XVIII. évfolyam. Budapest, 1908. julius hó 18. 56. (1727.) szám.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utcza 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gyógyszertári számlák felülvizsgálata.

Tájékoztatásul értesitjük tagjainkat, hogy felesleges egy egész évre visszamenőleg vényeket küldeni s teljesen elegendő $^1/_4$ évre szóló vényeket, de mindig rendszeres gyógyszertári számla csatolásával felülvizsgálat czéljából az üzemi osztálynak beküldeni. Az $^1/_4$ évi vényekből már kitünik, hogy helyes alapon történt-e az értékelés és vényezés. Ha a felszámitásban nagyobb helytelenségek tapasztalhatók, az érdekelt tag urat külön fogjuk felkérni messzebbre visszamenőleg felülvizsgálat és kártérités czéljából vényeket küldeni.

A vények alapos átnézése, a meginditandó kártérités iránti utasitás oly sok dolgot ad, hogy *szakértőnk minden vény után 4 fillér felülvizsgálati dijra tart igényt*, amit azzal a megjegyzéssel hozok tagjaink szives tudomására, hogy más szakértők vényenkint 6—7 fillért szoktak kérni, tehát a mi szakértőnk számitása nagyon jutányos. *Igazgató.*

Takarmánykiviteli tilalom.

(J. P.) Nagyon ránehezedik az Ur Isten sujtó karja a magyar mezőgazdaságra. Öt év alatt három gyenge aratásunk és két takarmányinséges esztendőnk volt. Több mint amennyit az egyébként is sulyos terhekkel küzdő gazdák elbirhatnak.

Egy hónap előtt még azzal a reménynyel kecsegtethettük magunkat, hogy az idei silány gabonatermést valamennyire ellensulyozni fogja a jónak igérkező kapás és a türhetőnek mutatkozó takarmánytermés, de ma már teljesen szétfoszlottak és semmivé lettek ezek a remények s előttünk a sivár valóság, minden félelmetes következményeivel együtt.

A kukoricza elsült, a nap perzselő sugarai tönkreteszik a burgonyát, a hetek óta tartó szárazság folytán a mesterséges takarmányok termése minimális lett, anyaszéna kevés termett, sarju egyáltalán nem lesz, a legelők teljesen kopárak, szalmatermésünk alig a fele a normális termésü évekhez hasonlitva, szóval a perspektiva, amely a magyar gazda szeme előtt megnyilik, valósággal kétségbeejtő.

Takarmányinség előtt áll az ország, amely állattenyésztésünket oly veszedelemmel fenyegeti, amelynek következményei beláthatatlanok s évek sorára ki fognak hatni.

A bekövetkezett takarmányinség valóságos katasztrófát jelent s gazdáink az állatárak rohamos csökkenése következtében már mostanig sok száz millió korona tényleges kárt szenvednek. A jószág ára a budapesti piaczon az egy év előtti árakhoz képest már is 15—20 százalékkal csökkent, de a hizlalásra szánt, bekötni való és különösen a növendékjószág ára 40—50 százalékkal olcsóbb ma, mint egy év előtt s főleg a kisgazdák elpocsékolni kénytelenek állataikat. Sok millió kárt jelent ez, mert hiszen csupán a kerekszámban 6 millió darabot kitevő szarvasmarha és a 7·5 millió darabra rugó juhállományunkat számitásba véve, az értékveszteség — szerény számitással — legalább 600 millió koronát tesz ki.

De nemcsak az óriási árcsökkenés folytán beálló effektiv veszteség jelent valóságos katasztrófát a gazdákra s az országra, még fokozza azt az elháríthatatlanul bekövetkező depekoráczió, amelynek sulyos következményei még évek mulva is érezhetők lesznek.

A felettébb sulyos helyzet melybe jutottunk, gyors, erélyes és czéltudatos intézkedéseket követel. Ha a kellő intézkedések sürgősen meg nem tétetnek a további árdevalváczió megakadályozására és állatállományunk lehető fenntartására, akkor a már eddig szenvedett veszteségünk még inkább növekedni fog, aminek tehát utját kell állani.

Az ország állatállományában fekvő nemzetvagyonnak megóvása s a magyar mezőgazdaságot fenyegető nagy veszedelem elhárítása jelentékeny és sürgős feladatokat ró a kormányra. Rendes körülmények között is az állattenyésztés fejlesztése és gondozása elsőrangu feladata a kormánynak, amely kötelességének — készséggel elismerjük — a földmivelésügyi kormány igyekezett is mindenkor megfelelni. A mostani válságos helyzet azonban fokozott tevékenységet és különleges intézkedéseket követel, amelyek legcsekélyebb halogatása óriási mérvben tetézhetné a már meglevő bajokat.

Gyors és erélyes intézkedéseket várunk ennélfogva a kormánytól. A jószág telelletése 3 hónappal fog az idén tovább tartani, mint rendes körülmények között, tehát minden szál szénára szükségünk van. És mert a meglevő csekély szálastakarmánytermésünk a magunk szükségletének részbeni fedezésére is elégtelen s mert biztos tudomásunk szerint Románia már eddig is összevásároltatja ügynökei-

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

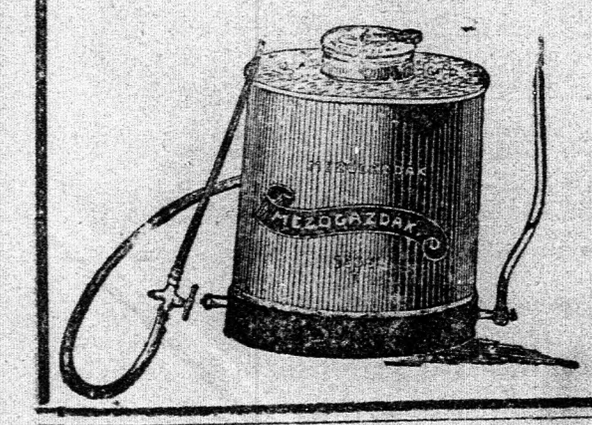

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakaritás** érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket az összes **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kivánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyü permetező K 40.—
„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utcza 31. szám.

vel a megszerezhető takarmányt, ennélfogva a *kormánynak Ausztriával egyetértőleg sürgősen kell elrendelnie az általános takarmánykiviteli tilalmat.*

Jól tudjuk, hogy a takarmánykiviteli tilalom elrendelése kétélü fegyver és sulyos dolog, de ennek életbeléptetését az adott helyzet teljes mértékben indokolja és szükségessé teszi. És éppen a kiviteli tilalom elrendelése minden következményének tudatában tartottuk szükségesnek a gazdaközönség véleményét ez ügyben előzetesen megtudakolni, mivégből véleményadásra kértük fel az egyesületeket, vajjon megyéjük takarmányterm ési viszonyainak gondos figyelembevételével, szükségesnek és indokoltnak tartják-e mélyrehatóbb intézkedések elrendelését. Az eddig beérkezett jelentések többsége a kiviteli tilalom sürgős életbeléptetését feltétlenül szükségesnek mondja, ez alapon tehát a gazdaközönség nevében a takarmánykiviteli tilalom sürgős elrendelését kérjük a földmivelésügyi kormánytól.

Természetes, hogy ez csakis az osztrák kormánnyal egyetértőleg léptethető életbe, amely azonban aligha fog akadályokat gördíteni annak elrendelése elé, mert Ausztriában is rossz a takarmánytermés s az osztrák gazdák is erélyesen követelik a kiviteli tilalmat, minek következtében — tudomásunk szerint — az osztrák kormány már komolyan foglalkozik a tilalom elrendelésének kérdésével.

Elrendelendő a takarmánykiviteli tilalom nemcsak a szálastakarmányokra és szalmára, de az abraktakarmányokra is, amelyekre nagy szüksége lesz az ország állattenyésztésének az idén.

Ezzel kapcsolatosan egyéb feladatok is hárulnak a földmivelésügyi kormányra. Szerveznie kell az inségakciót azon az alapon, amint ezt tette az 1904-iki inséges esztendőben. Gondoskodnia kell arról, hogy néhány száz waggon szálastakarmány — ha lehet — külföldön sürgösen beváróltassék s az ország egyes vidékein levő felesleg — melynek egy része már most is másodkézben van — lehető gyorsan megszereztessék, mielőtt még azt spekulánsok összevásárolnák. Szükséges továbbá, hogy a földmivelésügyi kormány a gazdatársadalmi faktoroknak: egyesületeknek, szövetkezeteknek — kizárólag tagjaik részére leendő takarmányvásárlás céljaira — teljes biztositék ellenében kamatmentes kölcsönt bocsásson rendelkezésre.

Elejét veendő állataink elpocsékolásának, a földmivelésügyi kormánynak módot kell találnia élőállatkivitelünk elősegitésére. Fel kell hivni a külföld figyelmét állatvásárjainkra, tájékoztatni kell a külföldet arról, hogy ezidőszerint vásárjainkon jutányos áron szerezhető be jószág, valamint arról, hogy vásárjaink mikor és hol tartatnak meg s ezek felkeresését részletes tájékoztatás nyujtásával kell elősegiteni.

Gondoskodni kell arról, hogy a konzervgyárak a hadsereg részére készitendő huskonzervek tömeges gyártása céljából haladéktalanul üzembe helyeztessenek, mely intézkedéssel a jószág elprédálását valamelyest szintén megakadályozni volna lehetséges.

Ki kell eszközölnie továbbá a földmivelésügyi kormánynak a takarmánynemüek olymérvü szállitási dijkedvezményét, hogy azok az államvasutakon s az ezek kezelésében levő helyiérdekü vasutakon *önköltséges áron* szállittassanak. Az eddigi 15%-os szállitási dijkedvezmény a mostani sulyos viszonyokon édes-keveset segitene s ezért a jelzett kedvezmény megadása mulhatlanul szükséges.

Egyelőre az imént felsorolt sürgős teendők megtételére tartottuk szükségesnek a kormány figyelmét felhivni, ujólag hangsulyozva *az általános takarmánykiviteli tilalom haladéktalan elrendelésének szükségességét.*

Ez elől a földmivelésügyi kormány ki nem térhet, már azért sem, mert amikor az OMGE. a mult évben, tekintettel a takarmánytermés gyenge voltára, sürgette a takarmánykiviteli tilalom elrendelését, *Ottlik* Iván, ezidőszerinti államtitkár, az OMGE. ülésén — kétségkivül a miniszter nevében és megbizásából — kijelentette, hogy a nemzetközi szerződésekben foglalt intézkedésekre való tekintettel a tilalom elrendelése az adott viszonyok között igen nagy akadályokba ütköznék, de kijelentette egyuttal, hogy ha a jövő év takarmánytermése (tehát az idei) is meg nem felelő, illetve silány lenne, az esetben elérkezik az ideje a takarmánykiviteli tilalom elrendelésének.

Ez a sajnálatos helyzet bekövetkezett, miből folyólag a kiviteli tilalom feltétlenül elrendelendő.

Nem hagyhatja azonban figyelmen kivül a kormány a fogyasztóközönség érdekeinek megvédését sem. Az állatárak rohamos csökkenése daczára a hus ára ma is jóformán a régi s nem csökken amannak arányában. Ha más mód nem kinálkozik, hatósági mészárszékek létesitésével lehet a mészárosokat az árak méltányos csökkentésére kényszeriteni. Ajánljuk is ezt az expedienst az illetékes tényezők jóakaratu figyelmébe.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: **Kerpely Kálmán.**

Ujabb reflexió a takarmányrépa eltartásáról irt czikkekhez.

A „Köztelek“ hasábjain már sokszor, különösen ez év tavaszán a répa eltartására vonatkozólag igen sokféle eljárást olvastanm; daczára ennek, minden oldalról azon panasz hallatszik, hogy legyen az eltartásmódja bárminő, ha az nem kedvező (mint pl. a mult abnormis esztendő), a répa elromlik.

Teljesen osztozom Grüner Miksa, Halász Gyula és Szeép László urak véleményében és örülök, hogy ezen pótolhatatlan takarmány eltartásával annyira foglalkoznak, répaeltartási módjukat és véleményüket közzéteszik, miből sok fiatal gazda, miként én is, tanulhat.

Szabadjon az én eltartási eljárásomról is egy pár sort irni, melyet több éven át kipróbáltam s a mult abnormis évben is ugy bevált, hogy a romlás 5%-nál többre nem tehető. Eljárásom a répa eltartásánál a következő.

Midőn a répa kiszedetett, az egészségesek külön, a romlottak vagy hibásak pedig szintén külön kupaczokba lesznek rakva és levéllel nagyon vékonyan betakarva. A romlott répa azonnal fel lesz etetve. A répa kupaczokban marad 3–5 napig aszerint, milyen az időjárás. Ha meleg napos idő van, elég 3 nap; ha borus az idő és szeles is, elég 4—5 nap arra, hogy megszikkadjon s a rátapadt föld megszáradjon rajta, mely azután a hordás alkalmával magától könnyen lepereg. Esős időben a kupaczok vastagon lesznek levéllel betakarva s ez igy marad, mig az idő meg nem fordul.

A répát behordás alkalmával nagyon sok helyen a gondatlan cselédek bedobálják a szekérbe s onnan a prizmákra; ezáltal több mint $^1/_4$ része megsérül. Ha pedig sérült répa kerül a prizmákra, könnyen elkezd romlani, mihelyst eléri a 10—12° hőmérsékletet. Ezt megakadályozandó, a répát kosarakba kell rakni és igy beleönteni a szekerekbe, nehogy megsérüljenek. A lerakásnál a répa szintén kosarakba rakandó és igy öntendő a prizmára. A leggondosabb kezelés mellett is sérül a répa, de nem oly mértékben, mint mikor a szekerekbe és azokról ismét a prizmára rádobják. A prizmánál egy ember azzal van megbizva, hogy a sérülteket a tömegből oldalra dobja. Ilyen eljárás mellett, ha készen van a prizma, biztos vagyok benne, hogy nem került beléje sérült vagy romlott répa.



A prizma azután be lesz takarva körülbelül 30 cm. vastagságban száraz szalmával s igy marad addig, mig a reggeli erős fagyok be nem állanak. Szalma alatt párologhat mindig. Midőn a reggeli fagyok meglehetős nagyok, a régi szalmaréteg le lesz a répáról hányva és friss száraz szalma jön rá 15—20 cm. vastagon, erre jön egy 20 cm. vastag földréteg.*) A gerincze nem lesz beföldelve, hanem rajta végig egész hosszában nagy kévékbe összekötött tengeriszár lesz lefektetve. A föld a kévék oldalához hozzá lesz lapátolva és lapátokkal erősen leütve, hogy az eső és hólé a kévékről lefolyva, ne a prizmába, hanem a földrétegre folyhasson. Ezen tengeriszárkévék megvédik a répát a fagytól és amellett párologhat is egész télen át.

Ezen eltartási móddal elértem azt, hogy répámnak talán 5% a romolhatott el s még a külön elvermelt és magrépának eltett répánál is, midőn tavaszkor kiültetés előtt kibontottam, legnagyobb örömömre és csodálkozásomra nem több mint 10% romlott el. A magrépa- kupaczot pedig közvetlen kiültetés előtt, április 18-án bontottam ki, midőn már jó meleg napok jártak.

Ha megpróbálják tisztelt gazdatársaim ezen eljárást és kellő szigorral és pontossággal végzik ezen munka fölött a felügyeletet — mert régi dolog, ha a gazda nem áll folyton cselédjei háta mögött, mindjárt könnyit magán, ahogy tud és nem dolgozik ugy, mint ahogy neki előirás szerint dolgozni kell — nem hiszem, hogy csalódni fognak benne.

Krause Kornél.

*) Hónélküli szigoru télen, különösen dermesztő szeles időjárás esetén, a 20 cm.-es földtakaró kevés lesz.
Rovatvezető.

TRÁGYÁZASTAN.

Rovatvezető: **Cserháti Sándor.**

Az állat nélküli gazdálkodás sivár homoktalajon.

Első pillanatra furcsán hangzik a fenti czim, mert hiszen homoktalajainknak éppen az a bajuk, hogy a homokvidékeken a takarmányhiány miatt kevés állatot tartanak és ezért a trágya is kevés, tehát ilyen helyeken elsősorban a takarmánytermesztés és az állattartás fejlesztésére kell törekednünk, de azért az állat nélküli gazdálkodás ilyen viszonyok között még sem abszurdum.

Homokvidékeinken a szőlőtelepekből alkotott szigeteken tul, különösen a távol fekvő területeken, még nagyon külterjes gazdálkodás folyik. Istállók épitésére és haszonállatok beszerzésére itt sok gazdának nincs pénze vagy nincs kedve ilyen befektetésre, de trágyája sincs és azért ugarral gazdálkodik. Ugar és rozs itt a vetésforgó, közben esetleg burgonya, a termések pedig, nagyon természetesen, szintén ennek megfelelően silányak.

Ilyen sivár homoktalajokon kezdetben a homoki takarmánynövények is gyengén fejlődnek és azért van ilyen viszonyok között az állat nélküli gazdálkodásnak nagy jelentősége, de ez alatt nem a régi ugargazdálkodást értem, hanem azt, hogy mesterséges trágyákkal és zöldtrágyával dolgozzunk. Ezek által nemcsak a talaj termőképességét fokozzuk, hanem olyan kulturállapotba hozhatjuk azt, hogy a kényesebb homoki takarmánynövények is jó sikerrel termeszthetők rajta ez azután már alapul szolgálhat az állattenyésztés nagyobb arányu felkarolására.

Hogy milyen eredményt lehet elérni ilyen viszonyok között, a mesterséges trágyákkal és a zöldtrágyával, azt már számos hazai kisérlet eredménye is bizonyithatja, de az alább ismertetendő kisérletek részletes jövedelmi számitásokkal kapcsolatosak és azért érdemesnek tartom azokat a közlésre, mert nagy kiterjedésü sivár homoktalajaink hasznositására példaképpen szolgálhatnak.

Ezen kisérleteket a német hannoverai gazdasági egyesület olyan sovány futóhomokterületen végeztette, amely gazdasági czélra már alig hasznavehető, a kisérlet helye Schnewen (Neustadt kerület).

A kisérleti terület talajában csak 6·46% leiszapolható rész van, a többi kvarczhomok, az altalajviz 5—6 méter mélyen szokott állani és az évi csapadék mennyisége azon a vidéken az elmult években 580 milliméter, tehát *ez a homokvidék szintén szárazságtól szenved csaknem ugy, mint a mi homokvidékeink.*

A kisérlet czéljaira 2 hektár terület hasittatott ki és ez négy részre osztva a következő forgóban kezeltetett:

1. *Csillagfürt zöldtrágya*, őszszel 50 q. márgával, 300 kg. Thomassalakkal és 600 kg. kainittai trágyázva, a csillagfürt rendesen május második felében vettetik.

2. *Burgonya*, a fenti zöldtrágya után, ha ez nem elég jól sikerül, kevés chilisalétrom is adatik.

3. *Rozs* felerészben (25 ár) 100 kg. Thomassalakkal és 150 kg. kainittal trágyázva, szükség esetén chilisalétrommal is. Másik fele (25 ár) *csillagfürt* magnak, a rozszsal azonos módon trágyázva. A harmadik évtől kezdve ez a szakasz teljes egészében csillagfürttel vettetett be.

4. *Rozs* 200 kg. Thomas-salakkal és 300 kg. kainittal trágyázva.

A kisérlet 1897. évben állittatott be és azután a kisérleti területen a fenti forgó szerint váltakoztak a növények. A szárazság nagyon hátrányosan befolyásolta a növények fejlődését és különösen a nyár második fele volt rendszeresen száraz, de azért a trágyázás mégis jelentékeny jövedelmet szolgáltatott.

Ezen jövedelmi számitások mutatják legjobban a kisérleti eredmények valódi értékét és azért ezeket *Brandt* gazdasági tanácsos ismertetése nyomán*) részletesen közlöm:

Az első évi zöldtrágyázás jövedelme 50 ár területen:

Költségek 1898. évben:

Szántás	6·—	márka
600 kg. kainit	12·—	„
300 kg. Thomas-salak	12·—	„
Boronálás, sekély szántás és vetés	4·50	„
80 kg. csillagfürtmag	10·40	„
Zöldtrágya alászántás	6·—	„

*) Illustrierte landw. Zeitung f. évi 33. száma.

Költségek 1899. évben:

11 q burgonya vetőgumó	44·—	márka
Ültetés 4 napszám à 1·50	6·—	„
Kétszeri boronálás	2·—	„
Kapálás	6·—	„
Töltögetés	3·—	„
Szedés 18 napszám à 1·50	27·—	„
Összesen	138·90	márka
Termés: 64 q burgonya à 3 márka	192·—	„
Tiszta haszon	53·10	márka

A második szakaszra 1899. évben vettetett a zöldtrágya és 1900. évben a burgonya, a csillagfürt kitünő erősen fejlődött, de azért a burgonya alá mégis 50 kg. chilisalétromot alkalmaztak.

A termelési költségek ez esetben, a fenti módon számitva 156·50 márkába kerültek, de 105 q burgonya termett és ez 3·20 márkával értékesült, tehát a tiszta haszon 150 ár területen (nem egészen egy kat. hold) 179·50 márka volt.

A burgonya után vetett rozs jövedelme 25 ár területen:

Költségek 1899. évben:

150 kg. kainit	3·—	márka
100 kg. Thomas-salak	4·40	„
12·5 kg. kénsavas ammoniák	3·—	„
Trágyakiszórás	—·50	„
Szántás és vetés	3·—	„
37·5 kg. rozsvetőmag	6·—	„

Költségek 1900. évben:

12·5 kg. chilisalétrom	3·—	márka
Aratás	2·—	„
Hordás és cséplés	3·—	„
Összesen	26·90	márka
A rozs a szárazságtól szenvedett és ritka maradt, a magtermése 285 kilogramm volt à 14 pfennig	39·90	márka
600 kg. szalma à 2 márka	12·—	„
Összesen	51·90	márka

Eszerint a tiszta haszon 25 áron 25 márka.

Ezen szakasz másik fele 16·80 márka költséggel 375 kg. csillagfürtmagot, 600 kg. szalmát termett és a tiszta jövedelme 37·70 márka volt.

1901. évben igen nagy szárazság volt és azért a magnak termesztett csillagfürt 25 ár területen csak 8·20 márka jövedelmet adott, a burgonya zöldtrágya után 50 áron 76·80 márka, a rozs a burgonya és csillagfürt után vetve hasonló nagyságu területen 37·20 márka tiszta hasznot szolgáltatott.

Ez évben az első szakaszon már a teljes forgó végig vonult és igy az átlagos jövedelme is megállapitható és pedig:

1899. évben a burgonya	tiszta jövedelme		53·10	márka
1900. „ a rozs	„	„	25·—	„
1900. „ a csillagfürt	„	„	37·70	„
1901. „ a rozs	„	„	37·20	„
a 4 év összege			153·—	márka

tehát egy évben átlagosan 19·12 márka tiszta haszon nyeretett ezen különben hasznavehetetlen homoktalajon 50 ár nagyságu területen. Ezen összegből a földbér és általános üzemköltség még levonandó ugyan, de ez nem nagy összeg,



mert ezen területért 4—5 márka haszonbérért is alig akad bérlő.

1902. évben az 50—50 áros parczellákon a burgonya a zöldtrágyázott területen 134·70, a csillagfürt burgonya után 123·20, a rozs a csillagfürt után 72·25 márka tiszta jövedelmet adott.

A zöldtrágyának vetett csillagfürt ez évben került másodszor ugyanazon területre és most már nagyon erőteljesen fejlődött.

Szeptember 15-én teljes virágjában állott, az egyes tövek 85—90 cm. magasra nőttek és kitépve, a gyökereik 25—30 cm. hosszuak voltak. 2 m² területen átlagosan 132 tő volt. 1 hektárra számitva 120·75 q. légszáraz tömeg termett és ebben 305·7 kg. nitrogén van.

Ez a nitrogénmennyiség 20 q. chilisalétromnak vagy 100 q. istállótrágyának felel meg, tehát ezen számitás alapján külön nitrogéntrágyázásra szükség nem lett volna, de a további kisérletek azt mutatták, hogy a nitrogéntrágyák még ezután is hasznothajtók voltak.

Az első körforgás után a termések nagyobbodtak és ezzel kapcsolatosan a tiszta jövedelem is. Az eredmények 50 áros parczellákon a következők:

1903. évben:

1. *Burgonya zöldtrágyával*: 105·5 q. gumótermés, 167·25 márka tiszta haszon.
2. *Csillagfürt magnak*: 8 q. mag- és 12·5 q. szalmatermés, 86 márka tiszta haszon.
3. *Rozs*: 7·60 mag-, 13 q. szalmatermés, 77·96 márka tiszta haszon.

1904. évben:

1. *Burgonya zöldtrágyával*: 87·5 q. gumótermés, 163·50 márka tiszta haszon.
2. *Csillagfürt magnak*: 7·5 q. mag- és 13 q. szalmatermés, 93·35 márka tiszta haszon.
3. *Rozs*: 6·25 q. mag- és 10·5 q. szalmatermés, 73·60 márka tiszta haszon.

1905. évben a feljegyzések elvesztek.

1906. évben:

1. *Burgonya zöldtrágyával*: 97·5 q. gumótermés, 171·80 márka tiszta haszon.
2. *Csillagfürt magnak*: 8 q. mag- és 10 q. szalmatermés, 82·10 márka tiszta haszon.
3. *Rozs*: 6·37 q. mag- és 11 q. szalmatermés, 56·45 márka tiszta haszon.

1907. évben:

1. *Burgonya zöldtrágyával*: 100 q. gumótermés, 210 márka tiszta haszon.
2. *Csillagfürt magnak*: 7·5 q. mag-, 10 q. szalmatermés, 76 márka tiszta haszon.
3. *Rozs*: 7·25 q. mag, 12·5 q. szalmatermés, 104·10 márka tiszta haszon.

Az eredményeket összevonva, az egyes növények jövedelmezősége 50 ár területen*) évjáratok szerint és átlagosan a következő volt:

Évben	Burgonya	Csillagfürt	Rozs
	márka		
1899.	53·10	—	—
1900.	179·50	75·40	—
1901.	76·80	8·20	37·20
1902.	134·70	123·20	72·25
1903.	167·25	86·—	77·96
1904.	163·50	93·35	73·60
1905.	—	—	—
1906.	171·80	82·10	56·45
1907.	210·—	76·—	104·10
	1156·65	544·25	421·56
Esik átlag 1 évre tiszta haszon	*144·58*	*77·75*	*53·52*

Eszerint a burgonya szolgáltatta a legnagyobb jövedelmet, azután a csillagfürt és végül a rozs, de ezt az értékesitési viszonyok természetesen nagyon befolyásolják és azért ebben a tekintetben más helyen más eredményre juthatunk.

Ezen eredmények hazai viszonyainkhoz hasonlóan száraz éghajlat alatt nyerettek és azért nagyon jó bizonyitékot nyujtanak arra, hogy hazai futóhomokterületeinken hasonló eljárással a mostaninál hasznothajtóbb gazdálkodás volna az, ha az ugar helyett mütrágyákkal és zöldtrágyázással dolgoznánk.

Most már a fenti kisérleti terület annyira gazdagodott tápanyagokban, hogy a mütrágya, mennyiségeket a termés csökkenésének veszélye nélkül kisebbre lehet szabni és igy a jövedelem még nagyobb lesz, a termések pedig állandóan jók, mert a talaj határozottan nagyon megjavult.

Grabner Emil.

*) 50 ár = 1380·20 □-öl, 1 márka = 1·18 korona.

Más képet is mutat népies szarvasmarhatenyésztésünk manap, mint egy évtizeddel ezelőtt. Mig ugyanis akkor nem lehetett látni paraszt kézen egyetlen érdemes tehenet sem, addig manapság az előrehaladottabb községeinkben virul a pirostarka szarvasmarhatenyésztés. De nem haladt e

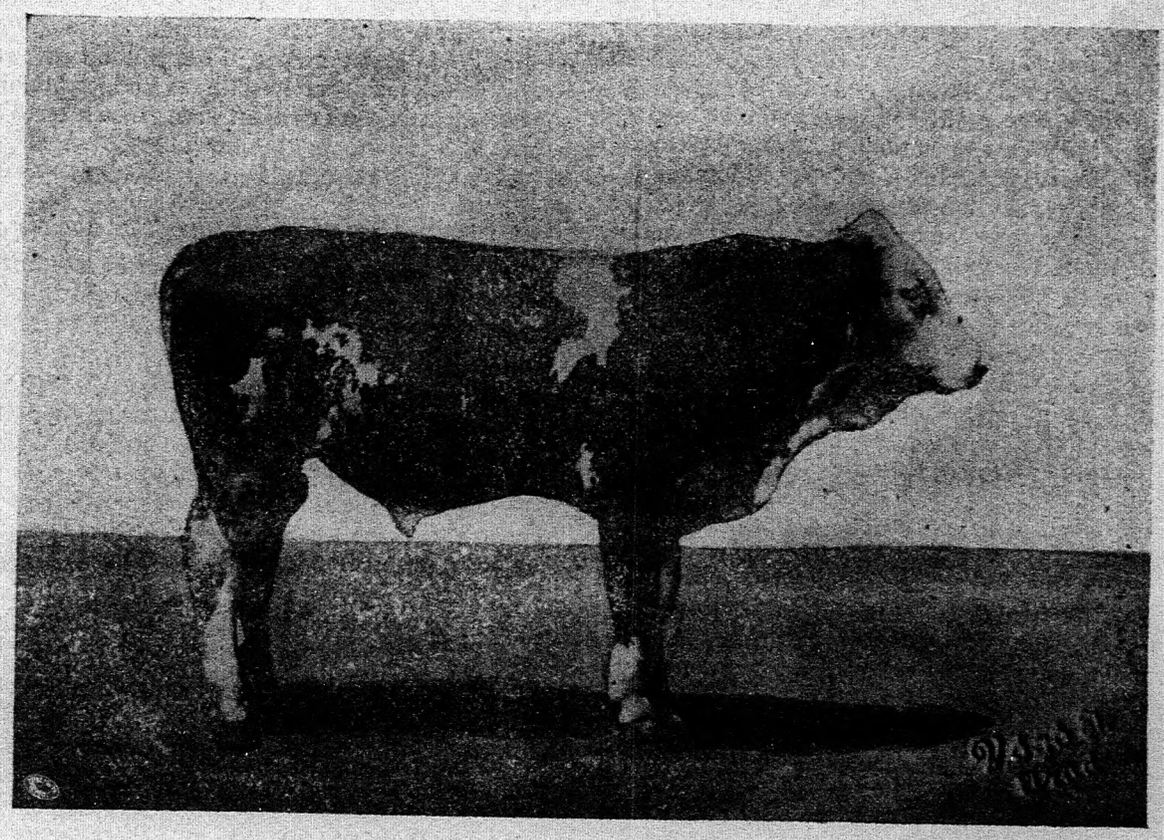

167. ábra. 12 hónapos bikaborju.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: **Kovácsy Béla.**

Grabácz község bonyhádi és szimmentháli szarvasmarhatenyésztése.

A Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület, hogy a vármegye népies gazdálkodását helyes irányba terelje, egyik czéljául a népies szarvasmarhatenyésztés fellendítését tüzte ki. Ez irányban czélirányos működését tizenegy évvel ezelőtt kezdte meg. Ez idő alatt több mint félmillió korona értékben szerzett be pirostarka tenyésztehenet a megyebeli földmivesgazdák számára.

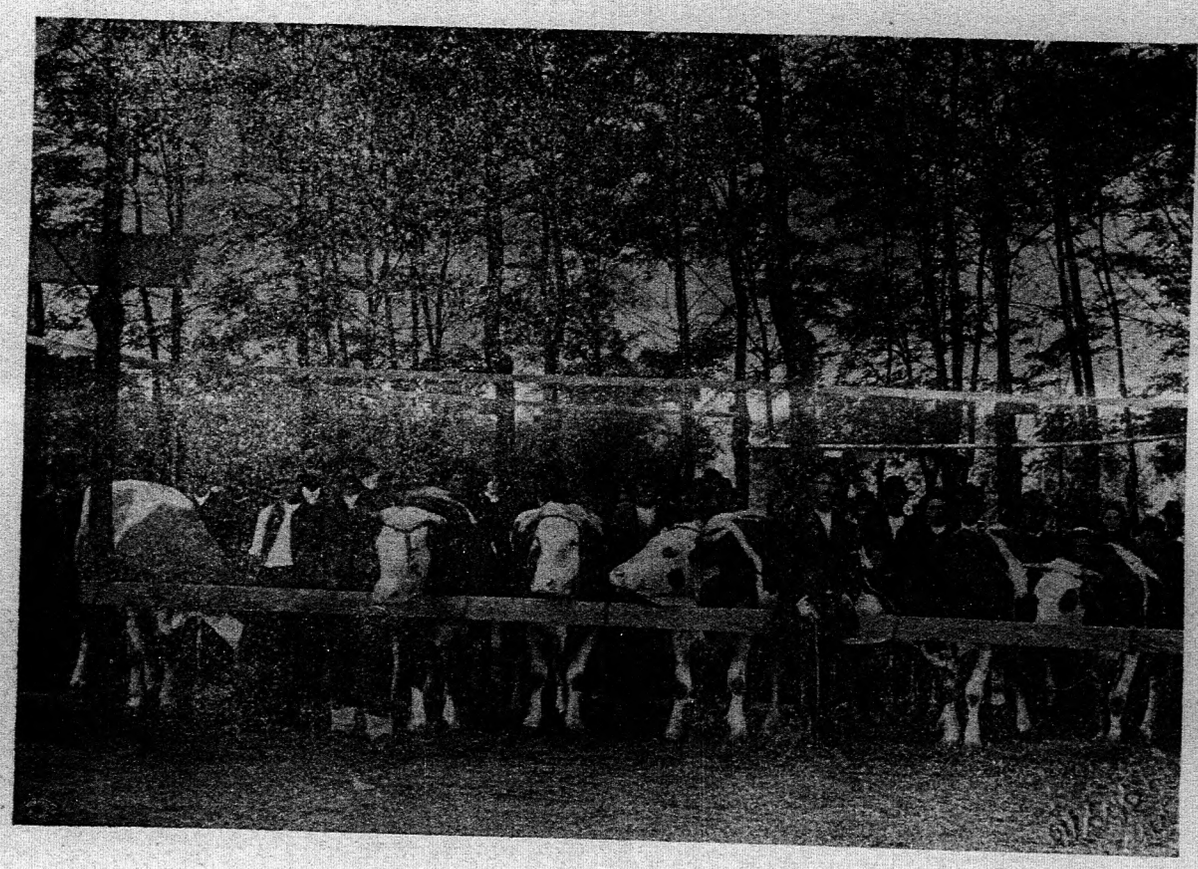

168. ábra. Egy grabáczi gazda csoportos kiállitása.

Az ő szarvasmarhatenyésztésüknek is 11 éves multja van. Ez idő alatt azonban e község a szarvasmarhatenyésztés terén oly magas szinvonalra emelkedett, hogy bátran állitható, hogy nincs község az országban, melylyel a versenyt fel ne tudná venni.

A Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület ez évi öt tenyészállatdijazása közül egyet Grabácz községben tartott, melyet tenyészszarvasmarha- és lóvásárral is egybekapcsolt.

Hogy mily remek anyagban volt része ez alkalomkor gyönyörködni a megjelent sok ezernyi számu közönségnek, arról az alább közreadott

néhány képből szerezhet halvány vonásokban értesülést a szives olvasó.

A 167. sz. ábra *Gottschall* Miklós grabáczi gazda 12 hónapos bikáját tünteti fel, melynek anyja Svájczból importáltatott. A bikát a helyszinén megvette *Csekonics* Endre gróf, a Torontál-

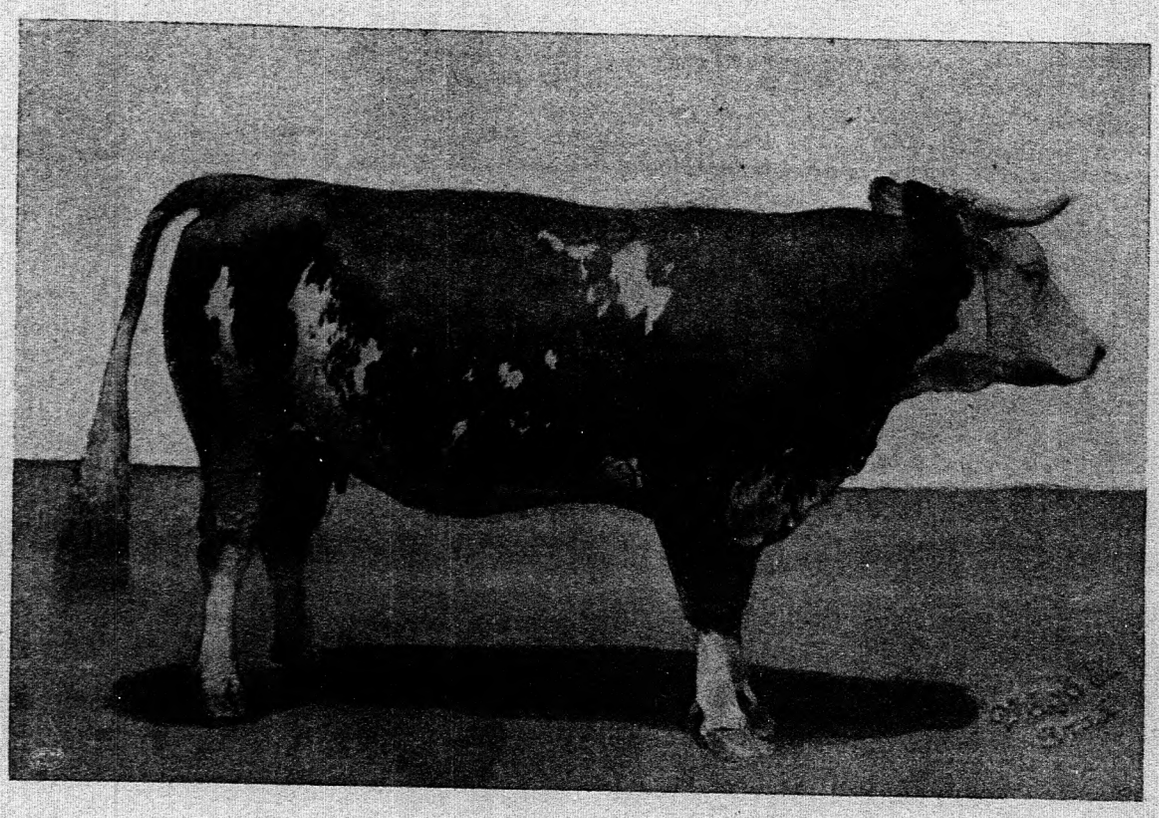

169. ábra. Bonyhádi tehén a grabáczi állatdijazáson.

vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke 1600 koronáért.

A 168. sz. ábra *Neurohr* Miklós grabáczi gazda kiállitását tünteti fel.

A 169. sz. ábrán *Neurohr* Jakab tehene látható.

A 170. sz. ábra a tenyészállatdijazásra felhozott egy tehenet és két szép növendék borjut mutat be.

*

Grabácz községben a gazdasági egyesület által rendezett ezen tenyészállatdijazás való-

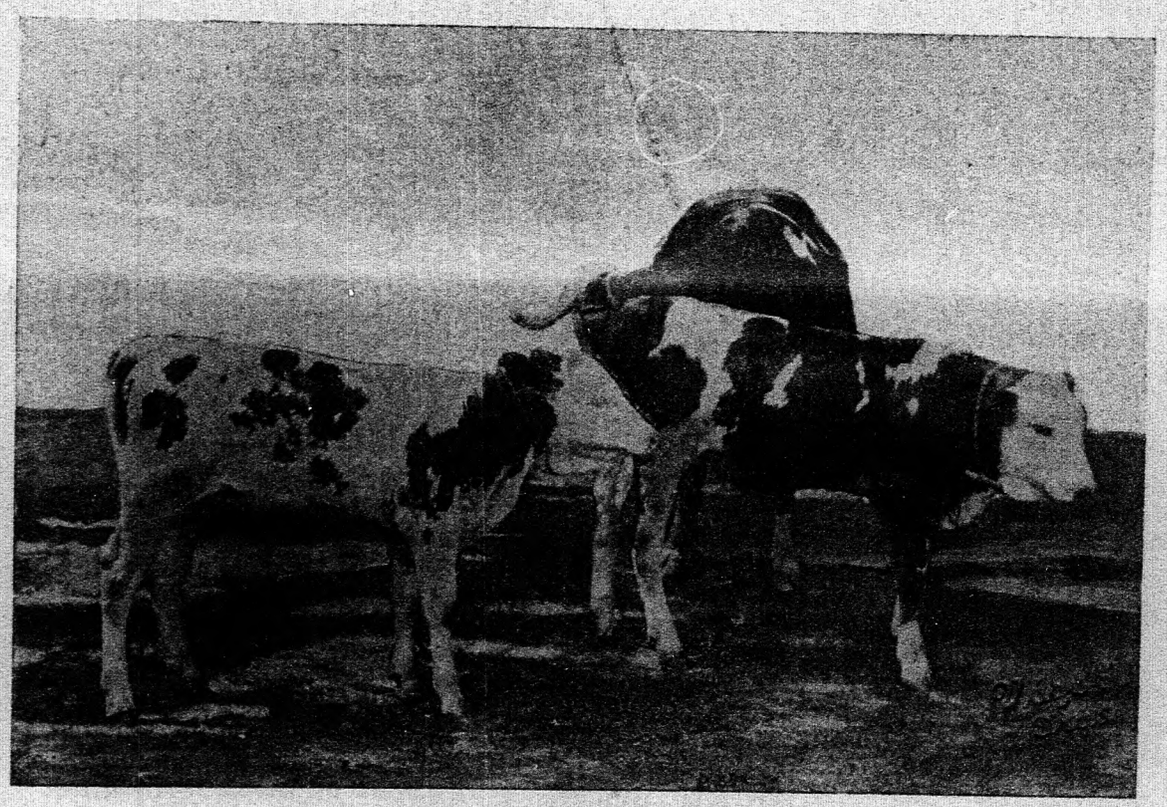

170. ábra. Csoport a grabáczi tenyészállatd ijazásról.

sággal egy nagyszabásu gazdaünnep volt, melynek jelentőségét emelte, hogy óriási nagy számban jelent meg azon a gazdaközönség, melynek soraiban ott voltak a többek között *Csekonics* Endre gróf, a gazd. egyesület elnöke, *Rónay* Ernő, *Csekonics* Sándor gr. és *Pap* Géza, a gazd. egyesület alelnökei, *Botka* Béla főispán, *Jankó* Ágoston alispán, *Jékey* huszárezredes, a czeglédi lóavató-bizottság elnöke, a földmivelésügyi miniszteriumtól *Berzeviczy* Albert, több huszártiszt, sok földbirtokos, gazdatiszt és természetesen a legnagyobb arányokban a földmivesgazdák.

Hogy legalább hozzávetőleges képet adhassak a grabácziak tenyésztéséről, megemlitem, hogy a legelső anyag 1898-ban szereztetett be Bonyhádról, honnét 1899 tavaszán ismét 30 drb. vásároltatott s ezután minden évben folyt az import; a mult évben Svájczból lettek tehenek hozatva. A tenyészbikák az OMGE. budapesti tenyészállatvásárjain, továbbá Dőry és más tenyésztőktől szereztettek be. 1906-ban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete révén importáltunk számukra Svájczból 4 drb. tenyészbikát, darabonkint 1600 frankért, ez évben ismét importáltatott 5 drb.

Svájczból a mult évben importált tehenek kitünően akklimatizálódtak.

Hogy mennyire elsajátitották már a grabácziak a tenyésztés titkait, kitünik abból is, hogy a gazdasági egyesület által évenkint rendezni szokott tenyészbikavásárokon nagyszámu tenyészbikát szoktak eladni. Igy:

1904-ben eladtak	45	darabot	átlag	450	koronáért,
1905-ben	62	„	„	500	„
1906-ban	74	„	„	550	„
1907-ben	85	„	„	600	„
1908-ban	52	„	„	600	„

Természetes, hogy állattenyésztésüknek eszköze (de nem czélja) a tejszövetkezet. Ez is virul. Erre szolgáljon például, hogy évenkint nagyobb összeget fizet ki a tejszövetkezet a gazdáknak tejért, mint a községi összes földadó. De nemcsak a szarvasmarhatenyésztés terén értek el e község lakói számbavehető nagy sikereket hanem a lótenyésztés terén is. A gazdasági egyesület ezelőtt nehány évvel mezőhegyesi tájfajtatenyésztést létesitett náluk. Évenkint 14, majdnem kizárólagosan fekete Nonius tenyészmén szokott az állomáson lenni. Az általuk tenyésztett anyag kitünően megfelel eredeti czéljának, a gazdasági igás szolgálatnak, miután a kisbirtokos kizárólag lóerővel müveli földjeit. Emellett a jobb példányokból igen jó ágyus és hintós lovak kerülnek ki, melyek rendkivüli keresletnek és kivitelnek örvendenek s melyeket $3^1/_2$ éves korukban 8—900 korona árban értékesit gazdája, de nem ritka az 1200—1600 koronás darabonkénti ár sem.

Természetes, hogy jukker-szolgálatra ezek a lovak nem alkalmasak, de azért, hogy futni mégis tudnak, példa rá a tenyészállatdijazás napjának délutánján a földmivesgazdák lovai számára rendezett sik- és ügetőverseny,*) melyre 7 kettes fogat nevezett s melyek közül a 4000 méteres pályát az első kilométerenként 2·5 perczen alul tette meg s a legutoljára bejött fogat is 3 perczen alul tette meg a pálya kilométerét.

Marton Andor.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

A Senior tengerivetőgép egyszerüsitése.

A Köztelek 24. és 26-ik számában ifj. Sporzon Pál rovatvezető által a Senior tengerivetőgép szerkezetének leirása és gyakorlati alkalmaztatásának ismertetését tárgyaló közleményére, fenti tengerivetőgépnek hosszabb tartós munkája után elérhető eredményekről kivánok szólani gazdatársaimnak.

A mágócsi uradalom által beszerzett Senior vetőgépekből a kezelésem alatti lajosszállási gazdaságba osztatott ki egy darab, a vett szóbeli rendelet után azt a gépmühelybe felszereltettem és a vetést egy teljesen négyszögü táblába meg is kezdettem, az előirt módozatok teljes betartásával, utasitásomhoz hiven már azért is, hogy a gyár részéről kiküldendő szerelő megérkezésekor már munkában láthassa és az esetleges hibákra figyelmeztessen ugy engem, mint tiszttársaimat, kik szintén jelen voltak.

Szerelő a gép beállitását, valamint annak munkaközbeni alkalmaztatását helybenhagyta, tehát ezek után feltételezve, hogy annak munkavezetése teljesen megfelelt az utasitásnak és a gyakorlatbani alkalmaztatásnak, mégsem voltunk képesek, alaposan megvizsgálva a fészkelés irányát, elérni előreláthatólag azt az eredményt, hogy a kelést két irányban fogatos erővel megmunkálhassuk. Pontos megfigyelés után legkivált azért, mert a sodrony göbje nem került a további fordulatoknál a szelepnyitó villához abban az irányban, mint az előbbi soroknál és igy a mag sem hullhatott ki a keresztsorokra egyenlően. A főtiszt ur által felhiva lettem, amit az utasitás nem is emlit, hogy arra ügyeltessek

*) Az ügetőversenyeket a mult évben a szenthuberti állatdijazásunk alkalmával honositottuk meg, s azóta minden állatdijazást sik- és ügetőversenyyel kötünk össze, melynek hasonló felkarolását bátor vagyok a társegyesületek szives figyelmébe ajánlani.

főleg, hogy egy és ugyanazon göb a tábla szélén huzott barázdának mindig egy és ugyanazon vonalán álljon az elindulásnál, ugy az egyik, mint a másik szélén a táblának. Mégis a fészekbe rakás nem volt tökéletes, legkivált a tábla szélétől 10—15 ölnyi távolságtól kezdődőleg. A másik szélén ugyanily távolságig még szembetünőbben, mit azon körülménynek tudhatok be, hogy a tábla két szélétől a sodrony rögzitése közepe felé már gyöngül és a géphez való lekötése által az igás fogatnak a kijelölt irányjelzéstől legcsekélyebb eltérése is, például jobbra való eltérésnél, annak kihuzása már megröviditi a sodronyt és igy a távolság szélesebb lesz a szélső elhagyott sortól 70 cm.-től. Tegyük fel 75—80 cm. Már itt az előbbi menet soraival fészekbejutása a magnak 5—10 cm.-rel esik beljebb vagy megforditva, ha most már a kocsis az előbbi két sorral ugyanennyi eltérést azaz hibát követett el balra a vetést megkezdő tábla oldala felé, ugy az eltérés már 10—20 cm. lehet.[1])

A másik hiba, mit a sodrony okozhat, miről szinte meggyőződtem, azon körülményből állott elő, hogy a sodrony hossza 400 m.-es lévén, nem engedi meg merevségénél fogva azt, hogy rögzités, illetve a két szélen lévő leczövekelés által teljesen kinyuljon, azon mindig észlelhető éles görbületek vannak,[2]) melyek sokszor a villába beakadva, azaz ellenállást fejtve ki a villánál, a szelep kinyitódik és a mag kihull, holott a göbnek kellett volna ezt végeznie, a táresa a magot ujból még nem vette fel, a tulajdonképpeni fészek már üres maradt.

A sodrony kezelése, annak kifeszitése sok időt igénybe vett,[3]) váltott fogattal alig voltam képes az igért vetési eredményt elérni, pedig a gyorsabb munka végezhetése czéljából egy külön ember rendeltetett ki a sodrony leczövekelésére.

Azon tünődtem, miként lehetne ezen különben hasznos gépet, mely a gazdának a mindig sulyosbodó terhek és rosszabbodó munkásviszonyok mellett biztos czélt kiván szolgálni egyszerüsiteni, ezáltal megfelelőleg tökéletesiteni.

A beállott hosszabb esőzések alatt kisérletet tettem a gépen, mivel az munkába nem állhatott, még pedig eredménynyel, azt gyakorlatban is kivive teljesen bevált, sikerült az egyszerüsités, a sodrony használata teljesen feleslegessé vált, evvel együtt a dob és a gépen felszerelve volt vetőszelep nyitókészülék is, most ezek nélkül vettetek s mondhatom, hogy a maghullás pontos, czélnak megfelelő és gyorsabb. A kocsis mint a rendes vetőgéppel, csak visszafordul, a tábla szélén nem kell neki a sodronynyal bajlódnia.[4]) Ezen egyszerüsités lehetővé fogja tenni a vetőcsoroszlyáknak legalább is négyre való megszaporitását, a fogatoknak nagyobb kihasználásával. A rendszerben volt sodrony által végzett nyitásánál a villának ugy kellett a sodronyt kieresztenie, hogy az rendeltetéséhez képest munkáját végezze ugyan, de mégis könnyen ereszsze át, tehát csak annyi erővel birt, hogy két csoroszlyát volt képes csak foglalkoztatni feltevésem szerint, lehet azonban, hogy erősebb szerkezet és vastagabb sodrony esetleg megbirná, ennek ellenkezőjét nem állitom.

Időt nyerünk a gépek munkájánál már igy is, de ha a gyáros urak részéről érdeklődés történik a gép meghosszabbitására nézve is, ugy kevesebb beszerzési tőkével még egyszer annyi munkát végeztethetünk a tulajdonképpeni czél elérése mellett. *Papp János.*

[1]) Figyelmeztetve lett az olvasó arra, hogy a második menetnél meg kell vizsgálni, vajjon a szelepnyitó vella kellő időben ér a sodronygöbhöz s igy a maglerakás is a kellő helyen történik-e? Éppen ezért van e szelepnyitó előre-hátra tolhatóan felerősitve a gépre, hogy ha pl. a második menetnél a mag korábban hullana ki mint kivánatos lenne, akkor a szelepnyitó a gépen hátrafelé, ha később, előre legyen tolható oly mértékben, hogy a szelepnyitás a kellő pillanatban történjen. Ezt a második menet alkalmával nem nehéz pontosan kitapasztalni s a szelepnyitót beállitani. *Rv.*

[2]) Jól kezelt és jól felgombolyitott s ami a fő, jól — feszesen — legombolyitott lánczon olyan éles hajtások nem fordulhatnak elő, melyek a villába beakadva a szelepnyitást helytelen időben lennének képesek előidézni. *Rv.*

[3]) A sodrony kifeszitése nagyon egyszerü, azért van a dobfék, hogy ne engedjük könnyedén legombolyodni a lánczot, de feszesen jusson az le a földre. Csak a végét kell ekkor jól leczövekelni. *Rv.*

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

Rovatvezető: Rodiczky Jenő dr.

Bárányszoptató készülék.

Ha sok az ikerbárányunk vagy pedig az anyajuhoknak kevés a tejük, hogy bárányukat kellően táplálhassák, igen jó hasznát lehet venni a Massonnat-féle (l. a 171. sz. ábrát) bárányszoptatónak, amelyet Chazmot mérnök árusit

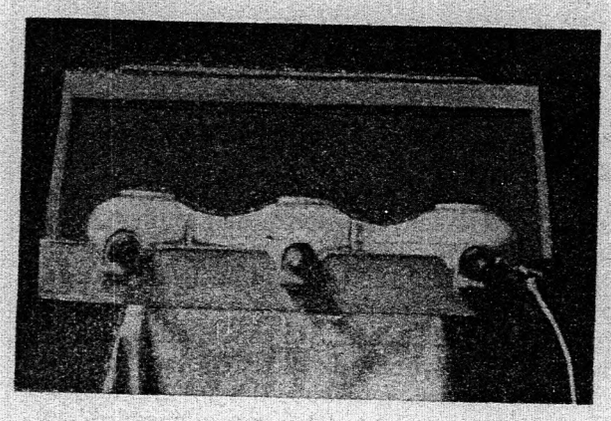

171. ábra. Bárányszoptató készülék.

Neversben (Franciaország). Ezt a készüléket alkalmazásban láttam a grignoni állami gazdasági intézet és számos franczia Dishley és Dishley-Merino tenyésztőnél, kik mind azon mesterkednek, hogy bárányaik a lehető leggyorsabban fejlődjenek.

Hogy ezen czélt el is érik, annak bizonyitéka a többi közt Léveque tenyészete Chaneban, ahol e tavaszon 11 hónapos kosbárányokat szemléltem, melyeknek 80 kg. volt átlagos élősulyuk.

A Massonnat-féle bárányszoptató készülék két vagy három fajencze edényből áll. Ürtartalmuk félliter egyenként. Az edények egy elől nyitott szekrénykében foglalnak helyet, mely a bárányok testmagasságához képest a falra magasabban-alacsonyabban felakasztható. Az edények felső szája olyan nagy, hogy a kivánatos gondos kitisztitás végett kézzel könnyen bele lehessen nyulni. Az oldalnyilásokra igen gyakorlati módon ráerősitjük a kaucsukból készült csecsbimbókat, nehogy a szopó bárány azokat leszakithassa. A bimbók végén alkalmazott két rés csak akkor nyilik, ha a bárány a bimbón szopik. Ehhez hamar hozzászokik, ha a bimbókat két ujjal megnyomkodva, tejet fecskendünk a szájába. Az uj kaucsukot persze használat előtt néhány perczig langyos meleg tejben kell áztatni, hogy a kaucsuk szaga elmuljon.

Ha mégis akadna bárány, mely a kaucsukcsecset el nem fogadná, éheztessük egy ideig, mire minden kényszerüség nélkül elkezd szopni.

Amint a szoptatásnak vége van, azonal le kell venni (a szoptatón 17 cm. távolságokban alkalmazott) bimbókat, hogy gondos kiöblögetés után ujbóli használatig a levegőtől elzárva mérsékelt hő mellett konzerváltassanak. A kaucsuk ugyanis sem a tulságos meleget, sem a nagy hideget el nem szenvedi; első esetben repedéseket kap, a nagy hidegtől pedig törékenynyé válik. Ez ellen legjobb óvszer, ha néhány perczig langyos vizbe mártjuk és azután gliczerinnel zsirosra kent tenyerünkben forgatjuk.

Általában a tartalékul beszerzett csecsbimbókat kivül-belül gliczerinnel kell bekenni és tiszta papirosba becsavarva, hüvös helyen a levegőtől elzárva tartsuk el.

A fajencze edényeket is használat után rögtön vizes edénybe meritsük, hogy a viz felülete alá kerüljenek, hogy maradék tej sehol meg ne száradhasson rajtuk. Legjobb ha forró vizbe mártogatjuk, hogy igy minden ferment vagy mikroba elpusztuljon.

Aki a tisztaságra kellő ügyelettel van, az adott esetben igen jó hasznát veszi ennek a készüléknek, mely más kivitelben borju- és csikószoptatásnál is jól alkalmazható.

Ára 2 edénynyel 7 frank, hárommal 10 frank.

R. J. dr.

[4]) Jelen czikkből egyáltalán nem lehet következtetést vonni az ujitás szerkezetére nézve s ha az tényleg oly jó, mint ahogy jelezve van, czikkiró ur csak hálára kötelezheti a gazdaközönséget, ha javitását részletesen megismerteti, mire én is tisztelettel kérem.

Rovatvezető.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Felelet a 354. sz. kérdésre. Etessen hizóökreivel fejenkint s naponta 25 kg. besavanyitott czukorrépaszeletet, 5 kg. luczernaszénát, 2 kg. árpaszalmát szecska gyanánt a szelethez keverve, 1 kg. buzakorpát, 1 kg. száritott burgonyamoslékot, 1 kg. olajgyári lisztet s 3 kg. tengeridarát. Ebben van 14 kg. szárazanyag, 1 kg. emészthető tiszta fehérje s 7·2 kg. keményitőérték. Később szaporitsa a tengerit a korpamoslék vagy olajgyári liszt rovására. Ha leveles czukorrépafejet is szándékozik etetni, adagolja inkább a hizlalás első fejében, mert előbbi táplálóbb ugyan, de ballasztban gazdagabb, mint utóbbi. Egyébként pedig azt ajánljuk, hogy szerezze meg *Takarmányozástanunkat* vagy a *„Köztelek Zsebnaptár“-t*, mert azok könnyen követhető utbaigazitást adnak az adagolások kiszámitására, ami mindig jobb, mintha

A HEID-féle GÉPGYÁR

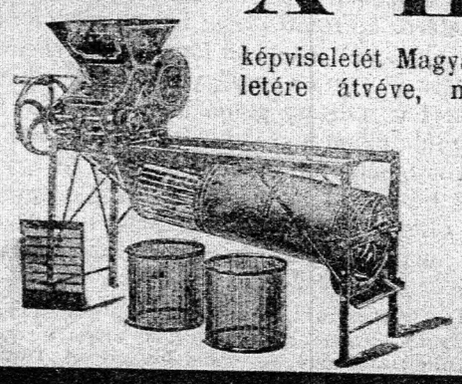

képviseletét Magyarország területére átvéve, módukban áll **eredeti HEID-féle gabonakonkolyozókat, eredeti HEID-féle magosztályozó gépeket** jutányos áron, **az ismert elsőrangu kivitelben** szállitani. E gyártmányt tartóssága és kiváló tökéletes munkateljesitése jellemzik. **Ujdonság:** kemény **nickel átvonatu** trieur-köpenyek, melyek tartósság tekintetében minden eddigi készitményt sokszorosan felülmulnak. — Leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf, Melichar Ferencz, Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

mi csináljuk, mert mi nem tudjuk, hogy főleg mely takarmányokkal szeretne hizlalni, amennyiben önre nézve bizonyára nem egészen közönyös az, hogy leginkább mely takarmányoktól szabadul meg a hizók segélyével.

Cselkó István.

Lombtakarmány. *355. kérdés.* Birtokomon, mely Maramaros megyében fekszik, körülbelül 50—60 hold dus lombozatu tölgyes-cserjés területem van, melynek lombját óhajtanám, ha lehetséges, takarmánynak felhasználni. Kérdem megfelelne ez takarmánynak s ha igen, megszáritva kalangyákba rakva, vagy pedig zölden elvermelve felelne meg jobban takarmányozási czéloknak? Amennyiben az elvermelésben járatlan vagyok, kérek e tekintetben is részletes utasitást. Magyar fajta hosszu gyapjas juhaimat óhajtanám ily lombtakarmánnyal teleltetni. Van-e ennek elegendő tápereje, esetleg kell-e még más takarmányról is gondoskodnom? Szarvasmarhával etethető-e ezen lombtakarmány s ha igen, hogyan s mikor legjobb ezen lombot vágni? *K. J.*

Felelet a 355. sz. kérdésre. A tölgyfa friss és száritott lombja körülbelül ugy táplálja az állatokat mint a zöldtakarmány s a széna, de miután a tölgyfa lombjában sok a csersav, mely dugulást okoz, nem képezheti az állatok egyedüli táplálékát. Fő hasznát akkor veszszük, ha sok vizenyős takarmányt, pl. répát etetve, hasmenésen szenvednek az állatok. A juh jobban szereti a lombtakarmányt s ezért többet is képes belőle enni, mint a marha, de mérsékelt mennyiségben a marha is jól értékesiti, kivéven a fejőstehenet, melynek teje könnyen kesernyés izt kap tőle. Az állatok különben annyi lombtakarmányt kaphatnak, amennyit szivesen esznek, mely tekintetben nemcsak a juh s marha, de az egyedek is különböznek egymástól. Konzerválni csakis száritás által czélszerü, mert igy kevésbbé fanyar, mintha besavanyitva etetjük. Legjobb gyüjtési ideje julius-augusztus, mert később folyton szaporodik a csersav. A száritás igen egyszerü; ugyanis 2—4 éves ágakat metszve, csomókba kötjük és sürü lombozatu fák törzse körül állitjuk, részint hogy eső ellen védve legyenek, részint, mert félig árnyékban jobb marad a lomb, mintka a napon hirtelen szárad. Jó időben 6—8 nap alatt száradnak meg a csomók, kivált ha közben 1—2-szer megforditjuk. Ezután boglyába vagy kazalba rakjuk a csomókat, a lombos véggel befelé. Etetéskor előbb fölbontatlanul kapják az állatok a csomókat s csak akkor bontjuk föl, ha a külsejéről lerágták a leveleket s vékonyabb ágakat, melyek szintén táplálnak. Miután a száritott lombtakarmány ugy hat az állatokra mint a széna, oly takarmányt czélszerü velük még etetni, aminővel máskor a szénát szoktuk megtoldani, pl. répát és szalmát, a nagyobb tápszükségletü állatokkal esetleg abrakot is.

Cselkó István.

Járványos vérfestékvizelés. *356. kérdés.* Szarvasmarhaállományomban járványos vérvizelés lépett fel, egyes állatok 3—4 nap alatt keresztülesnek a betegségen és minden különösebb baj nélkül meggyógyulnak, tovább legelnek, 4 drb azonban elpusztult, a véröket formálisan elhugyozták. Mintegy 8 héttel ezelőtt pár napig erdön legeltek, utóbb gyenge biborherefőldön és rendes legelőn jártak. Állatorvosi tanácsra saliczil- és csersavval lettek a betegek kezelve, mintegy 20 drb meggyógyult, de az elpusztult 4 drb között van egy jármos ökör is, amelyik legelőn egyáltalában nem volt. A gulya elég jó kondiczióban lett legelőre hajtva, sőt ma is elég jó állapotban vannak; 2 éven aluli állat még egyáltalában nem volt a betegségben és több tehén, mint tinó volt beteg. Mi lehet a betegség okozója és mi a betegség gyógyszere?

Felelet a 356. sz. kérdésre. A betegségről a *Köztelek* 1904. évi 33. és 1905. évi 51. száma közölt részletes ismertetéseket, melyek szerint annak okozóját, a *Piroplasma bigeminum* nevü egysejtü lényt, kullancsok ojtják be erdei vagy bokros legelőkön a szarvasmarhák testébe. A vérbeli élősködők elroncsolják a vörös vérsejteket, melyek festőanyaga azután a vizelettel kiürül. A betegség orvoslására nincs mód, védekezni azonban sikeresen lehet ellene az idézett helyeken adott utmutatás szerint. *—y—*

Vetésforgó megállapitása. *357. kérdés.* Egy birtok 8 egyenlő táblára osztatott, minden tábla 32 katasztrális hold. A termesztendő termények: buza, tengeri, árpa, lóher, zab és zöld ugar. Ezen terményeket ugy óhajtanám beilleszteni, hogy mindig 3 tábla, azaz 96 hold buzám legyen, mig a többi lehet egy, esetleg kettő. Kérek erre forgó-rendszert. *E. A.*

Felelet a 357. sz. kérdésre. A kérdésben közölt adatokat alapul véve, az illető birtokra a következő forgó lenne követendő:

1. Zöld ugar # (zabosbükköny s csalamádé).
2. Buza.
3. Árpa.
4. Tengeri #.
5. Buza lóherrel.
6. Lóher.
7. Buza esetleg mütrágyával.
8. Zab.

Feltételeztetik tehát, hogy a 8 táblából évenkint két tábla lenne megtrágyázandó és pedig a zöld ugarnál kat. holdankint legalább 160 q, a tengeri alá pedig legalább 200 q középérettségü trágya lenne adandó és minthogy a 7. számu buza távol esik az istállótrágyától, azonkivül utána még zab következik, ajánlatosnak tartjuk, hogy ezen buza vetési szántása előtt kat. holdanként 150 kg. 17—18%-os szuperfoszfát adassék, mert csak igy lehetne megfelelő termésekre számitani. *Hensch Árpád.*

Községi pótadónak visszamenőleg való kivetése. *358. kérdés.* A község, melynek határához a bérletünk tartozik, 1907-ik évben a költségvetésben előirányzott összeggel nem jött ki, mely községi pótadóval fedeztetett, igy minusza maradt 1907. év végén, tehát ennek fedezésére pótköltségvetést csinált és ezt az 1908. évre készitett preliminárisába vette fel és veti majd ki pótadóban. Kérdés, mi, kik 1907. évben nem fizettünk III. oszt. kereseti adót, mert nem voltunk bérlők, a földadót pedig a tulajdonos fizeti, de már 1908 ban fizetünk III. oszt. kereseti adót, vethet-e ki reánk 1907. évben fedezetlen összeg kifizetésére tett, illetve preliminált pl. 5% pótadót vagy sem? Véleményünk szerint csak azokra vethető ki az 5% pótadó, kik 1907. évben adófizetők voltak.

P. L.

Felelet a 358. sz. kérdésre. A pótköltségvetési hiány fedezésére szükséges pótadó azon évi államadó után vettetik ki, amely államadó után a *rendes* költségvetés hiányának fedezésére szolgáló pótadó kirovása történt.

Minthogy a szóban forgó pótköltségvetés a község 1907. évi rendes költségvetésének kiegészitő része, a pótköltségvetés hiányának fedezésére szolgáló pótadó az 1907. évi egyenes állami adó alapján vetendő ki.

Ennek alapján a pótlólag kivetett 5%-os pótadót csakis azok tartoznak fizetni, akik 1907. évben adófizetők voltak.

A m. kir. belügyminiszter 1889. évi 69,809. sz. határozata. *Hollady Nándor.*

Doktori fok megszerzése külföldön és honositása Magyarországon. *359. kérdés.* Gazd. akadémiai harmadéves hallgató vagyok s mivel hallottam, hogy a hallei gazdasági főiskolán oklevelem alapján két félévi hallgatás után doktori vizsgát tehetek, bizonyosság végett kérnék a következő kérdéseimre felvilágositást:

1. Két félévi hallgatás után tényleg doktori vizsgát tehetek-e? Honositható-e az oklevél és hogyan? Mily tárgyakat kell hallgatnom?

2. Reményem van 5—6 év mulva egy 600—1000 holdas bérletet átvenni; gazdai tudásom tökéletesitése végett ajánlatos-e a Halleban töltendő év, avagy többre megyek ha rögtön itthon praxisba megyek?

Megjegyzem még, az egész tanulmányra 2600 koronát szánok, mivel nagyon takarékos ember vagyok és igénytelen, kijövök-e ez összegből ott, persze a tandijat stb. is beleértve?

F. J.

Felelet a 359. sz. kérdésre. 1. A hallei tudományegyetemen és más németországi tudományegyetemeken is, amelyeken mezőgazdasági osztály létezik (Breslau, Göttingen, Leipzig stb.) külföldi gazdasági akadémiát végzett egyének külön engedélylyel esetleg két félév hallgatása után letehetik a *filozófiai természettudományi* doktori vizsgát. Ezen szigorlati vizsgához a főtárgy, amelyből az irásbeli is készitendő, a mezögazdaságtan köréből választható, mig melléktárgyakul valamely természettudományi és államtudományi ág veendő.

Ez a névleg filozófiai, de lényegében mezögazdasági doktori fok tudomásom szerint a hazai egyetemeken nem honositható és nálunk érvénytelen. A reáforditott tanulmányok azonban megkönnyithetik hazai tudományegyetemen a filozófiai doktori fok megszerzését, amennyiben doktori szigorlatra jelentkezésnél a gazdasági akadémiai tanulmányidő egy részét ($1^1/_2$—2 évet) és a külföldi egyetemen töltött időt a szigorlatra bocsátáshoz kivánt négy egyetemi év kimutatása szempontjából a kolozsvári tudományegyetem figyelembe veheti, de a hiányzó időt a hazai egyetemen kell végezni. Ha csak a doktori fok elnyerése a czél, ezt kérdésttevő könnyebben eléri, ha a Hallenak szánt időt is hazai egyetemen tölti s gazdasági akadémiai tanulmányainak beszámitása iránt folyamodik.

Ezeket a könnyitéseket a budapesti tudományegyetem eziőszerint nem adhatja meg, mert ezen a természettudományok nem képeznek külön kart, hanem a bölcsészeti karban foglalnak helyet. A kolozsvári egyetemen azonban a tulajdonképpeni bölcsészeti kar (bölcsészet-, nyelv- és történettudományi kar) mellett külön „mathematikai és természettudományi kar" létezik, amelynek módjában áll a fennebbiek értelmében végzett tanulmányok szabad mérlegelése alapján a beszámitás és szigorlatra bocsátás iránt határozni, illetőleg ennek engedélyezése érdekében a közoktatásügyi miniszterhez javaslatot tenni. Az engedély elnyerése esetén a doktori szigorlat letevésére teljesen a fennálló szabályok irányadók és ezek elég szigoruak. Az ekként szerzett doktori oklevél egyébként ugyanazokat a jogokat biztositja, mint bármelyik hazai egyetem doktori oklevele.

2. Gazdai tudásának tökéletesitése végett a közölt körülmények figyelembevételével elégséges, ha gazdasági akadémiai tanulmányai végeztével néhány évre valamely jól kezelt hazai gazdaságba megy gyakorlat megszerzése czéljából. Amennyiben azután viszonyai megengedik, egy év akár Halleban, akár Bonn-

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Poppelsdorfban vagy Berlinben csak hasznára leend.

A Halleban való tartózkodás költsége egy évre (10 hónap) 1200—1800 márka (1450—2150 korona), beleértve a különböző tandijak, laboratoriumi dijak mintegy 300 márka összegét, de nem számitva a szigorlati dijakat, amelyek szintén ennyire rughatnak. Ennélfogva a számitásba vett 2600 korona a kérdéses tanulmányra kellő takarékosság mellett elégséges lehet.

Károly Rezső dr.

Uradalmi téglaégető adója. *360. kérdés.* Az uradalom téglaégető kemenczéje, mely mindezideig adó tárgyát nem képezte, ujabban meg lett adóztatva, a felebbezés visszautasitva. Tekintve azt, hogy az uradalom téglaégetőjében csak a gazdaságok szükséglete, iskolák templomok stb. czéljára szükséges épitőanyag készül és nem ipari keresetág, kérdem, jogos-e az adókivetés egy ily gazdasági téglavető kemencze után. *J. G.*

Felelet a 360. sz. kérdésre. Az uradalom téglaégető kemenczéje után csak azon esetben tartozik adót fizetni, ha a téglát forgalomba hozva értékesiti s ebből önálló haszonhajtó kereseti forrást létesit.

Az adó kivetése tehát, amennyiben az uradalom csupán saját szükségleteinek fedezésére készittet téglát, azt nem árusitja, abból jövedelme nincsen, nem jogos s az ellen a közigazg. birósághoz panasz nyujtható be hivatkozással a m. kir. pénzügyi közigazgatási biróságnak 1893. évi 1586. sz. határozatára, mely szerint a téglakészitès az uradalmaknál csak akkor adóztatható meg, ha az mint *iparczikk értékesittetik.* *Hollady Nándor.*

Fertőtlenités tuberkulin-ojtás után. *361. kérdés.* Kérek felvilágositást arra nézve, hogy mivel lehetne legczélszerübben s olcsóbban tuberkulin-ojtás után istállót fertőtleniteni? Elegendő-e karbolsavas mészszel falakat, deszkákat, jászlat, plaffont meszeltetni? *B. A.*

Felelet a 361. sz. kérdésre. Az állatok tuberkulinozása, az összes állatok gondos klinikai megvizsgálása, a klinikailag beteg vagy gyanus állatok eltávolitása és a reagálók elkülönitése után az egész istállót és az abban levő összes tárgyakat alaposan meg kell tisztogatni. Erre a czélra a falak egyszerü bemeszelése, a jászlak lemosása lehetőleg meleg lugos vizzel (2%-os szódaoldattal), a talajnak alapos lesurolása és vizzel való bő leöblitése elegendő, de ezt az eljárást ajánlatos azután 1—2 hónaponkint megismételni. Karbolos fertőtlenitő szereket nem tanácsos alkalmazni, mert a karbol szaga könnyen beveszi magát a tejbe. *—y—*

Községi közmunka szolgáltatása. *362. sz. kérdés.* A községi közmunkára 28 előfogattal vagyunk kötelesek hozzájárulni, kérdés az, ha a község a fenti előfogatot kéri, a fogatok egész nap kötelesek-e fuvarozni, vagy csak minden fogat egy-egy fordulót teljesit és ezzel a 28 fogat közmunkája le van szolgálva? Továbbá lehetséges-e az, hogy a község egy köves utja kőhordásánál e 28 előfogatra 28 prizsma kavicsot állapit meg kihordani? Véleményünk az, ha egész nap kell fuvarozni, annyi kavicsot szállit a 28 előfogat, mennyit egy nap elszállithat, de semmiesetre sem 28 prizsma követ. *P. L.*

Felelet a 362. sz. kérdésre. A községi közmunka az 1890. I. t.-cz. 49. §-a értelmében a fogatok által olyképpen szolgáltatandó, hogy minden vonóállat után évenként legfeljebb *két igás napszám* szolgáltatik. Minden egyes vonóállat egyes vagy kettős fogatban, aszerint, amint rendesen használtatik, közmunkára évenként legfeljebb kétszer egy-egy napra állitandó ki.

Hollady Nándor.

Keményitőgyár felállitása. *363. kérdés.* Mennyiért értékesülhet a burgonya métermázsánként keményitőgyártás utján? Lehet-e vizi erőt felhasználni a keményitőgyárban, ha az 10 lóerőt képvisel? Mely hazai gyárak foglalkoznak keményitőgyárak berendezésével; melyik azon keményitó mennyiség, melynek előállitásáért rentabilis egy keményitőgyárat berendezni; mi a keményitő ára most és mily variácziónak lehet az kitéve? *K. L.*

Felelet a 363. sz. kérdésre. A keményitőgyártásnál hajtóerőnek a vizierőt magától értetődőleg nagyon jól fel lehet használni és az az egész üzemet olcsóbbá teszi. Különben pedig egy olyan keményitőgyár felállitása, melynek évi produkcziója 30 vagon keményitő, vizierő nélkül mintegy 60,000 koronába kerül. Ahhoz, hogy a gyártás kifizesse magát, egyik feltétel gyanánt azt füzhetjük, hogy legalább is 25—30 vagon nyers keményitőt kell a gyárnak évente produkálni. Ipari alapon létesült keményitőgyár számos budapestin kivül Győrött van. Gazdasági keményitőgyár van Nyiregyházán, a kisbéri uradalomban, Weil Simon bérlőnél (Pa.-Maholány, u. p. Királyfa) és még számos más helyen. Legjobbnak tartanók, ha egy ilyen gyár berendezését akkor, mikor az őszszel üzemben van, tanulmányozná, mielőtt a gyár felállitására magát elhatározná. A burgonyakeményitő ára 4—5 év óta állandóan elég magas, mindazonáltal azonban időszakonkint árhullámzásoknak van alávetve s ezért ajánljuk, sziveskedjék az árakat ősztől tavaszig figyelemmel kisérni. Egyébként, hogy a mult évben az árak hogyan változtak, azt a győri keményitőgyár az érdeklődőknek szivesen megirja. Arra a kérdésre, hogy mennyiért értékesülhet a burgonya métermázsánként keményitőgyártás utján, igy megválaszolni a körülmények közelebbi ismerete nélkül nem lehet. Az elsősorban is attól függ, hogy a burgonyának milyen nagy a keményitőtartalma és hogy a burgonya ott azon a vidéken milyen árban adható el? Kérem tehát ennek ismertetését egyenesen egyik szakértőnkhöz, Szilágyi Gyula dr. müegyetemi magántanár urnak, Budapest, VI., Dessewffy-u. 10. küldeni. *K. H.*

Szeszmoslék feltakarmányozása. *364. kérdés.* Az ez idei szük takarmány- és szalmaesztendő majdnem lehetetlenné teszi, hogy a szeszgyári hizlalást folytathassam; nem ütközik-e a gazdasági szeszgyárak törvényébe, ha a moslékot igavonó és növendékjószággal fogyasztatnám? Igáslovakkal lehetne-e, anélkül, hogy azok kárt szenvednének, moslékot etetni és ha igen, mennyi és minő abrakot kellene nékik adni darabonkint és naponkint 50 liter moslék mellett? Megjegyzem, hogy szeszgyáramban tengerit, árpát, zabot és rozsot dolgoztatok fel. *H. D.*

Felelet a 364. sz. kérdésre. Arra a kérdésre, hogy az idei szük takarmányi esztendőben a szarvasmarhahizlalás nehézségekbe ütközvén, szabad-e a szeszgyári moslékot igavonó és növendékjószággal fogyasztatni, azt felelhetjük, hogy igen, mert a törvény nem ir elő egyebet, mint azt, hogy moslékot gazdaságban tartott állatokkal takarmányoztassuk fel s ezen állatok trágyája a gazdaságban használtassék fel. Igás lovakat is lehet moslékkal etetni, azonban a tervbe vett 50 liter helyett bőven elég lesz 25—35 liter moslékot etetni s emellett még megfelelő száraz takarmányban és fejenkint 1—2 kg. árpa- vagy tengeridarában részesiteni. A lovakkal azt a moslékot tessék etetni, melyik tengeri, árpa és zab kitermelése után származott. *K. H.*

Fükeverék áradásos homokos talajra. *365. kérdés.* Évekkel ezelőtt következő fümagkeverék összeállitást kaptam „mély fekvésü, kissé nedves, de jó minőségü homokos agyagtalajra“ kat. holdanként:

Trif. pratense	10%	1·8	kg.
„ repens	7%	0·7	„
„ hybridum	10%	1·3	„
Lotus corniculatus	6%	0·8	„
Lolium italicum	10%	5·3	„
Festuca pratensis	10%	5·2	„
Dactylis glomer.	10%	4·0	„
Avena flavescens	10%	1·6	„
Cynosurus crist.	10%	2·5	„
Agrostis stolonifera	10%	1·3	„
Phleum pratense	7%	1·0	„

A keverék elég jól bevált, de az utóbbi száraz évek a finomabb füfajokat kipusztitották és helyüket bennszülött gyomok foglalták el.

Most ujólag egy ily jellegü, de homokosabb területet akarok rétté alakitani, melyen időnként az árviz jár, mely rajta huzamosabban meg is áll. Kérem velem tudatni, hogy kell-e ezen összeállitáson valamit változtatni és mit? Tekintettel arra is, hogy tartós szárazsággal szemben is ellenállóbb füfélék lehetőségig képviselve legyenek a keverékben. *B. B. F.*

Felelet a 365. sz. kérdésre. A füvek általában véve nagy alkalmazkodási képességgel birnak s az időszakonként áradásnak alávetett homokos vegyületü talajon sokkal könnyebb jó rétet létesiteni, mint a teljesen száraz fekvésekben. Jelzett viszonyok között következő fükeverék vetését ajánlom: Festuca pratensis 7·8 kg., Dactylis glomerata 4·2 kg., Phleum pratense 1·6 kg., Agrostis stolonifera 1·5 kg., Poa pratensis 2·4 kg., Cynosurus cristatus 2·5 kg., Lolium perenne 2·3 kg., Trifolium hybridum 2 kg., Trifolium repens 0·5 kg., Trifolium pratense 0·6 kg., összesen 25·4 kg. kat. holdanként. *K. K.*

Takarmányborsó tarlóvetése. *366. kérdés.* Árpa után az aratás befejeztével takarmányborsót akarok vetni zöldtakarmánynak. Mikorra kaszálható az? Ugyanebbe a táblába jövő tavaszszal luczernát vetek. A talajt istállótrágyával nem akarom elgyomositani s igy mütrágyát akarok alkalmazni. Milyen és mennyi mütrágya ajánlható leginkább, 1600 □-öles holdanként s a borsó előtt vagy a borsó tarlója őszi leszántásakor hintsem-e ki? *R. O.*

Felelet a 366. sz. kérdésre. Hogy az árpatarlóba vetendő takarmányborsó zöldtakarmánynak mikor kaszálható, az elsősorban is az időjárástól függ. A tavaszi takarmányborsó (mert jelen esetben csakis ennek vetéséről

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetü és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztitó-gépek

Elsőrendü hazai anyagból gyártunk ezidőszerint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben **a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő** általános terménytisztitáshoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtóerőre alkalmazva. — **Ezévi ujdonságainkról szi-veskedjék ingyen árjegyzéket kérni.** — Minden esetleges kérdésekre azonnal és dijtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztitó gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. **1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.** **Sürgönyczim: Kalmár-rostagyár.**

lehet szó) a kikeléstől számitott 40—55 nap mulva virágzik abban az esetben, ha az időjárás fejlődésére eléggé kedvező. A julius második felében elvetett borsó tehát kedvező körülmények között szeptember közepén, szeptember végén kerülhet kasza alá. Csakhogy a borsónak tarlóvetése igen bizonytalan, általában véve az Alföldön és specziálisan az idei száraz évben, miért is az eredmény nagyon kétséges. Hazánknak csapadékban dusabb vidékein jó eredménynyel vetik a tavaszi borsó és őszi árpa keverékét (100 liter borsó s 50 liter őszi árpa kat. holdanként) augusztus hó folyamán, késő őszi zöldtakarmány nyerése czéljából; szárazabb vidékeken azonban a takarmány termesztésének ezen módja nem igen sikerül s legtöbb esetben csak legeltetésre alkalmas vetést szolgáltat. Luczerna alá a Thomas-salak a legjobb foszfortrágya, melyből (a több évi hatás biztositására) kat. holdanként 400—450 kg.-ot kell kiszórni. Ami a kiszórás idejét illeti, legjobb a talaj őszi megmunkálása előtt elhinteni, vagyis a borsó tarlójának feltörésekor. Kötött földön káliumtrágyára rendesen nincsen szükség. Chilisalétromot pedig csak azon esetben adunk, ha a luczerna kelése gyenge lenne; ebben az esetben kat. holdanként 25—30 kg. chilisalétromot szórunk el, egyszerű felültrágyázásképpen. *K. K.*

Tormairtás. *367. kérdés.* Felvilágositást kérek, hogy kerti pázsitból hogyan lehet a tormát leggyorsabban teljesen kiirtani? *S. B.*

Felelet a 367. sz. kérdésre. A kerti pázsitból a tormát a pázsit tönkretétele nélkül jóformán lehetetlen kiirtani. Ezen czélból a tormahajtások körül a földet fel kell ásni és a tormagyökereket óvatosan s tökéletesen kiszedni, ugy, hogy a földben gyökérrészek vissza ne maradjanak; ha utóbbi körülményre nem ügyelünk, akkor a visszamaradt gyökérrészekből uj hajtások fejlődnek és földünk megint tormás lesz. A gyökérrészek tökéletes kiszedése után az elegyengetett földbe fümagot vetünk s ennek erőteljes növekedését szuperfoszfát és chilisalétrom segélyével a lehetőségig biztositjuk, mielőbbi sürü zártságát pedig gyakori kaszálással elősegitjük.

Ha a torma nem tulsok a gyep között, következő eljárás is sikerre vezethet. A fejlődő tormahajtásokat ösztöke végü bottal kiszurjuk, a gyepnek pedig sürü zárt s erőteljes fejlődését mütrágyákkal és gyakori kaszálással biztositjuk és elősegitjük. Természetesen a tormahajtások kiböködését ismételni kell, valahányszor ilyenek ujólag előtörnek. Igy megfosztva a földalatti szár- és gyökérrészeket a táplálást közvetitő levelektől, végül is elgyengülnek, kimerülnek s elpusztulnak. *K. K.*

Fejőstehenek takarmányozása. *368. kérdés.* Birtokunk főképpen tejgazdaságra van berendezve és a tej a szomszéd városban 16 fillérért literenkint értékesül. Minden mennyiséget el tudunk adni és igy főtörekvésünk a tejhozamot emelni. Ezen czélnak eddig legjobban a buzakorpa etetése felelt meg, csakhogy az idén a korpa tulságos drága, 14 koronát kérnek érte helyben. Kérdezem, nem volna-e tanácsosabb saját zabunkat és árpánkat a korpa helyett feletetni? Hat-e a zab vagy az árpa a tejkiválasztásra épp olyan előnyösen, mint a korpa? A zab és az árpa ára körülbelül 16 korona lesz q-kint. *N. N.*

Felelet a 368, sz. kérdésre. A tej fehérjét s nitrogénmentes anyagokat tartalmaz, melyek közül előbbi csak a takarmányfehérjéből, utóbbiak azonban a takarmány nitrogénmentes alkotórészeiből képződnek. A tehén tehát bizonyos fehérje s bizonyos keményitőértékszükséglettel bir, mely mindkét anyag részéről annál nagyobb, minél több tejet termel a tehén. Igy pl. 10 kg. tejprodukcziónál $^3/_4$ kg. tiszta fehérjét s 4 kg. keményitőértéket kell a takarmánynak tartalmaznia, mert máskülönben leromlik a tehén s a tőgymüködés alábbhágy. A korpa több fehérjét, de kevesebb keményitőértéket tartalmaz, mint az árpa s a zab; ha tehát a többi takarmány elegendő fehérjéhez juttatja a tehenet, akkor feltétlenül az árpa s a zab fognak jobban hatni, mig ellenkező esetben a korpa lesz a hatásosabb tejtakarmány. Az ön kérdésére tehát csak akkor adhatnánk határozott feleletet, ha megirta volna, hogy mi mindent s mindegyik takarmányból mennyit kapnak a tehenek, amit azonban még pótlólag is megtehet, amikor a tehenek átlagos sulyát s tejhozamát is tudassa velünk. Ha egyelőre abból a feltevésből indulunk ki, hogy a tehenek nem szenvednek fehérjében hiányt, akkor a 16 koronát érő árpával szemben 1140, a zabbal szemben 1290 fillért ér a korpa q.-ja, de az árpa s zabnál még a darálási költség is kombináczióba volna veendő.

Cselkó István.

Kenderkóró aratása. *369. kérdés.* A munkásoknak tulmagas bérkövetelése folytán az idei kender levágására kenderaratógépet óhajtok beszerezni, sziveskedjék evégből utbaigazitást adni arra nézve, mi az ára egy ilyen gépnek; továbbá hány munkás szükséges ilyen gép által levágott kender felkötözéséhez és kupokba rakásához, holdankint (1600 □-öl) 4000 kg. kórót számitva? *O. B.*

Felelet a 369. sz. kérdésre. A kenderkóró aratására legalkalmasabb az amerikai Johnston Harvester Batavia (New-York n. S. A.). Elárusitója Budapesten Bächer Rudolf és Melichar Ferencz VI., Nagymező-utcza 68. *Vételára* Budapesten 820 korona. A *leszállitás* a vevőt terheli, de a szerelőt a helyszinére a gépgyár küldi. Munkaképessége naponkint 7—12 kat. hold kenderaratás és marokrakás, amihez kell a gépbe 2 erős vagy helyesebben 4 ló, 1 kocsis, 1 ostorosgyerek, utána pedig a kévekötéshez rögtön 3 ember. 1 kat. hold letakaritása belekerül tehát tőketörlesztéssel (10%) együtt kat. holdankint 8—10 koronába. *Füredy.*

Tehenek s üszők hizlalása. *370. kérdés.* Tenyészállatainkból orvosi vizsgálat folytán tuberkolra 18 drb reagált; a fejős teheneket és 2—3 éves üszőket ezek közül hizóba akarjuk állitani. Az állatok jó kondiczióban vannak. Kérdjük 1. milyen takarmány- és abrakféléket használjunk, hogy olcsón, 3—4 hó alatt tökéletesen meghizhassanak? 2. Milyen mennyiségü takarmány- és abrakfélét adjunk nekik 1000 kg. sulyra az első, második, harmadik és esetleg negyedik hóban? 3. Tekintettel arra, hogy a hizást rövid idő alatt akarjuk keresztülvinni, adhatunk-e egyáltalában az első időszakban takarmányon kivül *tisztán* korpát? Rendelkezésünkre áll zabosbükköny, buzakorpa, tengeridara, olaj- és kókuszpogácsa és szeszgyári moslék. *B. Gy. M.*

Felelet a 370. sz. kérdésre. Első kérdésére az a feleletünk, hogy zabosbükkönyt okvetlenül kell etetnie, mert szálastakarmány nélkül nem tud a marha meglenni, az abraknemek közül pedig arra tanácsos a fősulyt fektetni, melynek legolcsóbb a keményitőértéke. A jó buzakorpa, tengeridara, kókuszdiópogácsa és száritott tengerimoslék körülbelül a következő arányban helyettesithetik egymást: 1 kg. korpa, vagy 0·6 kg. tengeridara, vagy 0·63 kg. kókuszdiópogácsa, vagy 0·89 kg. szár. moslék. Ha tehát 0·6 kg. tengeridara olcsóbb 1 kg. korpánál, akkor a tengeri érdemel előnyt, ellenkező esetben pedig a korpa. Második kérdésére az a válaszunk, hogy tisztán csak zabosbükkönyszénával s buzakorpával még kezdetben sem tanácsos a jó kondicziójú marhát hizlalni, mert 1000 kg. élősulyra nem képes a marha 25 kg. zabosbükkönynél s 10 kg. korpánál többet naponta enni, ez pedig 29·7 kg. szárazanyagban csak 12 kg. keményitőértéket tartalmaz, holott 14·5 kg. kell neki. Ellenben pl. zabosbükkönynyel s tengeridarával már jobban menne a hizlalás, mert tengeriben sokkal kevesebb az emészthetetlen ballaszt, mint a korpában. Mi a hizlalás elejére a következő adagolást számitjuk ki s azután önre bizzuk, hogy az abraknemeket áruk szerint részben abban az arányban helyettesitse egymással, melyet fönt felállitottunk s csak a korpát nem ajánljuk szaporitani. 18 kg. zabosbükkönyszéna, 5 kg. korpa, 2 kg. kókuszpogácsa, 2 kg. száritott tengerimoslék s 5 kg. tengeridara 27·6 kg. szárazanyagot, 2·2 kg. em. tiszta fehérjét s 14·5 kg. keményitőértéket tartalmaz. A hizlalás előrehaladásával nem kell egyebet tennie, mint a korpát s esetleg a moslékot is csökkenteni s helyettük megfelelő mennyiségü tengeridarát etetni. A hizlalás vége pl. következőkép alakulhatna: 18 kg. zabosbükkönyszéna, 2 kg. korpa, 1 kg. kókuszdiópogácsa, 1 kg. szár. moslék s $8^1/_4$ kg. tengeridara tartalmaz 25·8 kg. szárazanyagot, 1·8 kg. fehérjét s 14·4 kg. keményitőértéket. Miután vizenyős tömegtakarmánya nincs, nem szabad az abrakkal fukarkodnia.

Cselkó István.

Földi bodza irtása. *371. kérdés.* Erdő közötti völgyben fekvő homoktalaju szántóföldemen — daczára annak hogy kapás növényt is termesztek — évek óta a földi bodza annyira elterjedt, hogy ma már szántómnak egyhatod részét elfoglalta. Kérek választ arra, vajjon milyen módon lehetne a bodzát szántóföldemből kiirtani? *I. B.*

Felelet a 371. sz. kérdésre. A földi bodzának (Sambucus Ebulus L. = Ebulum humile Garke) évelő gyökere van, mely minden évben friss egyéves szárhajtásokat hoz. Szántóföldeken mélyszántással, forszirozott kapásnövények, valamint zöldtakarmány termesztésével irthatjuk ki. A szántóföld környékén termő földi bodzát is ki kell pusztitanunk, lekaszálni vagy kiszurni, mielőtt a termése megérik. *L. Gy.*

A budapesti 1908. évi nyári gyapjuaukcziók.

A költő mondását, hogy a világ csak hangulat, mi sem illusztrálja jobban, mint a gyapjuüzlet változásai. A nyomott hangulatot, mely a tél óta uralkodott, az antwerpeni piaczról nyert értesülések némileg mérsékelték, de kivált az e hó 14-iki londoni árverésről vett biztató távirati hirek láthatólag elevenitették a vételkedvet. Mindazáltal a vevők általában bizonyos tartózkodással viselkedtek, akikkel a redut kisterme különben elég jól megtelt. Az első aukczió f. hó 15-én a kereskedelmi és földmivelésügyi miniszteri biztosok, az OMGE. képviselője és a székesfővárosi kiküldöttek jelenlétében délután három órakor pontosan megnyittatott, mikor is a háromnapi aukcziókra beküldött 14,727 zsákból 4876 zsák bocsáttatott kalapács alá, mely mennyiségből 3634 zsák (az összkinálatnak 75% a) tényleg gazdát cserélt. Az árverést rendező Magyar Általános Hitelbank részéről vissza-

Olcsó árak! GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSŐ-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI. Pontos kiszolgálás!
Gőzekealkatrészek, ekevesak, aczél- és fém-alkatrészek, gőzekesodronykötelek.
Kazánkovácsmunkák, uj tüzszekrények. Malomberendezések!
Sack-rendszerü ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek.
Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.
SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA, MISKOLCZ.

vont 1242 zsákból zsirban nyirt gyapjura esett 1007 zsák, háton mosottakra mindössze csak 235 zsák igen alárendelt minőségü tételek. A zsirban nyirt fésüs gyapjak közül u. i. eladatlan maradt 525 zsák, a szövetgyapjak közül 346 zsák és a zsirban nyirt merinó-posztók közül 124 zsák. A háton mosott fésüs gyapjak közül 216 zsák, a háton mosott és zsirban nyirt czigájáik közül mindössze 31 zsák.

A mult évi nyári aukciókon elért árakhoz képest az árcsökkenés nem mutatott egyforma jelleget, minek illusztrálására felemlitem, hogy a gróf Berchtold Lipótné árpádhalmi uradalmából felküldött 142 zsák zsirban nyirt merinó gyapju q.-kint 160 koronán kelt szemben a mult évi 162 koronával, az árcsökkenés tehát 1·2%. Ellenben Almássy Dénes gróf sarkadi uradalmi zsirban nyirt fésüs gyapju az idén csak 130 korona árban kelt, holott a mult évben 158 koronát ért el, tehát az árcsökkenés 17·7%-nak felel meg. A háton mosott fésüs gyapjak közül a legjobb árakat a következők érték el: Wenckheim Frigyes gróf békési uradalmi 126 zsák 346 koronán cserélt gazdát, Almássy Dénes gróf gyulavári uradalmának 137 zsákja 336 koronán kelt, melyet a nagyenyedi fegyház vásárolt, mig ugyanezen uradalom megosztott másik tétele csak 332 koronán maradt rája. Berchtold Lipót gróf sósdi uradalma háton mosott fésüs gyapjuért 324 koronát kapott. 300 koronán felül különben még 7 tétel kelt el. A zsirban nyirt fésüs gyapjak közül a fő rekordot egy megnevezetlen biharvármegyei uradalmi fésüs gyapju érte el 156 koronával q.-kint, mig Károlyi István gróf janovai uradalma hosszu éveken át ugy magas rendementja, mint kitünő kezelése által kiváló 97 zsák gyapjáért a brünni Offermann czég 154 koronát fizetett és ugyancsak Offermann vásárolta meg 152 koronán az árpádhalmi fésüs gyapjut is. Wenckheim Géza gróf pusztamágori 100 zsákból álló tétele élénk verseny után 151 koronán maradt az Enoch Kern és fiai morva czég kezén.

A mezőhegyesi magyar királyi ménesuradalom egyik 96 zsákból álló tételét a brünni Offermann czég 146 koronán szerezte meg, mig a másik 96 zsákból álló tétel ugyanazon áron a Wolfner Gyula és társa ujpesti czég kezén maradt, holott a mult évben Mezőhegyes 180—182 koronát ért el q-kint. Még meg akarom emliteni, mint igen jó árut, Almássy Pál gróf pusztanagytenyői 60 zsákból álló fésüs gyapját, amely 140 koronán a nagyenyedi fegyház tulajdonába ment át, de már Károlyi László gróf felgyői uradalma csak 138 koronán, Károlyi Mihály gróf mihálytelki fésüs gyapja 136 koronán talált vevőt. A háton mosott különben csekély mennyiségben kinált szövetgyapjak közül a legkelendőbb volt a Gattaja uradalmi, melyet Hochgesang berlini kereskedő 380 koronán biztositott magának, mig a nagybajomi szövetgyapju 332 koronán a pesti Diamant czég kezén maradt. A zsirban nyirt szövetgyapjak közül a kaposvári mezőgazdasági ipari részvénytársaság érte el a legnagyobb rekordot, amely ugyancsak a Diamant czég kezére ment át 132 K.-n, mig Forster Gyula báró pusztamihályfalvi uradalma 120, az Ungár Samu bérlő pusztababodi áruja 116 koronán kelt el.

Háton mosott merinó gyapju az első aukcziónapon kínálatra sem került. De a zsirban nyirt 476 zsák iránt számbavehető verseny indult meg, amelyből a győztes Dóra Miklós hulli 35 zsák gyapja volt, melyet a Diamant czég 161 koronán váltott magához, mig Árpádhalom valamivel kisebb rendementjával (mint már emlitettem) 160 koronán cserélt gazdát. Károlyi József gróf csurgói uradalmának 76 zsákját 158 koronán maga a hitelbank váltotta magához mig a Stainlain Ottó gróf-féle felsőszemeréd-százdi merinó gyapjunak Diamant lett a megszerzője 156 koronán.

A kis mennyiségben kinált czigája gyapjak közül a mosottak 158, illetve 156 koronán mentek át a zsolnai és gácsi posztógyárak tulajdonába, mig a zsirban nyirottak közül a mezőhegyesi szép árut Zsolna 114, a silingyiait Rechnitz 100 koronáért váltotta magához. A Kovásznay Zsigmond batizi gazdaságának raczka gyapja 100 koronán kelt, végül a zsirban nyirt angol vérrel való keresztezésből származó csekély tételek 130—150 koronán. A rendes budapesti és hazai, valamint osztrák-német vevőkön kivül ez alkalommal Romániából a buhusi egyesült textilipar müvek gyapjuvásárlója is megjelent és több vételt eszközölt. Az aukció második napjára a kiválóbb posztógyapjakból nagyobb kinálat esik.

Rodiczky Jenő dr.

Egyről-másról.

(Szemle a gabonatőzsdén. — Olajgyárosok kartellje. — A nemzetközi pénzpiaczról. — A bankkartell ellen.)

Alig indult meg a budapesti gabonatőzsdén a szilárdabb áralakulás a kedvezőtlenebb terméskilátások nyomán, máris beállott az árak hanyatlása, daczára annak, hogy a cséplési eredményekről pozitiv adataink még nincsenek, mivel ahány vidékről kedvezőbb próbacséplési eredményt jelentettek, ugyanannyi helyről kaptunk hireket a próbacséplésekben való csalódásról is. A tőzsde előlegezi a kedvezőbb próbacséplési eredményeket, ennek tudható be egyrészről a gabonaárak tetemes hanyatlása, másrészről pedig a termelők oly sietséggel viszik piaczra az uj termést, hogy emiatt bőséges kinálat áll elő és ez is hozzájárul az árak hanyatlásához.

E két körülmény magában azonban nem eredményezheti azt az árhanyatlást, amely egy hét leforgása alatt a készbuzából 1·40 K.-t morzsolt le, hanem eredményezi tőzsdei nyelven szólva, a gabonapiacz technikai körülménye, világosan szólva pedig a fedezetlen határidőüzleti játék, amely a lefolyt héten ismét bizonyságát adta annak, hogy a különbözeti játék fenntartásával a gabonaárak egészséges alakulása soha sem lesz elérhető. Hogy nem a készáru-kereslet és kinálat irányitja az árakat, legvilágosabb példa arra nézve a lefolyt hét áralakulása. Mindaddig, amig nagyobb vételek történtek, erősebb kinálat mellett a piaczon az árak szilárdultak, mihelyst pedig a kinálat készáruban megcsökkent, az árak hanyatlottak, tehát a normális áralakulásoknak éppen ellenkezője állott be. Ennek oka volt pedig az, hogy a papirosbuzából történt nagyobb mennyiségü eladás, illetve kinálat az utóbbi időben. Azok a játékosok, akik régebbi vételüket most fedezni óhajtották, megelégelve az elért nyereséget, amely a korábbi vétel és a mai határidő árfolyam közti különbség, nagy mennyiségü papirosbuzát dobtak a piaczra, ugy hogy ezzel a határidőárak hanyatlásnak indultak, ezt a hanyatlást pedig fokozta a napi játékosok ijedtsége, akik a hanyatló árfolyamoktól tartva szintén lebonyolításhoz fogtak. A határidőüzleti gabonaárak hanyatlását követte a készáru hanyatlása is. Valószinü azonban, hogy az alacsonyabb határidőüzleti árak mellett most ujabb vételek történnek a játékosok részéről, amely körülmény meg fogja változtatni a mai áralakulások fejlődését.

*

Fokozza a rossz gazdasági esztendő mostoha következményeit az, hogy a gazdálkodás folytatásához szükséges anyagok beszerzése megnehezült, mivel a gyárosok egymást támogatva csak magasabb árakon hajlandók ugy a talajmivelő eszközöket, mint a póttakarmanyokat és egyéb anyagot a termelő rendelkezésére bocsátani, vagyis a beszerzésnél a termelő kartellel áll szemben.

Ujabban az olajgyárosok karteljével kell a termelőknek megküzdeniök. Az idei repczetermés a lehető legrosszabb volt, a számos kiszántás következtében a repcze terméshozama nagyon megcsappant. E körülményeket figyelembe véve joggal számitottak a termelők magasabb repczeárakra. Ellenben mi történt? Csodálkozva tapasztalták azt, hogy a repcze ára nem hogy javult volna a budapesti tőzsdén, hanem tetemes árhanyatlást szenvedett. Kutatva az okát ennek, kiderült, hogy az olajgyárosok kartellbe léptek és kötelezték magukat, hogy egy bizonyos áron felül nem vásárolnak repczét. E kartell éle tehát egyenesen a termelők ellen irányul, mert a kedvezőbb repczeértékesités lehetőségét egyenesen kizárja. E kartellel szemben egyelőre más védekezési mód nincsen, mint a passziv rezisztenczia, vagyis az eladástól való tartózkodás. Ha nem javul a repczepiacz helyzete az olajgyárosok merev magatartása miatt, foglalkozni lehet majd a külföldi értékesitéssel is, de az olajgyárosok egyeduralmát nem lehet megtürni, azt kellő korlátok közé kell szoritani.

*

Londonban éppen tizenkét esztendeje nem volt oly alacsony a kamatláb és oly olcsó a pénz, mint mostanság. Az Angol Bank az év eleje óta 7%-ról harmadfél perczentre szállitotta le a hivatalos rátát, a magánkamatláb pedig $^3/_4$—$1^1/_2$% között mozog. Egy százalékosnál olcsóbb pénz — ez a puszta tény jellemzi legjobban az angol pénzpiacz mai helyzetét, amely ugy fejlődött idáig, hogy a világszerte mutatkozó ipari és kereskedelmi depresszió, a vállalkozási kedv hiánya következtében sok fölös tőke szabadul fel mindenfelé és keres egymással versengve gyümölcsöző elhelyezést. Bár kisebb arányokban, hasonló irányzat mutatkozik Francziaországban, sőt a nagy krizistől legtöbbet szenvedett Németországban is. Londonban a pénzolcsóság egyik egészséges és üdvös következménye a járadékpiacz megélénkülése, aminek következtében az angol konzolok árfolyama a folyó év eleje óta már hat százalékkal emelkedett.

A bécsi és budapesti piaczon azonban az általános pénzolcsóságnak alig látjuk nyomát, mig ellenben a hitelszükséglet az immár nyilván-



Kollár Ferencz-féle „BITUMINA“

tiszta bitumenből készitett valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tüzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolást nem igénylő **tetőfedőanyag. „Bituminá“**-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitünő védelmet is nyujt a nap melege ellen. **„Bitumina“** régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. ☛ **Tetőfedések elsőrendü szakmunkásokkal végeztetnek.**

Kollár Ferencz és Társa fedéllemez, elszigetelő-lemez, aszfalt- és kátránytermékek vegyi gyára **Budapest.**

Telefon-szám: 90—21. **Gyár: IX., Soroksári-ut 101. • Városi iroda; IX., Üllői-ut 25.** Sürgönyczim: Karbolkol Bpest.

valóan gyenge termés következtében előrelátható-lag tetemesen megnövekszik az idén. A bankrátának a normális 4% ra történt leszállitása óta nem mutatkozik semmi olyan haladás, aminőnek a nagy nyugati pénzpiaczokon tanui voltunk.

*

Pedig ha valamikor, hát éppen most volna nagy előny a hitelre szoruló gazdára nézve, hogy ő is élvezhesse a világpiacz olcsóbbodó irányzatának némi előnyét a szükséges kölcsöntőkének méltányosabb árában. Erre azonban — sajnos — semmi kilátás sincs nálunk, sőt pénzintézeteink még inkább elszigetelik a nemzetközi irányzat befolyásától a magyar és osztrák piaczot, amidőn a bankok egymás között való természetes versenyétől remélhető csekély olcsóbbitó hatást is teljesen megszüntetik a bankkartell utján. Ez a kartell az egész magyar gazdasági közvélemény heves ellenzése daczára, a hitelkereső gazda, iparos és kereskedő egyhangu tiltakozásának zajában született meg. De mégis megszületett — igaz, hogy hosszas vajudás után — és éppen ez a tény igazolja a kartell nagy hatalmát, amit a nagyközönség zsebével szemben most biztositott monopóliumuk még csak növelni fog. A bankok kartelliszerződésük értelmében a hivatalos rátához alkalmazzák a kamatlábat, a jegybank viszont a magánkamatláb alakulását veszi figyelembe a diszkont megállapításánál: ime az a circulus vitiosus, amelyből csak egyetlenegy dolog tünik ki világosan, hogy a pénz nem válik olcsóbbá, mivel a pénz árának természetes alakulását a bankok közérdekellenes szövetsége sok milliós ujabb haszon kedvéért megakasztja.

A bankkartellt egyenesen a közönség ellen intézett merényletnek tartjuk. Az a pénz, amivel a bankok most igy sáfárkodnak, még szorosabb függőségbe juttatván hazánkat Ausztriával szemben, végeredményben mégis csak a mi megtakaritott filléreinkből, a mindnyájunk verejtékes munkájának gyümölcséből való: nos vonjuk ki legalább betéteinket az uzsoráskodó bankokból és vásároljunk e pénzen jobban jövedelmező állampapirokat; jótállunk érte, hogy amint az első erélyes lépés váltja fel a puszta szóbeli tiltakozást, nyomban felbomlik a bankkartell, amely csak arra spekulál, hogy jámbor nyáj vagyunk és a végletekig hagyjuk nyirni magunkat.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1543
Takarmánykiviteli tilalom	1543
A budapesti 1908. évi nyári gyapjuaukcziók	1551
Egyről-másról	1552
Növénytermesztés.	
Ujabb reflexió a takarmányrépa eltartásáról irt czikkhez	1544
Trágyázástan.	
Az állat nélküli gazdálkodás sivár homoktalajon	1545
Állattenyésztés.	
Grabácz község bonyhádi és simmentháli szarvasmarhatenyésztése	1546
Gazdasági gépészet.	
A Senior tengerivetőgép egyszerüsitése	1547
Juhászat és gyapjuisme.	
Bárányszoptató készülék	1548
Levélszekrény	1548
Vegyesek	1553
A komló értékesitése. — A munkásosztály védőiről. — Kakasviadal. — Takarmánykiviteli tilalom Romániában. — A nikotinos kenporról. — A viharágyuk mellett. — A magyar gépipar és az OMGE. — A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete irodalmi pályázata. — Gépbemutatások Galántán. — Jelentés a m. kir. postatakarékpénztár 1907. évi működéséről. — Takarmánykiviteli tilalom Romániában. — Terményszállitások a hadsereg részére. — A brémai Nyholm-féle zsilipnyitó és zárószerkezet. — A Szolnok-Dobokavármegyei G. E. — Gazdasági dátumok. — Országos állatvásárok. — Apró hirek	1556
Kereskedelem, tőzsde	1557
Szerkesztői üzenetek	1559

A komló értékesitése.

Hazai komlótermelésünk érdekében az OMGE. már évek óta foglalkozik a hazai komlótermés értékesitésével. Hazai komlótermelésünk felvirágzásának legnagyobb akadályát a kedvezőtlen értékesitési viszonyok képezték. Ez a körülmény inditotta az OMGE.-t arra, hogy a legnagyobb komlópiaczon — Saazban — összeköttetést teremtsen és ezáltal lehetővé tegye a magyar komlónak Saazban való értékesitését. Jól tudjuk azt, hogy a kellő mivelés és kezelés mellett mi is tudunk a saazihoz hasonló jó minőségü komlót előállitani, csakhogy termésünk ritkán került eddig magyar komló néven forgalomba.

Az utobbi években — mióta az OMGE. a komló értékesités ügyét kezébe vette és szigoruan ügyel arra, hogy közvetitése révén Saazba jutó komló, mint *magyar komló* adassék el — sikerült a magyarországi termésü komlónak némi hirnevet szerezni és kezdik azóta a külföldön a magyar komló használhatóságát megismerni.

Az első időben sok nehézséggel kellet küzdeni, mig sikerült Saazban kellő vevőkört biztositani s mig termelőink rájöttek arra, hogy Saazban jobban értékesithetik a komlót — sok esetben — mint idehaza.

Ma már annyira jutottunk, hogy a saazi piacz állandóan el van magyar komlóval látva s ennek a komlónak állandó jó vevői vannak. Az elmult szezonban is több, mint 15,000 korona értékben közvetitettaz OMGE. magyar komlót.

Az egyesület a megkezdett munkát nagyobb arányokban folytatni óhajtja s ezért saazi komlóbizományosával az eddig fennállott szerződést ez évben is megujitotta.

Az OMGE. a komlóeladás közvetitését oly módon végzi, hogy a bejelentett komlót saazi bizományosához küldeti, ki azt az egyesület ellenőrzése mellett a folyó árakon értékesiti. A szállitás költségeit a komlótulajdonos viseli és ezenkivül a komló tiszta sulya után 8% közvetitési dijat fizet a bizományosnak, a zsákvételen és a vasut vagy postától a raktárig való szállitás dijján kivül, azután semmi más költség nem terheli a komlótulajdonost. *A komló csomagolásához a zsákok csakis az egyesülettől szerezhetők be.* Ez a kikötés azért szükséges, hogy a szállitmányok egyöntetüek legyenek és már a zsákokon fel legyen tüntetve a komló magyar származása.

A komlótermés zöme vasuton szállittatik Saazba, mig azonban a nagyobb szállitások ideje elérkezik, addig is elvállalja az egyesület a postacsomagokban szállitott korai komló értékesitését.

Eme postai szállitás előnyei a következők: 1. A komlót nem szükséges annyira megszáritani, mint a vasuti szállitásnál a bálokban történő csomagolás alkalmával. Ily állapotban a komló nem hullatja levelét, tehát értékesebb és a mellett mégis sulyosabb a bálozott komlónál, tehát igy többet is kap a termelő komlójáért. 2. A fokozatos beérés és beszáradás szerint a komló részletekben azonnal szállitható, nincs szükség nagy száritó területre és a sörfőzők a keverés czéljából vásárolt korai uj komlót rendesen igen jó áron fizetik. 3. A kis zsákokban olcsóbb és gyorsabb a postai szállitás, mint a vasuton bálokban. A csomagolás is kevesebb koczkázattal jár, mert kisebb mennyiségeknél a csomagolásra legalkalmasabb idő könnyebben megállapitható. 4. A komlóprés fölöslegessé válik és a nagyobb halmazok kezelési és szállitási költsége is megtakaritható. 5. Kis zsákokban a komló nem melegszik fel oly könnyen, mint bálokban; a termesztő hamarább jut pénzhez és ha a kis zsákokat azonnal visszaküldik, azokat egy évben többször is használhatja.

Postai szállitásnál a csomagolási eljárás a következő:

Két munkás tartja a zsákot, a harmadik pedig zabrostával mérve a komlót, először egy rostával önt a zsákba és nyitott kézzel a zsák sarkait jól kitömi. Ezután mindig két rostával tölt a zsákba, azt abban kézzel elegyengeti és lenyomkodja. Ha a zsák negyedrészig van már takva, tipró deszkával lenyomkodja és ugyanezt ismétli, ha a zsák félig és háromnegyedrésznyire van. Ha a zsák egészen megtelt, lemérendő, hogy a zsákkal együtt 5 kilogrammot nyomjon s ezután a zsák száját erősen be kell varrni.

Az ily módon előkészitett és csomagolt komló, mint már emlitettük, igen jó áron értékesül s ezért kivánatos, hogy minél nagyobb mennyiségben kerüljön magyar komló ily módon eladásra.

Nagyobb mennyiségben természetesen már vasuton kell szállitani, ami hasonló eljárás szerint történik, mint a postai szállitásnál. Csakis az egyesülettől beszerzett *védjegyes* zsákokba csomagolt komlót fogad el az egyesület közvetitésre.

Akik igénybe venni óhajtják az OMGE. közvetitését, forduljanak levelezőlappal az egyesület komlóközvetitő irodájához, ahonnan részletes felvilágositást nyernek a csomagolást, szállitást és a közvetitést illetőleg is.

A munkásosztály védőiről.

Uradalmunk békéscsabai munkásokkal a télen szerződést kötött, akik 4 hónapra mint hónap-

Uj termés!

BIBORHEREMAGOT
CSOMÓS EBIRT
BALTACZIMMAGOT
NYÁRI REPCZÉT
FEHÉR HERÉT
ŐSZI ÁRPÁT
„ BÜKKÖNYT
„ BORSÓT

Vetőmagok a legmagasabb napi áron

Haldek
magnagykereskedése
József főherczeg ő cs. és kir. fensége udvari szállitója,
Budapest, V., Bálvány-utcza 6.

számosok vannak felfogadva. Értékelve összes járandóságukat, a férfi illetménye naponkint 4 koronára rug.

Természetes, hogy minden gazda törekvése odairányul, hogy a munkásokat helyes beosztással kellően foglalkoztassa s a munkástól jogosan megkövetelheti, hogy amikor 4 hónapon át naponkint amerikai bért kap, ennek fejében becsületes munkát adjon. Hónapszámosainkkal a rétet is kaszáltattuk, amikor is egy férfi egy nap alatt 600—800 □-ölet lekaszált. Egy hold kaszálása és gyüjtése belekerült 10 koronába. Ugyanekkor és ugyanazon réten egyik bérlőnk munkásai 6 koronáért vállalták 1 kat. hold lekaszállását és gyüjtését s itteni napszámosok is 1 kat. holdat vágnak le naponkint 1 frt napszámért. A mi hónapszámosaink a megkivánt $^3/_4$ holdat sem tudták levágni, amellett pedig a munka minősége a legrosszabb. Ugyanigy más munkánál is. Midőn az egyik hanyag hónapszámos kihivó feleleteket is adott, ezen munkást elbocsátottuk.

Ehhez hasonló eset bizonyára már több gazdatársammal is megesett s napirendre térhetnénk felette. Igen ám, de azért van a földmunkás szervezet, hogy az effélékből tőkét faragjon. A titkár ur nyomban a párt pecsétjével ellátott levelet irt hozzánk, melyben többek között irja: „embertelen bánásmódban részesitik a munkásokat s olyan lehetetlen nehéz munkák elvégzésére kényszeritik őket, amelyet a föld legszorgalmasabb munkása: a kuli sem volna képes elvégezni". Majd tovább: „. . . már a bajok orvoslása végett fordulunk önökhöz: részesitsék a munkást megfelelő bánásmódban s ne kivánjanak tőlük olyan dolgokat, amit elvégezni képtelenek. A netáni ezentuli panaszok esetén más eszközökkel leszünk kénytelenek a munkásság jogát érvényben tartani".

Ezen levél után pedig a *„Parasztujság"* is közli a munkások szomoru helyzetét, akik sem fizetést, sem kosztot nem kapnak, de a pofonokból és rugdalásokból jár nekik. Az emberbőrbe bujtatott állatokat (értsd a tiszteket) fenyegeti, hogy más uton fog a munkásoknak orvoslást szerezni.

Ugy a levélnek, mind az ujságczikknek egyetlen szava nem igaz, — aljas hazugság. Elhiszem, hogy az ujságban közölt czikk tónusa a párt tagjainak tetszik s azt hiszik, hogy ez az ember a munkások „jogát épségben tartja". Csakhogy itt a számok beszélnek! Tessék csak fent közölt számokat elolvasni! Kérdem gazdatársaimat, lehetetlen és nehéz munka-e 600—800 négyzetölnek lekaszálása egy nap alatt? Sok-e vagy kevés? Ugyanazon időben és helyen minden más és olcsóbb munkás a valóságban mégegyszer annyit végez. Ez az a nehéz munka, amelyet a kuli sem bir elvégezni!

A titkár ur és „Parasztujság" türhetőnek tartja-e azt, hogy pláne ily viszonyok között beleavatkozhassanak véres szájjal oly dologba, amihez semmi közük? Van-e jogom megkövetelhetni a munkástól azt, hogy pénzemért megdolgozzon? Csak emberbaráti szeretetből fizessek és csupán nekem kötelességem a járandóságokat a legpontosabban és a legjobb minőségben kiszolgáltatni s mindezért a munkások a párt pártfogása alatt azt csinálják és ugy dolgoznak, amint nekik tetszik?

Micsoda bajokat akarnak orvosolni? Önök tévednek, hisz nem orvosolnak hanem csinálnak bajokat! Különben a munkásokkal kötött szerződésben a vitás kérdések elintézésére nem a földmunkáspárt avagy a „Parasztujság", hanem a főszolgabiróság illetve járásbiróság illetékessége köttetett ki.

Végül csak ennyit még: Jobban tudjuk mi megitélni, hogy mit lehet a munkástól megkivánni és mit nem, mi az a lehetetlen és bizonyára vagyunk a munkásosztálynak legalább is oly barátai mint a párt, mely a munkást ugyan felizgathatja, de neki kenyeret nem ad, hanem mi „munkásnyuzók" adunk.

Kerényi Lajos.
érseki uradalmi gazdatiszt.

—

Kakasviadal. Ugyanazon tanyán, hol a *„Közlelek"* által is méltányolt „Tengeri kigyó" megszületett, kelt ki a kakasviadal bájos gondolata is, mely a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala által a napilapoknak beküldött jelentés szerint alább következik:

„Augusztus 14—17-én Szatmáron rendezendő tüzoltó-kongresszus alkalmával egy ottani „jókedvü társaság" jótékony czélra 2 napon át tartó nagyszabásu kakasviadal rendezésen müködik. Az előkészületek a város környékén élénk érdeklődés mellett folynak. Beszerezték az erre vonatkozó összes irodalmat; — megindult a legkülönfélébb kakasok beszerzése, — a rendezés munkáját oly agilis emberek vették a kezükbe, hogy már ez magában véve garanciát nyujt a legnagyobb szabásu sikerre."

Ebből a sokatmondó hirecskéből látjuk, hogy a „Tengeri kigyó" szülőhazájában agilis elmék nem csupán a mezőgazdasági kamarák, hanem a kakasviadalok irodalmával is behatóan és szakszerüen foglalkoznak. Kérdés azonban, vajjon a rendezőség nem csalódik-e feltevésével, mely világosan abban áll, hogy nem mezőgazdasági kamara kell a szatmári gazdaközönségnek, hanem kakasviadal.

Takarmánykiviteli tilalom Romániában. A folyó évi junius hó 12/25-iki 56. számu román hivatalos lap (Monitorul Official) királyi rendeletet közöl junius 7/20-iki kelettel, mely rendelet értelmében mindennemü állati takarmány: ugymint széna, szalma, lóhere, luczerna és köles kivitele Romániából tilos.

A nikotinos kénporról egyes vidéki szaklapok azt állitják, hogy kitünő védekező szer a burgonyánál ujabban fellépett gyürüs betegség — eres rothadás — ellen. Kivánatos lenne, ha ezen veszedelmes betegség ellen hatásos védekező szert találnának, azonban szakkörökben még ilyet nem ismernek. Egy franczia vegyészeti gyár — Schloesing Fréres & Cie — ajánlja lecsapolt nikotinos kénporkészitményét, mint védekezező szert a nevezett betegség ellen s — ugy látszik — a nagyhangu reklámnak visszhangja kelt a szaksajtóban. Ha gyakorlati tapasztalat alapján ajánlaná a lap olvasóinak a nikotinos kénport, az esetben kivánatos lenne, ha részletesebben irna róla, de ezt alig hiszszük, mert az általa ajánlott védekezés minimális számitással kataszrális holdanként 80 koronába kerül s nem gondoljuk, hogy akadna gazda, aki kisérletezésre ennyit áldozzon. Tudományos körökben a szert ki akarták próbálni, azonban a gyár képviselője a szükséges anyag rendelkezésre bocsájtását megtagadta, kisérletezés nélkül pedig véleményt mondani nem lehet. Az eres rothadás ellen csak avval védekezhetünk ezidőszerint, hogy egészséges, nem felezett, hanem egész burgonyát ültetünk.

A viharágyuk mellett. A szombathelyi hegyközség rendes évi közgyülésén élénk vita tárgyát képezte a földmivelésügyi miniszternek a viharágyuk tárgyában érkezett azon leirata, hogy — miután a viharágyuzás gyakorlati haszonnal és sikerrel nem jár — a lőport ezentul a kormány kedvezményes áron nem adja. A hegyközség a rendelettel szemben is kérni fogja a kormányt, hogy kedvezményes áron puskaport kaphasson, miután a tapasztalat igazolja, hogy mióta a hegyeken viharágyuk vannak, a hegyterületen nem volt jég.

A magyar gépgyáripar és az OMGE. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület" indittatva azon tapasztalatoktól, hogy a magyar gazdaközönség még ma is évente mintegy 13 millió koronát fordit külföldi gépekre és alkatrészekre, részint előitéletből, részint közömbösségből, feliratilag fordult ugy Darányi, mint Apponyi miniszterekhez. Darányi minisztertől a felirat azt kéri, hogy a gazdasági vándortanitók téli előadásaikon a magyar gépgyáripar érdekeit különösen hangsulyozzák, Apponyi minisztert viszont arra kéri az OMGE., hogy a gazdasági ismétlő iskolák tanitóit arra kötelezze, hogy a hazai gépgyáripar pártolásának szükségességét előadásaikban fejtsék ki és igyekezzenek odahatni, hogy a népben a hazai gépgyáripar pártolási eszméje gyökeret verjen.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete irodalmi pályázata. A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete" irodalmi pályázatot hirdet, melynek tárgya: *Egy jelentősebb hazai borvidék leirása.* Ezen pályázat első e téren s igy bármely szabadon választandó jelentősebb borvidék, vagy összetartozó borvidéki csoport leirására (az alföldi borvidék kizárásával), melyhez a szükséges és tudományosan megrostált anyag rendelkezésre áll, alkalom nyilik. A tervezetre való pályázat titkos s abban mindenki, aki hivatást érez magában, résztvehet. A tervpályázat határideje f. évi augusztus 1. A tervezetpályázaton a legsikerültebb mü irója fog megbizatni a mü megirásával, mely pályamunka dija 1600 korona. A pályázat részletes feltételeit a „Borászati Lapok" szerkesztősége készséggel közli.

Gépbemutatások Galántán. A „Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület" folyó hó 28-án, kedden délután 2 órakor Galántán a diószegi czukorgyári uradalom gazdaságában gépbemutatásokat és próbákat rendez. Bemutatásra kerül munkában: egy darab utimozdony (magánjáró) által vontatva, hétvasu eke tarlószántásban, ötvasu eke mélyszántásban, négyvasu Bippart-grubberes eke és Welzer-féle szalmapréselevátor. A bemutatás ideje ugy van megszabva, hogy Budapest és Pozsony felől a gyors- és személyvonatokkal a kellő időben meg lehet érkezni Galántára és el lehet utazni még az alkonyati órákban. A résztvételi szándékot a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalával kell tudatni, hogy kellő számu fogatról gondoskodhasson.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK,
TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.
KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.
MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST

Jelentés a m. kir. postatakarékpénztár 1907. évi működéséről. A postatakarékpénztár egyike a legüdvösebb intézményeinknek. A legutolsó év forgalmi jelentéséből örömmel állapithatjuk meg, hogy a postatakarék forgalma még most is nagyon szaporodik, rohamosan növekszik. A betevő kisemberek a munkás és tanulók közül kerülnek ki legtöbben. Jellemző a kimutatásban, hogy mig a férfi betevők 62%, addig a női 37%. Tehát a férfiak takarékosabbak. A jelentés óriási számhalmazaiból kiemelendő az utolsó évi betétnövekedés, mely tiz és egynegyed millió koronát tesz ki. Értékpapirok letétjének összege 15 és egynegyed millió K. volt az év végén. Az évi tiszta nyereség 2.086,326 korona, mely összeg a tartalékalapnak törvényszerü magasságra való emelkedése folytán immár a kincstár javára esik. A jelentés összeállitása czélszerü és könnyen áttekinthető. Az összevont áttekintési kimutatás rengeteg számhalmaza az évről-évre történt növekedést tünteti fel, az oszloprajzos szemléltető táblázat összeállitása pedig szinte kézzelfoghatólag mutatja az üdvös intézmény állandó és nagy munkaemelkedését.

Terményszállitások a hadsereg részére. A katonai élelmező raktáraknak saját önkezelési szükségletei, valamint a bérleti állomásokon szükségelt mennyiségeknek a termelőktől leendő közvetlen vásárlása ügyében kiadott hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Bevásárlások az önkezelési szükségletek beszerzésére. Budapesten rozs 20,000 q, zab 49,000 q, Székesfehérvárott rozs 1900 q, zab 8600 q. Ezen szükségletek a mezőgazdasági egyesületektől és egyes termelőktől szabadkézből bevásárlások utján fog beszereztetni. A szükségletnek a termelőktől be nem szerezhető részét *nyilvános verseny* utján fogják fedezni, mely alkalommal azonban az ezen versenyeken résztvevő termelők egyenlő árak és feltételek mellett, a kereskedőkkel szemben előnyben fognak részesülni. A mezőgazdasági egyesületek és termelők ajánlatai legkésőbb *f. évi augusztus 1-ig* a budapesti cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságához adandók be.

Bérleti szállitások.

Állomások	Zab	Széna	Alomszalma	Ágyszalm.	Kőszén	Tüzifa
	méter mázsa					m³
Budapest	—	—	—	—	—	1830
Pilisesaba	—	50	27	1800	—	1305
Örkény	—	1427	575	615	—	575
Szolnok	—	146	84	132	—	475
Czegléd	7400	5970	3690	165	—	465
Kecskemét	8600	6940	4290	840	—	1190
Szabadka	1100	830	514	110	—	350
Zombor	170	136	84	136	—	400
Ujvidék	160	133	80	130	—	450
Székesfehérvár	—	6900	4270	320	5290	370
Tolna	4770	—	—	—	1170	25
Kaposvár	275	223	138	210	360	870
Pécs	540	434	268	400	3820	180

A bérletek egy-egy évre engedélyeztetnek és pedig a zab bérlete 1909 január 1-től deczember 31-ig terjedő időre; a széna, szalma és tüzelőanyagok bérlete pedig 1908 szeptember 1-től 1909 augusztus 31-ig terjedő időre. A mezőgazdasági egyesületek azonban az esetben, ha a szükséges raktárak felépitésére kötelezik magokat, tetszésök szerint *több évre* szóló bérletet is ajánlhatnak.

A brémai Nyholm-féle zsilipnyitó és záró-szerkezet. Mint a m. kir. földmivelésügyi miniszter berlini szaktudósitója jelenti, Bréma városa a porosz állammal kötött szerződés értelmében közvetlenül a város felett egy nagyszabásu duzzasztógátat épitett a Weser folyón abból a czélból, hogy a folyó vizének 4·5 méter magasan való torlasztásával a weseri hajózásnak elégséges vizet biztositson. Az ezen duzzasztógátba épitett kétkamarás csegén egy uj szerkezet nyert alkalmazást, mely a zsilipkapuk nyitását és zárását önmüködőleg eszközli. Hogy a weseri lazacznak a gáton átvonulása biztositassék, Nyholm norvég halászati szakértőt hivta meg a város s ennek az elméjében fogant meg a gondolat, hogy a zsilipkapukat a viz kiegyenlitésének proczesszusával érvényesülő erő segélyével önmüködőleg lehetne nyitni és zárni. Az épitésvezetőség Nyholm tervét megvalósitotta s sürün jelentkeznek külföldi szakértők a brémai csege tanulmányozására.

A Szolnok-Doboka vármegyei Gazdasági Egyesület a gyakorlati szempontból annyira eredményesnek bizonyult szemléltető gazdasági oktatásokat a legszélesebb keretekben folytatja az idén is. A határbejárással kapcsolatos gazdasági előadásokon az egyes községek gazdái nagy számmal vettek részt, a községek nagysága szerint rendesen 40—70 gazda hallgatta az előadásokat. Legutóbb az egyesület Sárváron, Sajóudvarhelyen, Mikeházán Záproczon, Szóvároson, Szentgotthárdon, Czegén, Vasasszentiványon, Sajószentandráson, Kérőn, Szamosujvárnémetiben és Széken tartott ily előadásokat. Az előadások tárgyát képezte a trágyakezelés, zöldtrágyázás, mütrágyázás, vetőmagmegválasztás, csávázás, talajbuktatás, hengerezés, a gabona és takarmánynövények okszerü kezelése, takarmányozás, rétmivelés, vetésforgó, állattenyésztés, állati betegségek és azok elleni védekezés, mélyszántás stb. Az előadást hallgató gazdaközönség a legnagyobb figyelemmel kisérte az oktatás menetét és a hallottakat menetközben egymással is megvitatták, amely viták elősegitették azt, hogy a hallottak mélyebben vésődjenek az emlékezetbe.

Gazdasági dátumok. Julius 20. Aratógépbemutatás Eperjesen. Jelentkezés 15-én lejárt.

Julius 2 -tól még a további m. kir állami méntelepek ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése fog megtartatni, u. m.:

Nagykörösön	„	20-án
Rimaszombaton	„	2 -én
Kiskundorozsmán	„	21-én
Jászberényben	„	23-án
Baján	„	23-án
Székesfehérvárott	„	25-én
Verseczen	„	25-én
Komáromban	„	27-én
Békés-Csabán	„	27-én
Nyitrán	„	30-án
Deésen	augusztus	1-én
Sepsiszentgyörgyön	„	3-án
Palinban	„	3-án
Nagyatádon	„	4-én
Homoródon	„	4-én

A kiselejtezett, tenyésztésre még használható mének a helyszinén eladatnak.

Julius 20-tól aug. 14-ig. Négyhetes mezőgazdasági szaktanfolyam néptanitók, illetve gazdasági szaktanitónők részére a földmivesiskolákban.

Augusztus 1. Jelentkezés az egyéves kertészeti gyakorlat megszerzéséhez a kertészeti tanintézetnél. Bővebbet „*Köztelek*“ 53. számában.

Augusztus 8—12. Méhészeti vándorgyülés Bécsujhelyen.

Augusztus 10. Eladó ménlovak bejelentése a földmivelésügyi miniszterhez. Bővebbet „*Köztelek*“ 54. számában.

Augusztus 10. A budafoki m. kir. pinczemesteri tanfolyamhallgatók folyamodványbenyujtásának határideje.

Augusztus 15. Folyamodványok benyujtásának határideje a gödöllői állami méhészeti gazdasághoz kétéves méhészeti munkástanfolyamra.

Augusztus 18—24-ig. Dinnye- és őszi baraczkkiállitás a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet helyiségeiben.

Augusztus 30. Szarvasmarha- és lódijazás Veszprémben.

Szeptember 6. Szarvasmarhadijazás Pápán.

Szeptember 6—10. Gyöngyösi mezőgazdasági és ipari kiállitás.

Szeptember 20. október 5-ig. Országos kertészeti gyümölcs- és vetőmagkiállitás *Szegeden*.

Szeptember 26. Tenyészlódijazás Marcsvásárhelyen.

Október 4. Mezőgazdasági termény- és állatkiállitás Bálványosváralján.

Országos állatvásárok. A nagyobb jelentőségü országos állatvásárok a vásártartó hatóságoktól beérkezett jelentések szerint egy hónapon belül a következő helyeken tartatnak:

Gyulafehérvár julius 24., 25., 26-án.

Szászrégen julius 31., aug. 1., 2-án: juhvásár, 3., 4., 5-én: lóvásár, 5—9. szarvasmarhavásár. Legnagyobb felhajtás remélhető juh (gyapjas) 2—3000. Ló 1200—1500. Szarvasmarha 7—9000. Továbbá középnehéz igásló, kocsiló, tehén, borju, ökör, magyar fajta és pirostarka pinzgaui. Kézmüáru vásár aug. 10-én tartatik, hol jármok, tézslák, faipari készitmények kaphatók.

Csáktornya augusztus 3-án. Legnagyobb felhajtás muraközi fajta lovak és tarka s borzderes szarvasmarhákból.

Nagykanizsa augusztus 10. Szarvasmarha- és lóvásár. Legtöbb felhajtás bika 50, tehén 800, üsző 300, ökör 600, tinó 200, borju 550, lovakból vegyes 1400.

Temesvár augusztus 13—14-én. Szarvasmarha-, juh- és sertésvásár. Nagyobb felhajtás magyar fajta ökör, tehén és borjuból. Legnagyobb könnyü igás és hámos lovakból. Hussertések. Juhvásár gyönge. Jelentékeny házibutorvásár.

Nagyenyed augusztus 16. Magyar fajta fejőstehén, hátas és hámos ló, mangalicza és báznai sertés.

Apró hirek. *Méhészmunkás-tanfolyam Gödöllőn.* A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a kétéves méhészmunkás-tanfolyam szeptember 15-én kezdődik. Hat munkást vesznek fel, akik 16—35 év között lehetnek. Folyamodást egykoronás bélyeggel ellátva, a földm. miniszter czimére (Bpest, V., Országház-tér 11.) folyó évi augusztus 15-ig kell beküldeni. A felvételről bővebb tudnivalók ugyanott szerezhetők.

Hivataláthelyezés. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület a Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetével együtt augusztus 1-től hivatalos helyiségeiket Temesvár-Józsefváros, Uri-utcza 8. szám alá helyezik át. A Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezete raktárhelyiségei továbbra is a Belvárosban maradnak.

Tenyészlódijazás. A Marostordavármegyei Gazd. Egyesület a földmivelési miniszter támogatásával szept. 26-án a városmajorban tenyészlódijazást rendez, melyen csikós kanczák, kanczák, csikók, kis csikók és kiváló paripák pénz- és oklevéllel dijaztatnak.

Ragadós száj- és körömfájás. Az Állategészségügyi Értesitő 889. száma közli, hogy Horvát-Szlavonországok bánja a hasitott körmü állatok behozatalát Magyarország négy megyéjének egy-egy járásából tilalmazta. Ugyancsak a horvát bán a sertésvésznek megtörtént behurczolása miatt a sertések bevitelét Magyarország 46 megyéjének 230 járásából és 58 rendezett tanácsu városából tilalmazza. Az Értesitő egyben közli a beviteli általános feltételeket.

A halle-i gazdasági egyetemet az 1908. első félévben 290 gazdász látogatta, melyek között 127 Poroszország és tartományaiból való. Magyarország-Ausztriából 61 látogató volt, sajnos, hogy Magyarország nincs külön kitüntetve. Oroszország 28, Bulgária 8, Szerbia 4 látogatója vett részt az egyetemen.

Gyapjuárverés. A Magyar Általános Hitelbank gyapjuárverésének második napján változatlan jó vételkedv mellett 4856 zsák került eladásra és ebből 3600 zsák kelt el az előző napi árakon.

Gazdasági ösztöndijas helyek. A kolozsvári gazdasági akadémián tizennégy állami ösztöndijas hely üresedett meg. Az alapitvány értelmében ösztöndijakat kizárólag csak erdélyrészi illetőségü vagyontalan ifjak kaphatnak, teljes ellátást, lakást és ingyenes gyógykezelést. Akik az ösztöndijat elnyerni óhajtják, csatolják érettségi bizonyitványukat, keresztlevelüket, szegénységi bizonyitványukat s czimezzék a földmivelésügyi miniszterhez és nyujtsák be a kolozsvári gazdasági akadémia igazgatóságához.

Parczellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletmüködési köre kiterjed a parczellázások lebonyolitására és az e czélra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyerészkedést, miért is maga parczellázási czélokra birtokot nem vásárol, hanem kivánatra elvállalja méltányos munkadij ellenében a parczellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolitását s e czélra megbizottját a helyszinére kiküldi, aki az összes teendők ellátásáról a helyi kivánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parczellázási czélokra az intézet előnyös feltételü kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utcza 2. szám) kivánatra minden felvilágositást megad. Az intézet müködésének előnyei: 1. A lebonyolitás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényelvén, a vevők

ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parczellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatu kölcsön teljes készpénzzel fizettetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői bitelesités. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. Az aratási munkálatok befejezés felé közelednek, csép'és általában megindult, a kapásokra a mostani száraz idő s az utóbbi napokban beállt nagy forróság kedvezőtlen hatással van, ezenkivül nagy szükségük volna esőre. Széna- és szalmaféléből a termés igen kevés, ha a kapásnövények gyenge termést adnának, ugy takarmány tekintetében nagy szükség lesz.

Baja. Eddigi cséplése eredmények kielégitők, a buza sok helyen üszkös, de nehéz piros minőségü. Eredmény buzánál és rozsnál 7 mm. kataszirális holdanként, zab és árpa gyenge, a tengeri javult.

Debreczen. Széna, zab- és árpaszalmatakarmány féltermést nyujt. Répa az esőzés folytán fejlődésben van. A gabona aratása nagyrészben befejezve, a hordás folyamatban. A nagy hőség miatt a hortobágyi legelő egészen lesült, az idősebb szarvasmarhákat a tanyabirtokokra kell hazahajtani.

Győr. Utolsó jelentésem óta kétszer volt esőnk, de csekély, nem kiadós. Az aratási és cséplési munkák folynak. A buza és rozs minősége kielégitő.

Kassa. Az aratás javában folyik, eredményről még megközelitőleg sem lehet beszámolni, mert próbacséplések még nem voltak.

Léva. Az időjárás végtelenül száraz; tegnap este volt egy kis eső, de az mindenre kevés volt. A nagy szárazság különösen a kapásnövényeket tönkretette; a takarmány második kaszálása elmaradt, a lóherések, rétek és legelők kiszáradtak.

Miskolcz. Aratnak! A buzaszemek szépek, kevés lesz a kereszt és mindenből a tavalyinál kevesebb termés várható.

Nagybecskerek. Időjárásunk egész héten száraz és forró. A cséplési munkálatok gyorsan haladnak.

Nagykanizsa. A szárazság egyre tart. A takarmányfélék pusztulnak. A cséplés javában folyik, az eredmény nem kielégitő.

N.-Szeben. Az aratás javában folyik, csapadék még mindig nem volt, pedig a kapásoknak nagyon szükséges. Cséplési próbák eddig még nem voltak.

Nagyszentmiklós. Egy héten belül zivatarra hajló időjárásunk volt esténként; különben nagy a meleg. Az aratást a kisgazdák befejezték, a gabona behordásával szorgoskodnak. Buzatermésünk valóban sokkal kedvezőbben sikerült, mint azt vártuk. Átlagos számitás mellett holdankint 7—8 métermázsa közötti hozammal fizet. Suly és minőség e jónak mondható (átlag 80 kg.-os). A tengeri esőt kiván; ámbár idáig jónak mutatkozik. Burgonya szintén esőt kiván, de már ezen terményben valószinüleg kevés örömünk lesz, mert gumót keveset kötött.

N.-Várad. A nagy hőség és szárazság a tengerit megsemmisitéssel fenyegeti. Általában a kapások sokat szenvednek a száraz időjárástól. Ma reggel harmatszerü eső ugyan volt, de az a bajokon semmit sem segit.

Nyiregyháza. Az aratás csaknem teljesen befejeztetett. Egyelőre kellemes csalódás látszik a buzánál, mig a rozs a várt minőségnek felel meg.

Nyitra. Az időjárás ismét melegre fordult. Esőre nagy szükség volna. A buza, rozs és árpa aratásával készen vannak a gazdák. A cséplés folyik, e hó végéig sok helyen elkészülnek vele. A bab, borsó, tengeri stb. nagyon szenved a szárazságtól, ugyszintén a gyümölcsfélék is.

Panesova. Mint multkor jelentettem, a buzatermés kitünő minőség mellett (76—80 kg.) 8 mm. átlagot tesz ki holdankint, árpa 12 mm. Zabnak a minősége jó lesz, de 5—6 mm. felül nem. Tengeri szépen áll még, de egy jó esőre szükség volna.

Sopron. A bizalmat, melylyel a gazdák az idei termés-eredmény elé néztek, elégedetlenség váltja föl, mert az érés idején uralkodott nagy hőség a gabonatermés mennyiségét és minőségét nagyon megrontotta. Buza, rozs, árpa aratása befejeződik. Kapás növények közepesen állanak.

Szatmár. Az aratás néhány nap mulva be lesz fejezve, hozzávetőleges becslés szerint az eredmény kat. holdankint buzából 7·50 q., rozsból 8·— q., árpából 6·50 q. és zabból 5·50–6·— q. Szárazság nagy, jó eső volna kivánatos, mert igy még volna kilátás gyengébb sarjutermésre, tengeri szintén esőt kiván, csőfejlődés rossz.

Temes megye. *Buziási járás:* Az aratás befejezést nyert, cséplések megkezdődtek, holdanként 6 q. átlagtermés várható buzából. Tengeri negyedtermést igér. Uj here és luczerna kiveszett, bükköny semmi sem lett. *Csákovai járás:* Aratás befejeztetett. Répa, tengeri, dohány és takarmánynemüek a tartós szárazság miatt visszamaradtak. Cséplés folyamatban. *Dettai járás:* Cséplés mindenütt folyik. Uradalmi földeken próbacséplés szerint rozsból 7 q., árpából 14·5 q., buzából 11 q. termés várható, a parasztgazdaságban ennek mintegy 70%-a. Tengeri, répa gyenge. Nagy takarmányhiány. *Fehértemplomi járás:* Tengeri javult. Takarmány gyenge. *Központi járás:* Tengeri, répa, kender és minden fejlődő kulturnövény igen visszamaradt. Legelő hiányában istállózás alatt van a marha. Buza a cséplések szerint kat. holdanként 8 q.-t igér, árpa 7 q.-t. Tengeri több helyen elfonnyadt. *Lippai járás:* A kapások, különösen a tengeri igen szenved a szárazságtól. Cséplés megkezdődött, közepes termés várható. *Temesrékási járás:* Vetések állása gyenge. Buza előreláthatólag 6—7 q. lesz. *Ujaradi járás:* Buza 6 q., rozs 7 q, árpa 6 q, zab 9 q. a próbacséplések szerint. Tengeri igen gyenge. Legelő nincs, a száras- és abraktakarmány igen drága. *Versecz járás:* Próbacséplés várakozáson felül sikerült, mert buza 4 q. helyett 6 q.-t fizet átlag. Tengeri gyenge, valamint a többi kapás is. *Vingai járás:* Tengeri igen gyenge. Buza k. holdanként 8 q, árpa 9 q., zab 10 q. minőség kitünő.

Temesvár. A szárazság és hőség következtében a tengeri nagyon szenved. A cséplési eredmények 6—7 mm. holdanként

Versecz. A buzatermés átlag 8 mm., rozstermés átlag 7 mm., árpatermés átlag 8 mm., zabtermés átlag 6½ mm., a minősége szép, de a buzában sok az üszög. A tengerinek jó eső kell, ha ez nem késik, még jó termést várhatunk.

Zalaegerszeg. Az elmult héten esett eső a tengeri és burgonya fejlődésére rendkivül jól hatott. Amennyiben e héten ujabb kiadós esőt kaphatnánk lehetne remény, hogy valami nyári zöldtakarmány is lesz s hogy a most vetett mohar, köles és tarlórépa sikerülni fognak. A cséplést megkezdték, az eredmény közepesen aluli. A buza legtöbb helyen apadt.

Zenta. Még mindig tartó szárazság következtében a tengeri nagyon szenved. Soványabb földekben a tengeri termés 50%-a már elveszett. A jobb földek még birják pár napig. Buza cséplése folyamatban. Az eredmény, mint még sohasem, folyton változik. Végeredmény 600 kg. holdanként. A minőség elsőrendü.

NYILTTÉR.*)

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a **kapásnövényeknek, hereféléknek** és **réteknek,** ugy az **árpának** és **szőlőnek.** Különösen **szegények káliban** a **homok-** és **tőzegtalajok** és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszforsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztositja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a **40%-os kálisó** bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kált, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállitási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk.

A kálitrágyák alkalmazásáról a

Kállsyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) dijtalanul és kötelezettség nélkül nyujt felvilágositást és érdeklődőknek az orre vonatkozó szakmunkákat dijtalanul rendelkezésükre bocsájtja.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

Felhivjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek idei első sorozata folyó évi julius hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és **„Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar"** czimzett gyapjuküldemények M. Á. V. összes vonalán **tetemes dijkedvezményben,** valamint **ingyen raktározásban** részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemü felvilágositással szolgál

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utcza 12. sz.

TELEFON 9000. TELEFON 9000.

GÁBOR IGNÁCZ FIU-INTERNÁTUSA

BUDAPEST, Nagy-János-u. 33.

Az ág. ev. főgimnázium, VI. kerületi főreáliskola, polgári és kereskedelmi iskolák közvetlen közelében

:: VILLÁBAN ::

630 négyszögöles, szép árnyas kert, tenniszpályával. Modern berendezés. Villanyos világitás. Egyéni tanitás. Gondos nevelés. Állandó felügyelet. Bentlakó franczia, német és angol tanerők. Zene. Rajz. Festés. Vivás és svédtorna. 792

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közremüködik fogyasztási és értékesitő szövetkezetek, valamint földbérlő társaságok létesitésénél és tanácsot ád általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetségeket vagy gazdaköröket alakit. Abból a czélból, hogy a földmiveseknek a földvásárlásnál utbaigazitással szolgálhasson, nyilvántartja a földvételi és eladási szándékokat. **Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik,** az jelentse be ezen szándékát a **Magyar Gazdaszövetségnél, VIII., Szentkirályi-u. 40,**

A legerősebb konkurrencziának is ki kell térni az 1908. évi uj modellü Perfekt Separatoraink elől.

Egydarabból sajtolt Perfekt tejszállitó-kannák.

Teljes tejgazdasági berendezések. Tessék árjegyzéket kérni.

BURMEISTER ÉS WAIN

gép- és hajógyár részv.-társaság

Budapest, V., Kálmán-utcza 3. sz.

Magyar vidéki piaczok árjegyzései.

1908 julius 17-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya sárga	Burgonya rózsa	Vaj I.	Vaj II.	Tojás	Húsárak: Vágott hus kilogramm fillérekben: marhahus I.	marhahus II.	borjuhus I.	borjuhus II.	sertéshus I.	sertéshus II.	birkahus	Élősuly mm. koronákban: marhahus I.	marhahus II.	borjuhus I.	borjuhus II.	sertéshus I.	sertéshus II.
	100 kilogrammonként korona értékben									100 db													
Arad	21·40	17·—	13·20	15·—	14·80	7·50	8·—	320	—	5·—	160	149	200	160	148	130	160	70	50	75	60	70	70
Baja	24·—	17·80	14·20	15·—	14·60	12·—	12·—	280	220	5·—	132	124	136	128	124	120	108	52	48	84	74	102	96
Balassa-Gyarmat	—·—	—·—	—·—	—·	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Debreczen	24·40	18·—	13·—	17·—	17·60	16·—	18·—	400	280	5·50	132	128	160	120	176	168	104	70	60	86	72	104	86
Eszék	21·80	16·60	14·40	15·20	13·80	24·—	24·	260	220	5·—	136	120	136	124	136	128	104	64	54	64	50	104	90
Győr	24·50	18·60	16·—	16·80	16·—	12·—	9·—	260	240	6·50	144	136	148	132	152	140	—	76	64	76	64	108	96
Kaposvár	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kassa	23·—	19·—	14·—	16·—	14·—	3·—	—·—	250	—	5·—	156	140	140	130	140	130	100	74	70	70	66	78	74
Léva	22·20	18·60	13·60	16·—	15·60	6·—	6·—	280	220	6·—	128	120	160	140	140	130	—	76	64	84	72	100	92
Losoncz	21·40	17·50	14·50	16·50	15·50	6·—	7·—	200	180	4·—	120	112	136	128	136	—	88	64	58	72	64	132	128
Miskolcz	22·60	19·—	15·—	18·—	17·—	—·—	12·50	240	230	6·—	144	136	144	136	152	144	—	64	56	60	56	124	116
Nagybecskerek	21·40	17·10	13·—	13·40	14·—	—·—	—·—	304	250	5·50	136	128	144	136	144	136	120	67	60	88	80	92	88
Nagykanizsa	22·—	18·—	14·50	15·—	14·60	6·—	6·60	280	240	5·—	150	124	156	148	150	136	88	78	60	78	70	100	86
Nagyszeben	24·—	17·—	14·	17·—	12 —	10·—	9·—	320	290	5·50	140	120	120	100	140	100	84	52	44	—	—	68	60
Nagyszentmiklós	22·—	18·—	14·—	15·—	14·—	9·—	9·—	240	200	4·50	128	120	180	160	144	136	96	88	80	100	—	84	80
Nagyvárad	22·60	18·80	13·60	16·—	15·60	—·—	—·—	320	200	5·—	112	—	180	160	152	144	—	80	54	—	—	120	112
Nyiregyháza	21·20	18·—	13·—	15·80	15·40	6·—	6·20	200	—	6·—	136	128	128	120	136	128	104	68	56	60	54	124	112
Nyitra	22·—	18·40	14·80	16·—	14·10	6·—	6·—	280	200	6·—	136	120	168	144	144	136	104	72	64	80	72	104	96
Pancsova	21·60	—·—	14·—	—·—	14·40	20·—	24·—	280	260	5·—	128	120	120	100	144	136	100	66	60	70	66	96	92
Pápa	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	23·40	20·40	13·60	14·80	15·—	8·—	8·40	250	200	5·—	128	120	136	128	144	104	—	—	—	58	54	98	94
Sopron	24·50	18·50	—·—	16·80	—·—	14·—	14·—	300	200	7·—	200	150	260	190	210	180	—	76	40	92	88	104	78
Szatmár	21·80	17·60	14·—	15·40	16·—	6·40	6·80	230	220	5·—	132	128	160	152	132	128	—	—	—	—	—	—	—
Szentes	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	21·80	—·—	13·40	13·30	12·20	—·—	7·—	220	200	8·—	140	—	200	—	160	—	120	70	—	90	—	106	—
Temesvár	22·—	—·—	13·40	15·10	15·—	—·—	8·—	—	—	5·—	128	—	192	—	140	—	—	90	—	100	—	86	—
Uj-Arad	21·20	17·—	13·20	15·—	14·80	7·—	7·50	300	—	4·80	120	112	160	146	136	120	120	65	45	70	55	85	70
Versecz	21 40	17·40	13·—	15·—	14·20	7·—	8·—	240	—	5·—	120	—	140	—	112	—	90	74	56	110	—	90	—
Zalaegerszeg	21·60	17·50	14·—	15·—	17·—	7·—	6·—	300	240	6·—	120	80	120	96	140	128	—	58	54	60	56	128	120
Zenta	22·—	19·—	13·60	16·60	14·60	24·—	20·—	300	260	6·—	124	120	140	136	140	132	90	60	56	100	96	116	114

Nemzetközi gabonapiacz 1908 julius 15-től 1908 julius 18-ig.

	Kelet	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicagó	Buenos-Ayres	Odessza
		Effektiv árak									
Buza	Julius 17	23·95	19·25	26·20	25·50	26·55	21·56	18·76	16·76	17·66	20·48
	14	25·05	19·19	26·90	25·20	26·55	—·—	18·76	16·80	17·35	20·84
Rozs	17	19·10	—·—	20·40	20·90	22·72	15·80	—·—	—·—	—·—	16·15
	14	19·80	—·—	21·—	20·90	22·72	—·—	—·—	—·—	—·—	16·30
Zab	17	16·80	—·—	18·30	15·80	21·24	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
	14	17·30	—·—	18·50	15·80	21·24	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Tengeri	17	15·40	15·01	16·30	18·10	19·17	—·—	17·24	14·96	11·98	—·—
	14	15·40	14 85	16·40	17·20	18·58	—·—	16·54	14·80	11·66	—·—
Árpa	17	15·30	—·—	—·—	—·—	25·24	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
	14	15 40	—·—	—·—	—·—	25·24	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—

Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicagó
	Határidős árak				
Julius	—·—	19·25	26·30	22·04 1a	16·76
Aug.	22·02 2	19·19 1	23·78 1	21·66	16·84 1
Julius	—·—	19·19	25·56	—·—	16·80
Aug.	22·64 3	19·19 1	23·36 1	—·—	16·86 1
Julius	—·—	—·—	22·58	16·40 1a	—·—
Aug.	18·58 2	—·—	21·52 1	15·80	—·—
Julius	—·—	—·—	22·22	—·—	—·—
Aug.	19·18 2	—·—	21·28 1	—·—	—·—
Julius	—·—	—·—	18·94	—·—	—·—
Aug.	16·70 2	—·—	19·36 1	—·—	—·—
Julius	—·—	—·—	18·90	—·—	—·—
Aug.	16·84 2	—·—	19·08 1	—·—	—·—
Julius	14·50 3	15 01	18·—	—·—	14·96
Aug.	15·18	14·44 1	18·—	—·—	—·—
Julius	14·88	14 85	17·70	—·—	14·80
Aug.	14·98	14·30 1	17·70 1	—·—	—·—

Jegyzet: 1) szept. 1a) decz. 2) október 3) május.

Fennáll 1873. óta
Istálló, Magtár és mindennemü Gazdasági épületfödémet a legolcsóbb Tüzbiztos és örökké tartó Vasbetonból
építsünk. Tervet, költségvetést ingyen készit:
RELLA N. és unokaöcscse
Budapest, IX., Ráday-u. 25. Telefon 69—77.
Üveggel bélelt vasbetétes cementhordók és tartó-nyek, vasbeton pinczék.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* gabonaosztályának tudósitása a „*Köztelek*“ részére.)

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1908 julius 17.

Az üzlet irányzata kissé szilárdult és elkelt 45,000 mm. buza 10—20 fillérrel magasabb áron.

Rozs. Ó-áruban nincs forgalom. Uj rozs juliusi szállitásra budapesti paritásban 18·80—18·90 koronáért értékesithető.

Árpa (uj) (takarmány és hántolási czélokra) változatlan áron kelt el, Budapest paritásában augusztusi szállitásra 15·60—15·80 korona mellett értékesithető.

Tengeri állandóan jó keresletnek örvend, Budapesten kocsiba rakva 15·40—15·60 koronát követelnek.

Zab lényegtelen forgalom mellett árak állandóak, 16·60—16·80 koronát jegyzünk ab Budapest.

Eladatott:

Uj-buza. Tiszavidéki: 400 mm. 81 k. 24 K. 10 f., 100 mm. 81 k. 24 K., 100 mm. 81·7 k. 24 K., 100 mm. 81·5 k. 24 K., 500 mm. 80 k. 24 K. 20 f, 100 mm. 80 k. 24 K., 100 mm. 80 k. 24 K., 150 mm. 80 k. 23 K. 90 f., 2000 mm. 80 k. 23 K. 80 f. julius—aug. száll., 300 mm. 80 k. 23 K. 80 f., 150 mm. 79 k. 24 K. Pestvidéki: 400 mm. 81 k. 24 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 22 K. 30 f., 100 mm. 78·5 k. 23 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 23 K. 40 f., 200 mm. 76 k. 23 K. T.-Becsei: 500 mm. 79·5 k. 23 K. 80 f., 4000 mm. 78 k. 23 K. 30 f. aug. száll., 4000 mm. 78 k. 23 K 30 f. aug. száll. Bánsági: 100 mm. 81 k. 24 K. 10 f., 800 mm. 79·5 k. 23 K. 80 f, 800 mm. 79 k. 23 K. 55 f, 100 mm. 78·5 k. 23 K. 80 f., 500 mm. 78 k. 23 K. 60 f. Becskereki: 3000 mm. 78 k. 23 K. aug. berak., 4000 mm. 78 k. 23 K. 30 f. aug. berakt. Bácskai: 300 mm. 80 k. 23 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 23 K. 80 f., 100 mm. 78·5 k. 23 K. 70 f. T.-Kanizsai: 4000 mm. 80·5 k. 23 K. 90 f. T.-Bácskai: 12000 mm. 78 k. 23 K. 30 f. aug. berak. *Ó-buza.* Tiszavidéki: 200 mm. 77·5 k. 23 K. 60 f. felső, 130 mm. 77·5 k. 23 K. 70 f., 150 mm. 77 k. 24 K. 40 f., 500 mm. 76 k. 23 K. 70 f, 100 mm. 75·5 k. 23 K. felső, 100 mm. 75·5 k. 23 K. 80 f. Pestvidéki: 100 mm. 75 8 k. 23 K. 80 f. *Rozs:* 500 mm. 19 K. 10 f, 250 mm 18 K. 90 f. kpf. *Zab:* 150 mm. 18 K. 80 f., 100 mm. 17 K., 200 mm. 16 K. 55 f. kpf. *Árpa:* 600 mm. 15 K. 15 f. kpf. *Tengeri:* 200 mm. 15 K. 70 f. kocsira, 100 mm. 15 K. 50 f. kpf., 250 mm. 15 K. 50 f. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza októberre	22·34 K.
Rozs októberre	18·76 „
Zab októberre	16·80 „
Tengeri juliusra	15·32 „
„ augusztusra	15·32 „
„ 1909. májusra	14·66 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesterutcza. 1908. julius hó 17-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)

Felhozatott a szokott községekből 145 szekér réti széna, 5 szekér muhar, 19 szekér zsupszalma, 5 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 16 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, — zabosbükköny, köles stb.), 600 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q.-ként a következők: réti széna 720—940, muhar 960—1000, zsupszalma 620—660, alomszalma 580—600, takarmányszalma ———, — kéve tengeriszár ———, egyéb takarmány 600—700, zabosbükköny 880—940, lóhere ———, zöld luczerna 840—920, köles ———, sarju ——— szalmaszecska 700—800. Összes kocsiszám 196. Összes suly 235,200 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten az üzletmenet élénkebb kinálat mellett kielégitő volt és szesz nagyban adózva 162—163 K., adózatlanul 63·——63·50 K. kelt el azonnali és jul.-aug. szállitásra.

Élesztőszesz adózva 161—161·50, adózatlanul 62—62·50 K.-ig kelt el nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre 53·50—54 kor. kelt el nagyban azonnali és jul.-aug. szállitásra.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz prompt és julius-augusztusra 59·50—60·50 K. Uj termelési időszakban szállitva jegyzésen alul kelt el.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59·50—60 50 K.

Bécsi jegyzés —·———·— K. kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban koronákban
Kontingens nyersszesz	—·— —·—
Finomitott szesz adózva	162·— 163 —
„ „ adózatlan	63·— 64 —
Élesztőszesz adózva	161·—161·50
„ adózatlan	62·— 62·50
Nyersszesz adózva	161·—161·50
Denaturált szesz	53·50— 54·—

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállitva, készpénzfizetés mellett értendők.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „*Köztelek*“ részéret Budapest, 1908. julius 16-án. Netto-árak 50 kg.-kin. Budapesten, elegysuly tiszta sulyként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	18·30	18·—	17·70	17·50	17·30	17·—	16 70	15·90

7½	7⅝	8	Korpa:	F.	G.
14·30	11·90	8·30	Ár korona:	6·40	6·40

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/I	I	WR	II	II/b	III	IV
K.:	6·70	6·40	5·90	5 60	5·30	14·30	13·—	10·10

KK 7·10

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* erőtakarmány-osztályának jelentése a „*Köztelek*“ részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysuly tisztasulyként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	37·20	36 60	36·—	35·60	35 20	34·60	34·20	32 —

7½	7⅝	8
29 40	22 80	16·80

Rozslisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	31·60	31 —	30·—	28·80	28 40	27 60	20 40

A többi abraktakarmányczikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vaggonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa 1908. jul.—aug. száll.	12·——11 90
Goromba „ „ „ „	12 10 —12 —
Finom korpa 1908 szept.—decz. szállitásra	12 —— 1 90
Goromba „ „ „ „	12·10 —12·—
Finom korpa 1908. szept—decz. száll.	—·—·—·—
Goromba „ 1908. „ „ „	—·—·—·—
Rozskorpa	12 40 12·30
Árpadara és árpadercze	13 80 —13 50
Malomkonkoly	12 40—12·20
Budapesti gyári repczepogácsa	14 20—14·—
Derby melassze ab Hatvan v. Pozsony	11 80—11·20
Szárított moslék zsák nélkül	13 70 —13·60
Malátacsira „ „	13 40—13·20
Szárított répaszelet „ „ ab állomások	13 ——12·80
Szörplé 48—50% czukortart. hordó nélkül ab czukorgyár	9·60— 9·50

Gazdasági áruszükségleti czikkek.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* áruosztályának jelentése a „*Köztelek*“ részére.)

Zsiradékok. Normális forgalom mellett az irányzat s az árak az utolsó jelentési időszakban nem változtak.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsirakományok vételénél, nehéz minőségü	118—119 K.
Könnyebb minőségü	110—11· „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	116—117 „
I. r. pestvárosi disznózsir, nagy hordókban	134—135 „

100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaló telepének jelentése a „*Köztelek*“ részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz	(páronkint 400 kg. felül	———	fillérig
Öreg közép	„ 300—400 „	———	„
Fiatal nehéz	„ 320 kg. felüli suly	127—129	„
„ közép	„ 250—300 kg.	129—131	„
Fiatal könnyü	„ 250 kg.-ig	133—137	fillérig
„ „	„ 251—300 kg.-ig	———	„
Szerbiai nehéz	„ 260 kg. felüli	———	„
„ közép	„ 240—260 kg.	———	„
„ könnyü	„ 240 kg. terjedő sulyban	——	„

Irányzat: változatlan.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósitás Url Rezső sertésbizományos VIII. ker. Népszinház-utcza 22., a „Köztelek“ részére.)

1908. julius 15.

	kilogrammig	fillér
Sertésvészen átment	60—100	130—120
„ „	100—120	120—114
„ „	120—160	114—112
„ „	160—200	112—106
Sertésvészen át nem ment	60—100	108—106
„ „ „	100—120	106—104
„ „ „	120—160	104—100
„ „ „	160—200	100— 96

Árak élősulyban kilogrammonként 4% engedmény.

Irányzat: lanyha.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

1908 julius 15-én.

A betegség neme	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi állapot	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	450	544	440	515	127	142
Veszettség	362	370	362	376	151	154
Takonykór	57	60	60	62	47	47
Száj- és körömfájás	16	53	14	43	26	174
Juhhimlő	27	49	26	47	14	21
Ivarsz. hóly. kiütés	36	113	42	135	56	162
Tenyészbénaság	—	—	—	—	—	—
Rühkór	278	630	300	676	417	746
Sertésorbáncz	779	2922	800	2891	802	2895
Bivalyvész	6	6	3	3	8	9
Sertésvész	1131	4656	1037	4357	1240	4802

Ausztriában 1908. év julius hó 8-én fertőzve volt: veszettséggel 38 k 30 u, takonykórral 22 k 30 u, rag. száj- és körömfájással 5 k 111 u, sertésvésszel 199 k 586 u.

Németországban 1908. év junius 30-án fertőzve volt: takonykórral 17 k 19 u, rag. száj- és körömfájással 51 k 134 u, sertésv. 1315 k 1670 u, rag. tüdőlobbal 3 k 3 u.

Takarmánykamarák részére legjobb a „GNOM“ benzinmotor,

mely igen kis helyet foglal el, kevés anyagot fogyaszt, minden laikus által kezelhető. Villanytelep berendezésére is igen alkalmas. :: Felvilágositással ingyen és bérmentve szolgál az

OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908 julius 16.

Fölhajtatott:		Árak drb.-kint korona
Jobb minőségű hátasló	34 drb	420—580
Könnyű kocsiló (jukker)	16 „	400—6 0
Nehéz „ (bintós)	12 „	550—700
Igás kocsiló (nyugati vér)	80 „	320—440
Ponny	2 „	———
Fuvaroslovak	156 „	216—344
Parasztlovak	340 „	114—270
Alárendelt minőség	78 „	54—106
Összesen	718 drb	
Eladatlan maradt	278 drb	

Irányzat: élénk.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908 julius 16.

Fölhozatott:		Árak (kilogrammonként élő sulyban fillérekben.) I. oszt.	II. oszt
Magyarországból élő borju	478 drb	74—84 k. 86	64—72
„ rugott „	43 „	52—62	———
Galicziából élő borju	— „	———	———
Magyarországból élő bárány	— „	———	———
„ leszurt „	— „	———	———
Összesen:	521 drb		

Eladatlan maradt 43 db élő borju, — db leszurt borju

Irányzat: élénkebb volt, az árak 2—4 fillérrel emelkedtek kg.-onként.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908 julius 13.

Felhajtatott:

Magyarországból	996 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	— „ bárány	— „ kecske
Összesen	996 drb juh	— drb kecske
Eladatlan maradt	— „ juh	— „ kecske

Árak

(kilogrammonként élősulyban, korona értékben).

		per kgr.	páronként
Hizott ürü	drb	54—56 fill.	42—47 kor.
Feljavitott juhok	„	—45— „	28—30 „
Kiverő juhok (anya)	„	48—52 „	14—38 „
Kisorolt kosok	„	32—40 „	29—37 „
Durva szőrü	„	——— „	——— „
Kecskék	„	——— „	——— „

Irányzat: lanyha volt, az árak 1—3 fillérrel csökkentek kg.-onként.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908 julius 16.

Fölhajtás összege:

Uj felhajtás	2116 drb
Mult vásárról visszamaradt	320 „
Veszteglőből szerb	— „
Összeg	2436 drb
Eladatlan maradt	92 „

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	1477 drb
Magyar tarka	904 „
Galicziai	— „
Horvátorsz marhák	— „
Boszniai marhák	55 „
Összeg	2436 „

Minőség szerint:

Elsőrendü hizott	362 drb
Másodrendü „	1749 „
Alárendelt minőség	194 „
Növendékmarha	34 „
Bivaly	97 „
Összeg	2436 drb

Nem szerint:

Bika	192 drb
Ökör	1524 „
Tehén	720 „
Növendék-bivaly	— „
Összeg	2436 drb

Árak

(100 kilogr.-kint élősulyban minden levonás nélkül fillérekben.)

1908. julius 16.	I. rendü	II. rendü	III. rendü
Magyar hizott ökör	66—72	56—64	46—54
Tarka hizott ökör	72—85	60—70	46—58
Szerbiai ökör	—	—	—
Tehén	62—70	54—60	44—52
Bika	60—70	54—60	46—52
Növendékmarha	——42	62——	—
Bivaly	——30	44——	—

Irányzat: lanyha, az árak változatlanok.

Budapest ferenczvárosi zárt sertésvásár.

1908 julius 16.

Heti felhajtás összege	Érkezett waggon	Érkezett összesen darab	Sertésközvágóhidra elszállitatott	Eladatlanul maradt
julius 10-től julius 16-ig.	113	4137	4436	195

Nap	Napi árak fillérben: Örög nehézpáronként 280—350	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220—350 kg.	Könnyü 220 kg.	Husos fajta
[1]) jul. 10.	99—102	—	—	—	—
julius 16.	96—102	—	—	—	—
[2]) jul. 10.	—	130—134	129—138	130—138	—
julius 16.	—	128—134	130—136	28—136	—

[1]) Az árak élősulyban levonás nélkül értendők.
[2]) Az árak élősulyban páronként 45 kg. élősuly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár lanyha, árak 2 fillérrel csökkentek.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908. julius 14.

Fölhajtás:

Minőség szerint:

	drb
Hussertés	7749
Zsirsertés	5679
Összesen	13428
Eladatlan maradt	780

Származás szerint:

	drb
Magyarországból husos	200
Magyarországból zsirfajta	6900
Galicziából	5997
Osztr. tartományokból	331
Olaszországból	—
Összesen	13428

Árak: (kilogrammonként élősulyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendü magyar zsirsertés	116—118	kiv. 119
Középsertés	110—112	
Öreg nehéz	102—106	
Könnyü és szedett sertés	106—110	
Süldő (lengyel, erdélyi)	86—114	kiv. 116

Irányzat: lanyha, prima zsirsertés 1—2 fillérrel, többi minőség 3—4 fillérrel, ugyszintén hussertés 4—6 fillérrel olcsóbb.

Bécsi szurómarhavásár.

1908. julius 16.

Fölhozatal:		Árak (kilogrammonként fillérekben tiszta sulyban I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	100 drb	112—116	90—110
„ leölt „	365 „	126—136	90—120
Ausztriából élő borju	1498 „	112—116	90—110
„ leölt „	2016 „	126—136	90—120
Magyarországból leölt bárány	110 „	22—34	K. párja
Ausztriából leölt „	74 „	22—34	K. párja
Magyarországból leölt sertés	— „	———	zsirsert.
Ausztriából „ „	1171 „	96—136	hussert.
Magyarországból leölt juh	— „	———	———
Ausztriából „ „	192 „	54—104	K. párja
Összesen:	4547 drb		

Irányzat: szilárd, árak változatlanok mint mult héten.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908. julius 16.

Fölhajtás	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	1047	Angol husos ürük	———
Galicziából	—	Elsőr. hiz. ürü	62—65
Osztrák tartományokból	—	Gyapjas	———
Összesen	1047	Középm. hizott ürü	52—60
		Nyirott juh	———

(Az árak kg.-ként fillérekben, élősulyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: szilárd, árak változatlanok.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Julius 20.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Büchler János	152113
Julius 20.	Antalfalvi kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Markovics sz. Pavlovics	60818 Juliánna
Julius 20.	Győri kir. tvszék	a tkvi hatóság	Szentmihályi Kálmánné	60837
Julius 21.	Tekei kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Babicki Mandel	77758
Julius 21.	Kassai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Türts Vendel	103800
Julius 24.	Kolozsvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Ötvös Dániel	140700
Julius 25.	Budapesti I.—III. ker. kir. jbiróság	a tkvi hatóság	özv. Frisch Károlyné	143722
Julius 25.	Brassói kir. tvszék	a tkvi hatóság	Wölfkesz Keresztély	45000
Julius 25.	Szombathelyi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Németh Karolin	97011
Julius 25.	Temesvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weisz Lajos	47088
Julius 29.	Miskolczi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kovách Miksa	74200
Julius 30.	Nagybecskereki kir. tvszék	a tkvi hatóság	Zavisics János	46592
Julius 30.	Szabadkai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Aradszky Sándor	49939
Julius 30.	Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi hatóság	özv. Hilmárné sz. Machacsek	111150 Klára
Julius 30.	Győri kir. tvszék	a tkvi hatóság	Stirling Kálmán	241725
Julius 31.	Nyirbátori kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Kende Sándor	91367
Julius 31.	Szászrégeni kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Maroshársi volt urbéresek	65045
Aug. 3.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Pollák Manó	189688
Aug. 3.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Rosenbaum Mór	41624
Aug. 4.	Zsolnai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Poradovszky Róbert	40127
Aug. 6.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kulcsár Béláné	91586
Aug. 12.	Dunavecsei kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Löry László	198634
Aug. 12.	Tornaljai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Putnoki Mór	116280
Aug. 22.	Apatini kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Czvetkovits Péterné dr.-né	61651
Aug. 29.	Komáromi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Klacsán János	51000
Szept. 3.	Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Letz Istvánné	106410
Szept. 9.	Iglói kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Bernolák Károly dr.	67548
Szept. 22.	Óbecsei kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Gvanszki Mláder	79141
Szept. 26.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kozma Mihály	170000
Okt. 3.	Békéscsabai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Laczka Sándor	253085
Okt. 9.	Kisjenői kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Világossy József	875854

Szerkesztői üzenetek.

K. M. *Sajó-Szt.-András.* A takarmány besavanyitása és zsombolyázása annyira ismeretesek, hogy a *„Köztelek"* nem foglalkozhat részletes leirásukkal, mi miatt azt ajánljuk, hogy szerezze meg Cselkó *„Takarmányozástanát"*, mely elég kimeritően tárgyalja mindkettőt.

Cs. I.

Moravetz. Csak teljes névaláirással ellátott levélre válaszolunk.

Sh. S. *Monostor-Pályi.* Forduljon az Alfa-Separator R.-Társasághoz (Budapest. VI., Lomb-u. 11.).

Legjobb minőségü

fükaszáló és marokrakó aratógépek, borsajtolók, vetögépek,

kovács- és lakatosmühely-berendezések, emelők, csigák, szerszámok stb. legolcsóbb forrása. ::

Fehér és Ghimessy gépgyára,

Budapest, VI., Hungária-körut 84. sz.

683

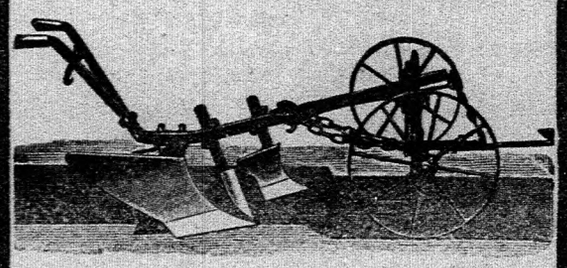

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncéllemezekkel
⊓ acél gerendelylyel
állitható szarvakkal, önvezetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét-boronák.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Superior sorvetőgépek, triörök.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig. Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

Young girls' home

BUDAPEST,
VI., Lendvay-utcza 10. sz.
saját villa.

Iskolába járó előkelő fiatal leányok otthona. Igazgató: Vajda Ella főv. polg. isk. tanárnő. Angol rendszer. Állandó felügyelet. Az állami felsőbb leányiskola, leánygymnasium, tanitónőképző stb. közvetlen közelében. Kényelmes összeköttetés minden iskolához. Művészeti és zenei oktatás, idegen nyelvü társalgás. Árnyas kert. Modern higienikus berendezés.

Bővebb értesités és prospektus kivánatra. 776

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, berozegi tiszteletdij stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépitő
Korttechnikai iroda:
Budapest
VII., Gizella-ut 15. szám.
(lakás: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25—33.

Park, kert stb. tervezése, kivitele stb.
Tájkertészeti képes utmutató kivánatra ingyen küldetik.



A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok **erősitésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a** " "

Brázay Kincsem-Fluid

Kincsem szesz

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmulja a hasonló czélra szolgáló **külföldi** szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségü kipróbált anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánménesben, katonai, polgári, és versenyistállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és füszerüzletekben vagy közvetlenül a készitő:

BRÁZAY KÁLMÁN czégnél, BUDAPESTEN

1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen kiszolgolás és bérmentes szállitással **24** korona.

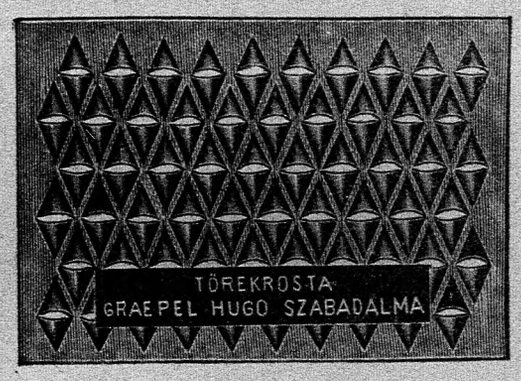

Graepel Hugó

betétl társaság, BUDAPEST,
V., Váczi-ut 40—46. sz.

Ajánl eredeti angol Marshall lokomobilokat, saját gyártmányu legujabb eséplőgépeket, teljes malomberendezéseket, ugymint mindenféle egyes malomgépeket, mindennemü lyukasztott lemezt és **szab. Graepel-féle lemeztörekrostát,** melyből 15,000-nél több van kifogástalan üzemben. Ezen törekrosta minden magveszteséget kizár.

Árjegyzék, leirás, minta és elismerőlevél, füzet kivánatra ingyen és bérmentve.

LÁNCZKUTAK

a legmodernebb javitott szerkezettel, csövek rézből, láncz czinezett aczélból. Gummi könnyen kicserélhető

Minden mélységre alkalmas

Nagy munkaképesség, könnyü járás

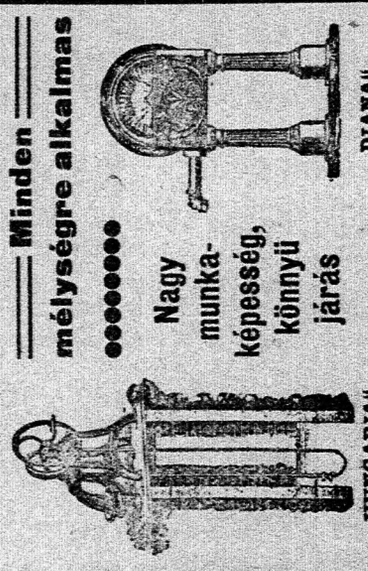

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR
RACK G. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/a. SZ.
Telefon: 95—37. Sürgönyczim: Láncszkutgyár Budapest Thököly ut.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint ***erdélyi alkusz*** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem ***jármos és beállitani való ökrökben,*** ugyszintén ***1—2 éves ökör-tinókban*** és mindenféle sulyu sovány ***sertésekben*** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretségemnél fogva ugy vásárokra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetithetem.

Kiváló tisztelettel

5013

Sürgöny- és levélczim: **Vermes Lipót, Kolozsvár.**

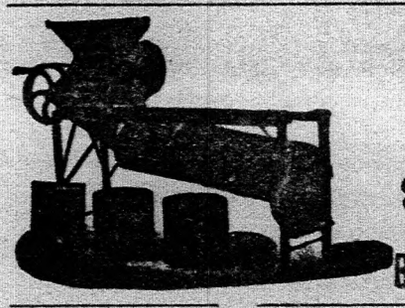

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár
Budapest, V., Kalauz József-u 8.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztitására és osztályozására

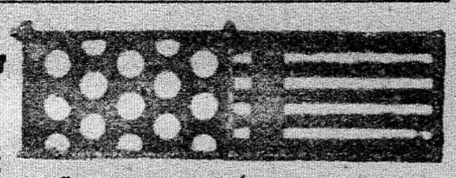

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMEZROSTA gőzcséplő gépek számára.

BOROSZLÓ ▪ ▪ ▪ BUDAPEST Elsőrangu külföldi és magyarországi referenciák.

Kedvezményes árak és üzletési feltételek

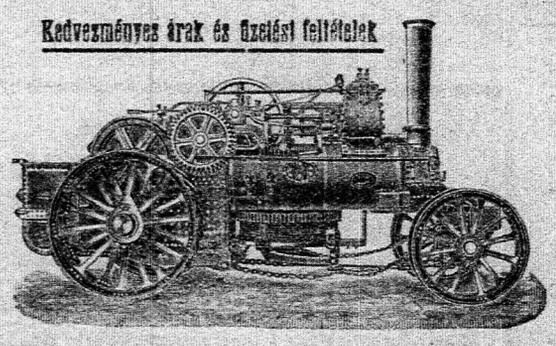

Teljes **gőzeke-készleteket**
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállit:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár

Magyarországi igazgatósága
BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utcza 8.

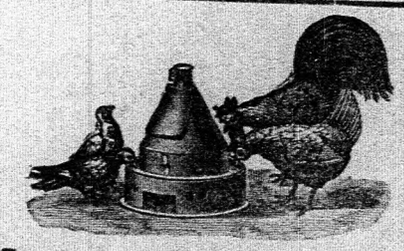

A baromfi-tenyésztés

összes eszközei nagy választékban a legolcsóbb árakon.

Állandóan ujdonságok. 748

Kérje a 177. számu ingyen katalogust.

KRÁSA RUDOLF, WIEN, VII., Kirchengasse 29.

Agrikulturfosfát

a **legolcsóbb fosforsavtrágya** és a **hatása ugyanolyan** mint a **Tomassalakliszté** és a **Superfosfáté.**

Ajánlatokkal és felvilágositásokkal szolgál a **magyarországi vezérképviselők:**

ZWEBNER MÓR és FIA

mütrágya- és erőtakarmánynagykereskedése 468

Pozsony és Galgócz.

Aranyérem Budapest, 1902. Alapittatott 1876.



UNZEITIG FERENCZ

csász. és kir. udv. szállító

különlegességi gyára teljes növényházak építésére és melegvizfütések berendezésére.

BUDAPEST = WIEN,

VIII., Gyöngyvirág-u. 7. XIII/2. Reinlgasse 32-34.

Terv- és költségvetést dijtalanul készitek. Helyszini megbeszélés nem lesz felszámitva. 758

Ásványi és csontliszt-

szuperfoszfátot

továbbá száritott

czukorrépa-szeletet

legolcsóbban szállit:

STEINER és WALLESZ Wien, I., Graben 16.

683



Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsarnok Szövetkezet

Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohómüvek társaság vasmüveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsccsal készséggel szolgálunk.

Szives megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen,** Osztrák-Szilézia, vagy:

az Osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviseletéhez,

Mayer Pál főherczegi felügyelő, **Budapest, VIII., József-utcza 16—18** kéretnek. 6287

Nincs többé büz!

A **Bonodor folyadék** a legbüzösebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolitja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7·50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2·50 K. csomagolással, szállitás nélkül. A Bonodor por vizeldék azonnali szagtalanitására kitünő szer.** 5 kilós postacsomag **bérmentve 7 K.,** 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállitás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvéttel. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő:

FODOR FERENCZ

Budapest, VIII., Kisfaludy-utcza 40/H.

280

A sertésvész gyógyitható!

Brummel Gyula állatorvos eljárása szerint. — Ezen szerzőtől éppen most jelent meg:

A SERTÉSVÉSZ GYÓGYITÁSA

gazdák, állatorvosok, sertéstenyésztők és hizlalók használatára:

Ára 3 korona, melynek előleges beküldése ellenében bérmentve küldi meg a **„Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.**

FAIRBANKS MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTÖDE. Telefon 28—67.

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 174.

Szabadalmazott Fairbanks százados mérlegek, teljesen tolósulyos fémmérőkarral; tartósság, pontosság és könnyü kezelésüknél fogva felülmulhatatlanok. Hordozható gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegek. Vasuti kocsimérlegek első-, másod- és harmadrangu pályák részére ujonnan szabadalmazott tehermentesitő készülékkel, rendes és keskeny nyomtávra. Speciális mérlegek vasmüvek, kohók, gépgyárak, hengermüvek, malmok számára. Mozdonymérlegék. Darumérlegek. Vasuti hajtányok. Vasszerkezetek. Tetőszerkezetek. Vasöntöde: mindenféle vasöntvény. Olcsó és pontos kiszolgálás. 535

Árjegyzékkel és költségszámitással készséggel szolgálunk.

PEF

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra.



LUTZ EDE és TÁRSA

FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII ÖRNAGY-UTCA 6.

Már nem rongálódik többé a lószerszám, ha azt a Lukrecia



készitményünkkel és nem mindenféle salakos zsiradékkal megkent. ***Bámulatosan puhitja és feketére festi a bőrt.*** Öt kilós szelencze bérmentve, utánvét mellett K 12·50. 12 és 25 kilós bádogszelenczékben szállittatik. Kapható a ***Magyar Mezőgazdák Szöv.-nél*** és minden szakbavágó jobb üzletben. :: Készíti:

VAD és TAKACS BUDAPEST. :: Postafiók 151.

Tessék prospektust kérni. 270

Állandó bognármunka nagy raktár.

Mindenféle gazdasági szerszámot, teljes szekeret, mint egyes szerszámrészeket, kiváló bácskai I-ma fából finoman kidolgozott jármokat minden mennyiségbeu olcsó árak mellett szállitunk. Jármaink használata az igavonó jószágot nem töri fel. **Olcsó eladásra** ajánljuk egy 16 öles 5 évig használt, keményfából szilárdan épitett dupla kukoriczagórét. **Gavanszki Testvérek és Alexijevits gőzfürész és fakereskedés, Bácsszenttamáson.**

741

---

80 hektoliter jó minőségü törkölyös — vizezett

munkásbor

hl.-kint **20 kor.-ért,** 6 hektoliter

valódi törkölypálinka

hl.-kint **150 koronáért eladó Andormajori gazdaság,** u. p. **Zomba.** — Ugyanott egy ügyes

konyhakertész

kerestetik. 784

64473/908 II—1.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. állami méntelep debreczeni és jászberényi osztályainál levő ménállomány részére 1908. évi november hó 1-től 1909 október hó végéig szükséglendő

zab és széna biztositása

tárgyában **1908. évi julius hó 30-án d. e. 10 órakor** irásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog nevezett méntelep-parancsnokságnál megtartatni.

A szállitási feltételek ugy a méntelep-parancsnokságnál, mint az egyes teleposztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a czikkek mikénti szállitására vonatkozólag felhivatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Budapest, 1908 julius hó. 798 **M. kir. földmiv. miniszter.**



Egyetemes kéve gyorskötők

legolosóbb árban azonnal szállittatnaK.

Nagy választék mindennemü gazdasági kötélárukban.

Helle O. műszaki kötélverőáru-gyár **Pozsony**

ELADÓ

budafoki pinczémből 56 db 6—10 hl. nagyságu, 170 db 11—15 hl. nagyságu, 40 db 16—23 hl. nagyságu, 115 db 30—45 hl. nagyságu, 24 db 50—80 hl. nagyságu, jó karban levő, tiszta **raktárhordó.**

Engel József Fia

Budapest, IV., Semelweis-utcza 9.

793

UTÁNZATTÓL ÓVATIK! **Szőlő** UTÁNZATTÓL ÓVATIK!

sárgaság (clorosis) **rákfenésedés** (anthracnosis) **ellen, biztos védekezési szer: Schloesing** lecsapott vasoxidos kénpora.

Liszharmat ellen: Schloesing lecsapott egyszerü kénpora.

Szőlő ürt peronoszporája ellen: Schloesing lecsapott rézgáliczos kénpora.

Szőlő peronoszporája ellen: Schloesing permetező bordói pora.

Burgonya (kolompér) peronoszporája ellen: Schloesing permetező bordói pora.

Üszög ellen:

Vetőmagok csávázására: Schloesing bordói pora.

Szállitás a rendelés vétele napján. Ajánljuk **Schloesing versenyen kivüli — a világon legjobb** — permetezőjét, háti kénfujtatóját és kézi kénfujtatóját.

Schloesing Frères & Cie részvénytársaság, Marseille (Franczia ország).

Vezérképviselet Magyarország részére:

Frankl Adolf banküzlete Budapest,

Eötvös-utcza 19. Saját ház. Telefon 25—40.

Megbizható képviseletek minden megyében. Ismertetések, árjegyzékek minden érdeklődőnek készséggel és dijmentesen. Védjegy földgömb. Védjegy Schloesing Marseille.

799

Pinzgaui tenyészbikák.



1—1¾ éves elsőrendü kiváló pinzgaui tenyészbikák, importált eredeti pinzgaui tenyészállatoktól származva és az országos törzskönyvbe felvéve, mindenkor eladók 795

Czukorgyárnál, Botfalu, máv. állomás, Brassó megye.

Fontos szakmüvek!

A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók. Irta **Réti János** K —·60
A kaszálók és legelők ápolása. Irta **Gáspár József** K —·50
A gazda, mint sertéshizlaló. Irta **Virág Elek** K —·50
A borjuk fölneveléséről. Irta **Termay Béla** K —·50
A takarmányrépa. Irta **Herényi Gothárd Sándor** K —·50
A fejőstehénről. Irta **Hauer Géza** K —·60
A szántás-vetésről. Irta **Hensch Árpád** K —·50
Utmutató a ragadós állati betegségek elleni védekezésben. Irta **Jakab László** K —·80
Az épitkező gazda. Irta **Domokos Kálmán** K 1·—
A kukoriczamiveléséről. Irta **Huisz Gyula** K —·50
A házi állatok fontosabb élősködőI. Irta **Páter Béla** K —·50
A házi kert. Irta **Ritter Gusztáv** K —·80
Baromfitenyésztés. Irta **Gáspár József** K —·70
A csalamádé termesztése, bevermelése és etetése. Irta **Cserháti Sándor** K —·50
Csikónevelés. Irta **Czájlik István** K —·50
A dohánytermesztésről. Irta **K. Vörös Sándor** K —·70
A vörös lóher termesztéséről. Irta **Ásványi Lajos** K —·70
Gyümölcsértékesités. Irta **Ritter Gusztáv** K —·70
A nyers takarmányok eltevése, különös tekintettel a zsombolyai kazalra. Irta **Herényi Gothárd Sándor** K —·50
A gazdaságok berendezéséről. Irta **K. Vörös Sándor** K —·90
A kosárfüz termelése. Irta **Marc Ferencz** K —·50
Házi állataink takarmányozása. Irta **Kovácsy Béla** K 1·—
A len és kender termeléséről és áztatásáról. Irta **Grasseli Miklós** K —·50
Konyhakerti magvak termelése. Irta **L'Huillier István** K 1·—
A komlótermelésről. Irta **Réti János** K —·50
A méhtenyésztésről. Irta **Gáspár József** K —·60
A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei. Irta **Páter Béla** K 1·—
Talajjavitás lecsapolással. Irta **Nemes István** K 1·—
A legjobb takarmányfüvekről. Irta **Réti János** K —·50
Az öntözés. Irta **Nemes István** K 1·—
Hasznos tudnivalók az állati szöveszet köréből. Irta **Jakab László** K 1·—
A jégkár ellen való biztositás és a károk becslése. Irta **Szüts Mihály** K 1·—
Gazda számvitele. Irta **K. Vörös Sándor** K 1·—
A haltenyésztésről. Irta **Páter Béla** K —·60
A vetőmag eltartásáról és a magtárban kárt tevő állatokról. Irta **Páter Béla** K —·50
Utmutató házi állataink egészségének gondozására. Irta **Jakab László** K —·50
Magyar olajnövények. Irta **Dr. Rodiczky Jenő** K —·60
A gyomok kártékonysága és az ellenük való védekezés. Irta **Cserháti Sándor** K —·60
A szoczializmusról. Irta **Papp Gergely** K —·50
Az állami egyenes adók és a községi adópótlékokról. Irta **Heigel Lipót** K 1·—
A fogyasztási adókról, jövedékek és illetékekről. Irta **Heigel Lipót** K 1·—
A legfontosabb szálas takarmánynövények termesztése. Irta **Rázsó Imre** K —·50
Szőlőmüvelésről. Irta **Ikafalvi** K 1·—
A tenyészkanczákról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elháritására. Irta **Ross Nándor** K —·50
Tanácsadó fiatal gazdák számára. Irta **Hadviger Albert** K 1·—
A káposztafélék termesztése a szántóföldön. Irta **L'Huillier István** K —·50
A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége, berendezése, üzeme, gyümölcspálinka-főzés. Irta **Dr. Baintner Ferencz** K 1·—
Czukorrépatermesztés. Irta **Varga Kálmán** K 1·—
Magyar komlótermesztés. Irta **Csérer Lajos** K 1·—
A gabonafélék termesztése. Irta **Cserháti Sándor** K 1·—
A gyógynövények termesztése. Irta **Páter Béla** K 1·—
A kenyéradó növények fontosabb ellenségei és betegségei. Irta **Dr. Barna Balázs** K 1·50

Megrendelhetők a „PÁTRIA" r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.



Istállókbannélkülözhetetlen!

TIP-légypapir

Egy-egy légypapir 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, s baromfinak kitünő takarmány.

100 darab 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légypapirt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom.
675 Wahl Ferencz, jár. állatorvos, Monor.

GŐZEKE
Acetylen-lámpák.

Éjjeli szántásoknál **gőzekékre** különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak. ::

Automobil-lámpák.

Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló- ::

Acetylen-lámpák.

Bárdi József
Budapest, VI., Mozsár-utcza 9.
Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100. Sürgönyczim: Pneumatic
Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve

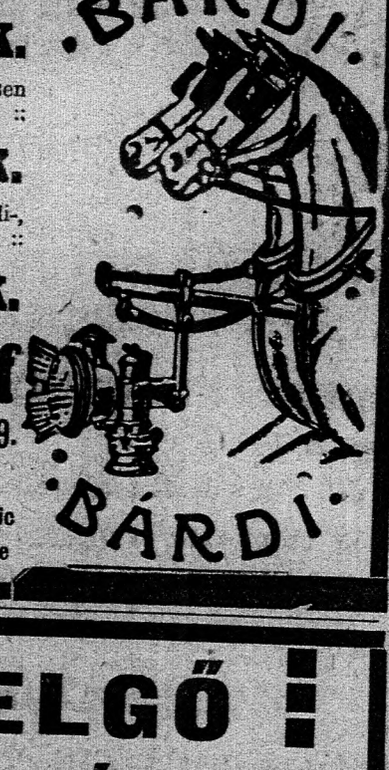

A KUZELGŐ
CSÉPLÉSI IDÉNYRE
AJÁNL

CSÉPLÉSI MÁZSAKÖNYVET

quart (4-ed rét) alaku 50 lapos füzet darabja kék másoló (indigó) papirral együtt .. .. .. 1 korona.

ÉRTESITŐ CSÉPLÉSRŐL

keskeny alaku, két-két egyenlő szövegü lappal, melyekből egyik kitéphető, kék másoló (indigó) papirral együtt .. 1 kor. 60 fill.

a "Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatául tüzi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb **gazdálkodás előmozditását** a gyakorlati szaktanácsadás utján.

Kidolgozza az okszerü gazdasági berendezés alapjául szolgáló **üzemtervet.** Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését. Tanácsot** ád a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél,** vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdaság **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését.** Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zárlatokat és jövedelmezőségi számitásokat elkészit. **Tanácsot ad birtokbérbeadásnál,** valamint **mezőgazdasági pénz- és hitelügyi** kérdésekben. Gazdasági **ügyekben jogi tanácsosai szolgál és vitás ügyekben** a választott szakbirósági tisztet elvállalja. Birtok és mindennemü mezőgazdasági **értékbecsléseket** végeztet. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokokat** törzskönyvileg **nyilvántartja.**

Gazdatiszteket és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet keresőket nyilvántart.**

Adóügyekben az OMGE. tagjainak szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését kleszközli Adóelengedések ügyében utbalgazitással szolgál. Hasonlóan igénybe vehetik az üzemi osztály ily irányu müködését az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Hangya fogyasztási és értékesitő szövetkezet tagjai is, ha tagságukat igazolják.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

543 m. hold Zalában, vasutállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetéssel, czementárugyártással, iparvágány s mérleggel, urilakkal. Bármikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathureszky, Türje. 2

197 m. hold pilisesabai vonalon, fővárostól 39 km.-re 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesujfalu, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertéstenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csürökkel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás üveges, zárt verandával. 3

200 m. hold sik fekvésü I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelelő g. épületekkel. 5

870 m. hold Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, uri lakással és 5 hold diszkerttel, köves ut mentén. 4

100 kat. hold körüli I. o. bácskai föld, 15 percznyire a vasutállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 percznyire, urilak és gyümölcsössel. 6

500 m. hold Szatmár megyében, vasutállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 7

1015 kat. hold Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 8

808 kat. hold Érmelléken, vasuttól 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold dohányengedélyivel, kellő lak- és gazdasági épületekkel. 9

Temesvár határában, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésü birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukoricza-góréval, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségü föld, az egész ***primissima klasszisu kerti talaj,*** ugy a legintenzivebb müvelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyiti a birtokon levő nagyobb összegü, igen olcsó és előnyös törlesztéses kölcsön. 10

280 m. hold Budapesttől fővonalon gyorssal ½3 óra, vasutállomástól müuton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vizvezetékkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdőilletőséggel. 12

686 hold Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1½ h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasutállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. Esetleg bérbe is kivehető. 14

384 hold szőlőnek való, egyenes felületü, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 13

1000 m. hold Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszereive, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadandó. 15

2488 hold, 50 hold termőgyümölcsössel Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számu kitünő kőből épült épületekkel. 10 szobás kastélylyal, szeszgyár és finomitó. Jó munkásviszonyok. Ára felszerelés nélkül 550,000 K. Amortizácziós teher 200,000 K. Esetleg bérbe adó. 16

290 hold Szilágy megyében, vasutállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedélyivel. Kereskedelmi növények termesztésére és tehenészetre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 17

200 hold, vasutállomástól 2 km. Szőlőmivelésre különösen alkalmas. 2 holdas parczellákban vagy együtt az egész terület eladó. 18

555 hold Budapesttől 1 órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsössel. Parkban 5 szobás urilak. 40 h. dohányengedély. Jókarban levő kellő számu gazdasági épülettel. Ára teljes felszereléssel és vetéssel 305.000 K. 19

Emeletes kastély 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ára 75.000 K. 1

513 m. h. Borsod megyében vasutállomástól 6½, épülő vasuttól 3 km.-re. Elegendő gazdasági épületekkel és külön belsőséggel, melyen az urilak áll. 40 hold dohányengedélyivel. Az egész birtok prima buzatermő szántó. Ára m. holdanként 650 korona. 28

2400 m. hold sik fekvésü dunántuli birtok, 1600 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő, 40 kaszálóval, 2 jól elhelyezett majorban kellő gazd. épülettel. Uri lak 10 holdas parkban. Három vasuti vonal mentén. Ára 700,000 kor. Teher 400,000 kor., mely rajt maradhat. 21

58 kat. hold síkfekvésü, buzatermő szántó Temes megyében, vasutállomás mellett, épületek nélkül kat. holdanként 600 koronáért. 22

267 m. hold Fejér megyében elegendő számu gazdasági épületekkel és jó lakóházzal, 5 hold szőlő és 16 hold dohányengedély. 23

Birtokvétel:

megvételre kerestetik:

200 m. hold birtok 30—40 km.-nyire a fővárostól. 455

400—800 m. holdas jó minőségü birtok, jó ut mentén, vasutról nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7

Kisebb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8

400—1000 h. birtok, melynek nagyrésze vágható erdő. 2916

1000 holdig cserébe fővárosi házért, egy tulnyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567

2—300 hold birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3950

200 holdas birtok uri lakházzal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982

10—15000 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9

2000 hold elsőrendü talaju birtok, czukorrépa vidéken, vasutállomás közelében, szép kastélylyal és parkkal, Bécstől legfeljebb 6 órányira. 5215

800—1200 m. hold birtok, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakházzal. 456

2000 hold jó talaju birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasuthoz. 5216

250—300 m. hold főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizácziós kölcsönnel. 12/d

3—400 hold egytagban legalább 5 szobás lakással, vasuttól legfeljebb 1½ órányira jó utoz. Lehet az egész birtok erdő. 12

800—1000 holdig jó földek és épületekkel, instrukczióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

490 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasuttól, országut mellett, 7 szobás udvarházzal, kellő gazdasági épületekkel. 5003

370 hold jó trágyaerőben levő házilag kezelt birtok Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében, nagy várostól 5 kilométerre. Elegendő számu jókarban levő épületekkel. Ősztől fogva bérbeadó. Felszerelés átvehető. 314

Birtokbérlet kerestetik:

180—200 m. h., amely kereskedelmi növények termelésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530

800—1500 h. Erdélyben vasuthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496

2—3000 holdat tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán tul vagy kedvező feltételekkel másutt is, hol a tehenészet üzhető. Urilak legalább 6 szobás legyen. 1868

Ezeken kivül nyll ántartjuk a **visszavándorlók** letelepitésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakitásánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnél.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.



Kévekötelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét végén pirosra festve.
Manilla zsineg kévekötőgéphez.
Zsákok minden czélra, kender-, len- és jutaszövetből.
Zsákkötő-zsineg és **varró-spárga.**
Szőlőtaposó-zsákok. Szőlőkötöző-fonalak.
Ponyvák vizmentes és természetes szövetből minden czélra.
Kötélárúk hosszu szálu bácskai kenderből.
Ökörszájkosarak erős kenderzsinórból
Kender géptömitésre és fonásra, valamint **kócz** géptisztitásra.
Kendertömlők különféle minőségben.
Abraktarisznyák ritkán szöve kenderzsinegből, tömören szőve juta és kendervászonból.
Lóhálók, tennispálya bekerítő- és **középhálók, halászhálók, tornakészletek, függőágyak** stb. legelőnyösebben szerezhetők be:

Bellán Mátyás kender-, kötél- és sportáru kézmüipar telepén **Dunacséb (Bácska).**

Árjegyzék kivánatra ingyen küldetik. 614

Hazai gyártmány! Kitünő munka!

MAYER GÉPGYÁR vas- és fémntőde részvénytársaság

SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI. kerület, VÁCZI-KÖRUT 61. szám.

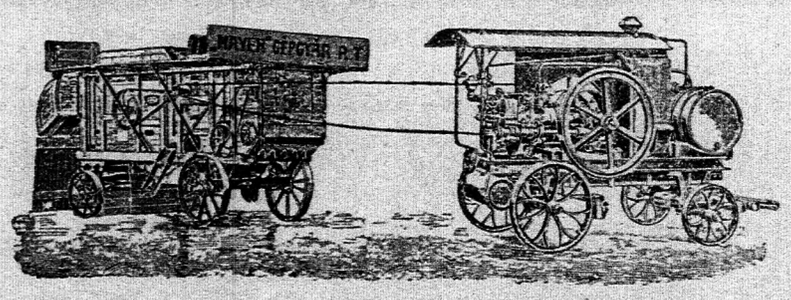

Benzinlokomobil-cséplőszerelvények. Stabil-benzinmotorok. Szivógázmotorok faszén-, koksz- és antraczitfütésre, 120 HP-ig. Malomépitészet. Szab. hydr. borsajtók, olajprések és mindennemü gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. :: Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

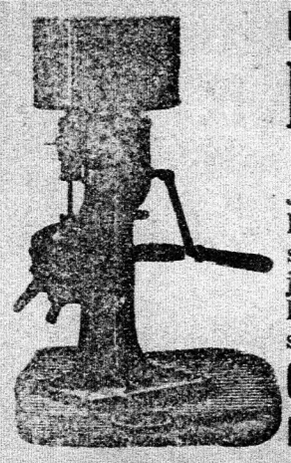

Eredeti „Melotte" tejcentrifugák
a világ legrégibb és legjobb tejfölözőgépei!
Játszi könnyü kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefölözés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztitható. Nincs javitás. Több mint 200.000 drb van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125—500 l. kézihajtásra. Magyarországi képviselő
GEITTNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8.

Vészen átment
erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendü tenyészetből, deczemberi tenyészképes
kanok
eladók **KORNSTEIN TESTVÉREK-nél, NAGYSZALONTÁN (Pata puszta).**

Ujdonság! Most jelent meg!
HÁZIÁLLATAINK OKSZERŰ TAKARMÁNYOZÁSA ÉS A TAKARMÁNYADAGOK KISZÁMITÁSA
:: LEGUJABB ELMÉLET ALAPJÁN IRTA ::
KENESE FERENCZ főtiszt-tiszttartó.

Amint ismeretes Dr. O. Kellner a mőckerni kisérlet állomás érdemes igazgatója a takarmányozásnak uj alapot adott és azzal az eddigi elméletet nemcsak egyszerübbé, hanem megbizhatóbbá is tette. E körülmény arra inditotta a szerzőt, hogy ezen uj elméletet és ennek alapján a helyes és a gyakorlatban bevált takarmányozást ismertesse, a takarmányfélék tápanyagtartalmának kiszámitását pedig azzal igyekezett megkönnyiteni, hogy kulcsformában az összes takarmánynemüek tápanyagtartalmát nemcsak 100 kgramra vonatkoztatta, hanem 0·5 kgramtól 10 kgramig is kiszámitotta, miáltal a takarmánykeverékek összeállitását módfelett megkönnyitette.

Ezen munka a gyakorlati gazda igényeihez van szabva, megértéséhez elméleti előismeretek nem kellenek. Rövid és könnyen megérthető módon tárgyalja mindazt, amit a gazdának a gyakorlatban háziállatai okszerü takarmányozásánál és főkép az állatok hizlalásánál ismernie kell.

ÁRA FÜZVE 2 KORONA 50 FILLÉR,
:: VÁSZONKÖTÉSBEN 3 KORONA. ::

Megrendelhető a "PÁTRIA" részv.-társaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Eladó birtokok!

Borsod megye, 1/4 órányira vasuttól, 920 magyar hold gazdaság és erdő, jó épületekkel, igen szép kastélylyal, teljes felszereléssel 180.000 forint.
Esztergom megye, közel nagy városhoz, 580 magy. hold sik gazdaság, kitünő épületekkel, nagyon szép kastélylyal, teljes felszereléssel és vetéssel 225.000 forint.
Fejér megye, vasut mentén, 1000 magy. hold sik gazdaság, jó épületekkel, csinos urilakkal, teljes felszereléssel és vetéssel 315.000 forint.
Gömör megye, közel vasuthoz, 1200 magy. hold gazdaság és erdő, megfelelő épületekkel és urilakkal, kedvező fizetési feltételek mellett 200.000 forint.
Hont megye, 625 magy. hold sik gazdaság, jó épületekkel, szép urilakkal, teljes felszereléssel és vetéssel 130.000 forint.
Komárom megye, nagyon szép vidéken, közel gyorsállomáshoz, 1425 magy. hold prima gazdaság, kevés erdővel, kitünő épületekkel, igen szép kastélylyal, teljes felszereléssel és vetéssel 580.000 forint.

BEYER KÁROLY, Budapest, V., Báthory-u. 5.
Telefon 12—85. 272 Telefon 12—85.

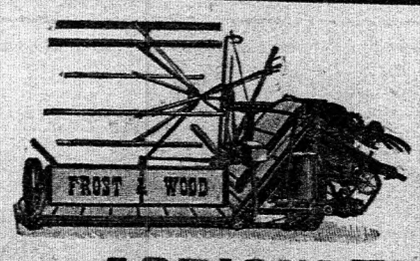

„SIMPLEX“ elsőrendü közkedvelt **kitünően müködő, balra vágó,** négy kévét lerakó, világhirü **kévekötő aratógépeket,** ugyszintén **marokrakó- és fükaszálógépeket,** a világhirü **Kanadai gépgyár** gyártmányait olcsó árban szállitja a

DÉLVIDÉKI KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZV.-TÁRSASÁG, SZABADKÁN.

743 **Megrendelések eszközölhetők a kizárólagos elárusitónál**

az AGRICULTURA Mezőgazdákat Ellátó R.-T. Budapest, V., Zoltán-u. 12.

Eladó szőlőbirtok

Füleken, közel az állomáshoz, országut mellett, kitünő fekvéssel, 16 kat. hold legjobb hazai fajokkal és oltványokkal beállitott **szőlő,** azonkivül gyümölcsös és szántóföld, kényelmes **lakóház** szép kilátásokkal, vinczellérlak, istálló, pálinkafőző, két pincze, felszereléssel **eladó.** Czim a kiadóhivatalban.

781



CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váczi-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, lisztáló-rostók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, darálók, őriőmalmok, egyetemes kézi-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

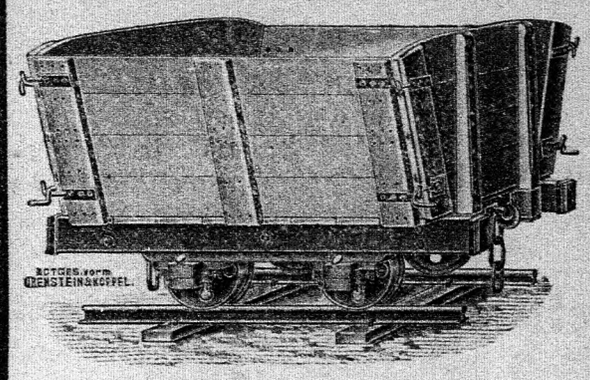

Mezei vasutak

ló- és mozdonyüzemre,

vasuti berendezések bérbeadása,

nagy sin-, vágány-, kocsi- és mozdonykészlet,

uj és használt állapotban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 102.

Gyár: Pusztaszentlőrinczi nyaraló.

742

Nagybirtok-eladás! Kitünő tőkekamatozás!

Egy **14.500 holdas** horvátországi főuri nagybirtok eladatik, 3200 hold tölgyerdővel, 7 majorral és elegendő jó épületekkel, vadászat, halászat s egyéb jogokkal, 100 forintért holdanként. Folyamszabályozás által 5 év mulva 3-szor annyit ér! Kérdezősködések **Weigl János** uradalmi intézőhöz, **Topolovác** (Horvátország) czimzendők.

786

Gazdák Biztositó Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCZA 10. SZÁM.

Alakult 1900.	BIZTOSITÉKI ALAP:	Alakult 1900.
Alapitványok a kormány hozzájárulásával		1.970,340·— kor.
Tartalékok		764,760·16 „
	Összesen:	2.735,104·16 kor.
1901. évi feleslog		93,349·— kor.
1902. „ „		58,762·23 „
1903. „ „		109.231·73 „
1904. „ „		72,438·22 „
1905. „ „		61,730·60 „
1906. „ „		39,243·65 „

Biztositásokat elfogad tüz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztositott tagok dijarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tüz- mint a jégkár ellen biztositva volt tagok 4%-os dijvisszatérités kaptak. — Az 1902. évi üzlet feleslege közgyülési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztositottak 4%-os dijvisszatérités kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztositottak 2—2½%-os dijvisszatérités részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztositottak, kik 5—10 évre adták fel biztositásukat 5% engedményben részeltettek.

Biztositási ajánlatok benyujthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetitésével. Nyomtatványokkal és felvilágositással minden irányban készségesen szolgál.

Az igazgatóság.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktára

Budapest, V., Váczi-körut 52.

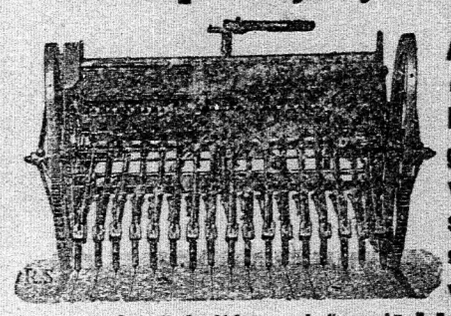

Ajánlja mérsékelt árakon a elen idényre: **SACK RUDOLF** elismert kitünő gyártmányait, **aczélekéit, vasboronáit,** könnyü és szilárd **sorvetőgépeit, szecskavágó-, répavágó-gépeit.** Kézi-, járgány- és gőzhajtásra elsőrendü **biztonsági járgányait, „Westfalia“ műtrágyaszóró-gépeit,** a jelenkor legjobb szerkezetü **takarmánypároló-készülékeit** s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimeritő árjegyzék és készséges felvilágositások.

ALFA-SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep: BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA 11. SZÁM.

Alfa-Laval Separatorok (tejfölöző gépek) **kézi- és erőhajtásra.**

Ujdonság!

1908 évi mintáju separatoraink a jelenkor legtökéletesebb fölözőgépei. Nagy munkabirásuak, élesen fölöznek, bámulatos könnyen jarnak. Kérjen prospektust.

Tejszállitó kannák,
Fejőedények,
Tejhütők,
Előmelegitők és pasztörizáló készülékek,
Vajköpülő és vajgyártó gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáló készülékek,
Mindennemü **tejgazdasági eszközök és gépek** legjobb kivitelben.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése és ujjáalakitása.

770 első dij, több mint 600,000 Alfa-separator az egész világon. Árjegyzékek, tervek, költségvetések bérmentve.

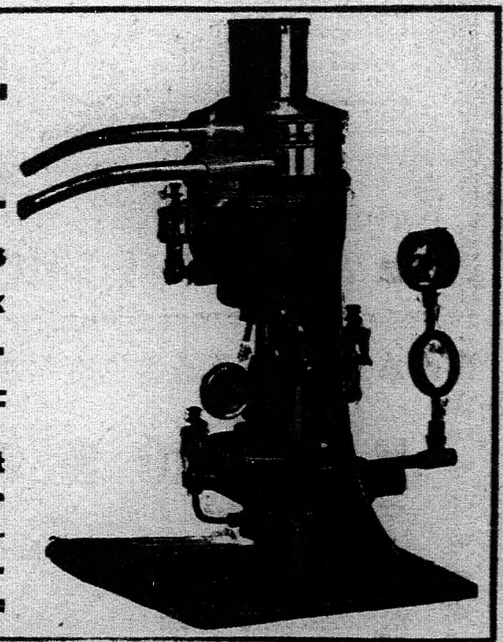

Nélkülözhetetlen

mezőgazdáknak, gyümölcs- és szőlőtermelőknek!

„KING" tömlőkészülékkel többet teljesit, **mint 20 ember ecsettel.** Perczenként 50 négyszögméter fal kifogástalanul bemeszelhető. Minden részt és hézagot kitölt.

„KING" előnyösen alkalmazható: Kertöntözésre, gyümölcsfák és szőlőkertek permetezésére, rovarok pusztitására és beteges fák **fertőtlenitésére.** valamint sörfőzdékben, tejgazdaságokban, kórházakban, nedves lakások és istállókban és beteges állatoknál.

Kérjünk **650.** számu kimeritő prospektust magyarországi vezérképviselőtől: **WAIDL EMIL** BUDAPEST, VII. ker., Huszár-utcza 6. sz.

Kitünő müködését igazoló elismerő nyilatkozatok rendelkezésére állanak.

HELLER-féle **„KING"** gyorsmeszelő- és fertőtlenitőgép 20-szor annyit teljesit, mint ecsettel való kézi munka.





Tejkannák, tejgazdasági eszközök

legjutányosabban beszerezhetők

GEITTNER és RAUSCH

CÉGNÉL

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.



Hydraulikus sajtók

Aranyérem Szeged 1899. **Aranyérem** Bpest 1899. **Aranyérem** Pozsony 1902. hydraulikus sajtóért.



szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra

a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

☞ Már igen tetemes számban üzembe helyeztetett. ☜

☞ gyártanak és szállitanak jótállás mellett mint különlegességet a legujabb szerkezetben ☜

MAYFARTH PH. és Isa, Bécs, III.

különlegességi gyár gyümölcsértékesitési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek.

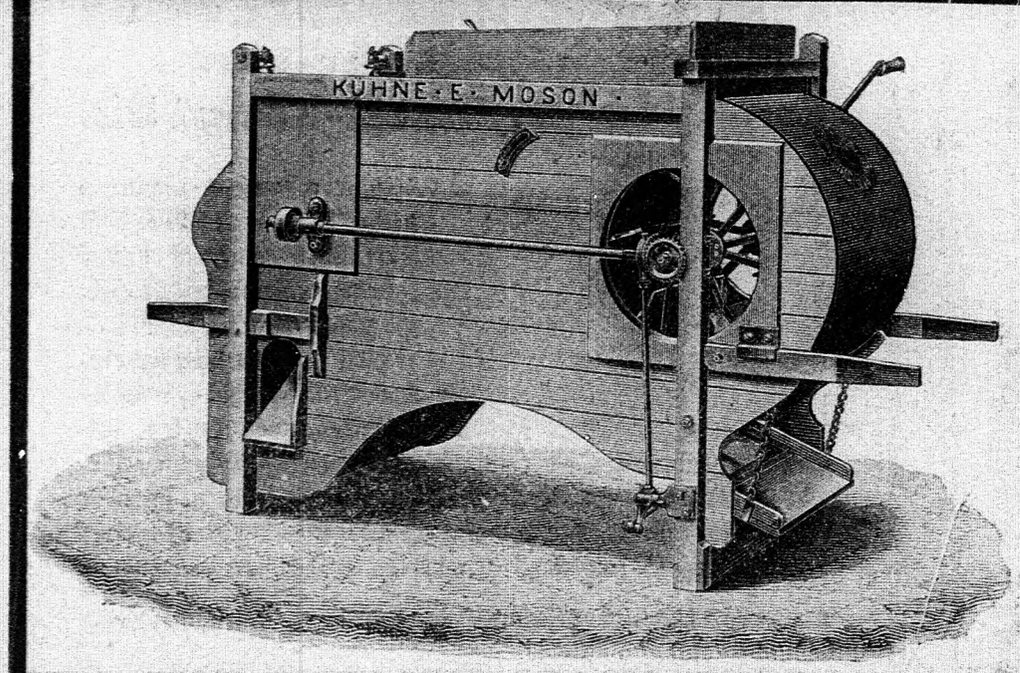

Gabonatisztitó rostákat,

szitanélküli **szelelő magtárrostákat,**

Konkolyválasztógépeket,

Ekéket és vetőgépeket

elsőrendü kivitelben szállit:

„KÜHNE" mezőgazdasági gépgyár r.-társ. **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest, VI., Váczi-körut 57|a.

Kölcsön és vétel uj és egyszer használt **kartellen kivüli**

maggabona- burgonya- lisztes- gyapju- **ZSÁK** behordási- kazal- repcze- rostaalj- waggon- **PONYVA**

„HUNGÁRIA“ kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekötözők.
Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákzsinegek, lópokróczok. :: ::

NAGEL ADOLF
zsák- és ponyvagyár, kölcsönintézet.
Vétel, eladás és cserélés.
BUDAPEST, V., Arany-János-utcza 10. sz.
Sürgönyczim: **NAGELA BUDAPEST.**
Vidéki telefon: 35—92.

Szalmát, zsuppot és szénát

vásárolok uradalmaktól nagyban legmagasabb árakon.
Gőz- és lójáratu legujabb rendszerü préseimmel gyorsan felpréselem a megvett árut.
Eladási szándékot kérem egy levelezőlapon velem közölni.

NYITRAI ANDOR
704 széna- és szalma-nagykereskedő, PÉCSETT.

Birtok kerestetik:

1000—1500 holdig, prima gazdaság, jó épületekkel, 8—10 szobás kastélylyal, közel vasuthoz, készpénzfizetés mellett.

Beyer Károly Budapest, Báthory-u. 5. sz.
Telefon 12—85. *Telefon 12—85.*

Intéző vagy számtiszti állást keres

akadémiát végzett, 12 évi gyakorlattal biró, 33 éves, evang. vallásu, nőtlen, feltétlenül megbizható gazdatiszt, ki jelenleg egy szeszgyári gazdaság intézője. Jártas a kalászos, kapás- és takarmánynövények, nemkülönben a dohány és czukorrépa termelésében, gőzekeművelésben. Az állattenyésztésen kivül a tehenészet kezelésében, a marhahizlalás terén kitünő eredményeket ért el.
A kettős könyvvitelben otthonos, mérlegképes.
Szives megkereséseket a kiadóhivatal **„Munkakedvelő“** jelige alatt továbbit. 773

HAUPTNER

állattenyésztési és ápolási valamint állatorvosi müszerek és eszközök!!!
mint: **bárzsingsondák, trocárok, irrigátorok, sebfecskendők, klystirek, dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-fecskendő, szegecselhető Crotalia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyirógépek és ollók stb.** Árjegyzék Ingyen és bérmentve!
MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR:
GEITTNER és RAUSCH cég BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8. szám.

CLIMAX ÉS ECLIPSE
NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari czélokra.

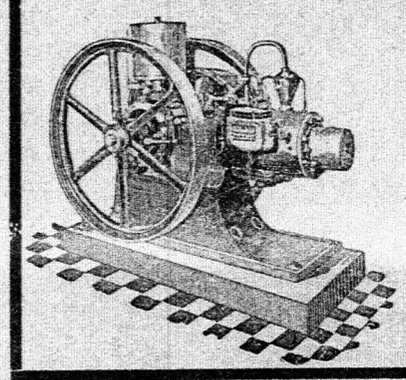

Nincs robbanási veszély, se pénzügyőri ellenőrzés.
Elsőrangu referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA
MOTORGYÁR 304
Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOKAT ■ LEVÉLPAPIROKAT ■ ■ BORITÉKOKAT ÉS EGYÉB

NYOMDAI MUNKÁKAT

JUTÁNYOSAN ÉS CSINOS KIVITELBEN KÉSZIT :: ::

„PÁTRIA”

IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.
BUDAPEST, IX.,
ÜLLŐI-UT 25. SZ. (KÖZTELEK).

KÖLTSÉGVETÉSSEL KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLUNK. :: :: :: :: :: ::

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

szuperfoszfátot

és minden egyéb

mütrágyafélét

elismert kitünő minőségben, legolcsóbban szállit az egyedüli **kartellon kivül** álló

Szentistváni mütrágyagyár központi irodája,
Kassa, Fő-utcza 4. szám. 403



A magy. királyi állami bakterologiai intézet véleménye szerint is a **„RATIN"** a patkányon és egéren kivül más állatra nem ártalmas. **Bámulatos gyorsasággal** pusztit a **„Ratin"**, mely egy ragályos betegséget visz be az illető állatfajba s igy egyik a másikat fertőzi, ami által mind kipusztul. **Több polgári és katonai hatóság elismerése. Nélkülözhetetlen** minden gazdaságban a **„Ratin"** bevezetése. Nagyobb gazdaságokban a **„Ratin"** alkalmazását csupán a vasuti költség megtérítésével és **kizárólag sikeres eredmény utáni** dijazásért bevezeti a **„Ratin" bakterologiai laboratorium vezérképviselője**

538

Haan Béla Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 26.

Nemesi birtok

(Krassó-Szörény megyében), mely áll: **566** hold szántóföldből a 1600 □-öl, **70** hold rét, **60** hold tölgyfaerdő, **20** hold fiatal erdő, **4** hold **házhely, tisztttartói lakással** és megfelelő **gazdasági épületekkel,** más vállalat miatt **szabad kézből eladó,** fundus instruktussal vagy anélkül. A birtok **kitünő talaju** és buza, rozs, árpa, zab, kukoriczára, valamint **állattenyésztésre** is kiválóan alkalmas. Bővebb felvilágositást ad: **Schwarz Dávid Fiai ozég, Lugoson.**

707

Stabil és Félstabil Gőzgépek

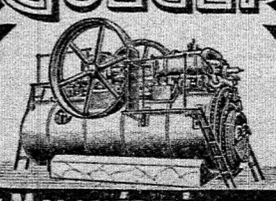

Budapesti Malomépitészet és Gépgyár Podvinecz és Heisler Budapest, VI., Váczi-út 141.

Árjegyzék ingyen és bérmentve

Fontos minden szőlősgazdának:

A szőlőtőke helyes metszése és annak okszerü nyári kezelése. Irta és számtalan rajzzal ellátta: **Saary Ákos.**

1 korona 50 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a **„Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)**

Őszi árpa (mammut)

kapható, mig a készlet tart 100 kilogrammonként 20 koronáért zsák nélkül Selyp állomásra szállitva.

Selyp-pálteleki uradalom, Selyp, Nógrád m.

785



ELADÓ



a nagymélt. **gróf Wenckheim Frigyes ur pósteleki uradalmában több, kiválóan szép, másféléves, sertésvészen átment mangalicza tenyészkan,** továbbá **3 darab fajtiszta egyéves berni bika.** Posta, vasut **Békéscsaba.**

790

MAGYAR GAZDÁK ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE BUDAPEST (Központi vásárcsarnok).

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utcza 4.

Nagy képviselői:

BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT

husféléket, baromfit, vadfélét, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENNEMŰ ÉLELMICZIKKET. Hordóborértékesitő osztály. :: Égetett szeszesitalok értékesitése.

A MAGYAR ORSZÁGOS MÉHÉSZETI EGYESÜLET vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemü értékesitési ügyben díjtalanul nyujt felvilágositást. :: ::

GANZ ÉS TÁRSA Ganz-féle villamossági r.-t.

vasöntöde és gépgyár r.-t. II., Lövőház-utcza

BUDAPESTEN

BENZINMOTOROK és lokomobilok cséplők és takarmánykamrák üzemére. Szivógázmotorok anthracit-, koksz- vagy faszéntüzelésre. :: **Földgázmotortelepek.** Ármentesitő és öntöző szivattyutelepek. :: **Kötélvontatásu**

GŐZEKÉK

ELECTROMOS világitó és erőátviteli berendezések, egyen- és váltakozó-áramra. :: Kolibri ivlámpák reklamczélokra.

ELECTROMOS üzemek berendezése uradalmakban. Meglevő berendezések átalakitása.

ELECTROMOS üzemü szivattyuk, tejgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, apritó- és takarmányozó berendezések. :: Electromos kis- és nagy-vasutak. :: Bányavasutak. :: 8184

Árjegyzékkel és költségszámitásokkal szivesen szolgálunk.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban **Budapest, IX., Köztelek.**

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadóvállalat **kiadásában legujabban megjelentek:**

A gazdasági növények nemesitése

100 ábrával

Irta: **GRABNER EMIL** az országos magyar királyi növénytermesztési kisérleti állomás adjunktusa

Ara füzve 5 korona, vászonba kötve 6 korona

Szőlőmüvelés és borgazdaság

Irta: **SZILÁRD GYULA** a gróf Esterházy-féle csákvári földmivesiskola tanára :: ::

161 ábrával

Ára vászonkötésben 10 kor.

A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony

az 1900. évi XXVII. t.-c. magyarázata

Irta: **Dr. Vantsó Gyula**

Előszóval ellátta: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója

Ára füzve 3 korona

Megrendelhetők a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szárított répaszeletet, melasszét és műtrágyát

jutányos feltételek mellett szállit: 6083

Sebők Emil és Társa

Budapest, Kálmán-utcza 15.

A mikosdi uradalom mezőgazdasági szeszgyára eladja üzemváltozás miatt a két év előtt beszerzett s tökéletesen jó állapotban lévő **2 méter hosszu burgonyamosót** a hozzátartozó elevátorral; bővebb felvilágositást nyujt **„Uradalmi intézőség, Mikosdpuszta per Zalabér".** 794

GAZDÁK FIGYELMÉBE!!

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

ÁLLATEGÉSZSÉGTAN

Állattenyésztő és állattartó gazdák használatára

Irta: MONOSTORY KÁROLY

okl. állatorvos, a magy. kir. állatorvosi főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára

223 ábrával **A mü ára 7 korona**

Szerző e művét az állattenyésztő és állattartó intelligens gazdaközönség számára irta. A 391 lapra terjedő könyv öt részre oszlik. Az első rész az általános alapvető fogalmakat tartalmazza. A második részben a részletes állategészségtani adatok czimén a betegségektől való védekezésről **általában,** majd azokról **részletesen** emlékezik meg. A harmadik és negyedik részben az állatok káros rossz szokásairól, azok elleni védekezésről tárgyal, végül a fertőző betegségeket és azok ellen való védekezéseket ismerteti. A „Függelék" az állatok adásvételénél felmerülő pereskedésekről nyujt tájékoztatást.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Ez a hely

VIRÁG ÉS FARAGÓ

BUDAPEST, VII., GIZELLA-UT 24. SZ.

lakatosáru- és vasszerkezeti-gyár, **gazdasági berendezési czikkek** hirdetése részére van fentartva.

A czég képes árjegyzéket ingyen küld!

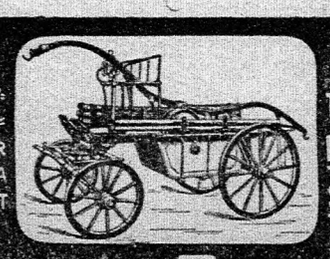

SÜRGÖNY-CZÍM: WALSER CSÁNGÓUTCZA BUDAPEST

TELEFON: BUDAPEST 95-50

WALSER FERENCZ

CZÉGTULAJDONOSOK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYŐZŐ GYULA.

TŰZOLTÁSISZEREK- ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA, HARANG- ÉS FÉMÖNTŐDE

BUDAPEST, VI., CSÁNGÓUTCZA 6 B.

VILLAMOS MEGÁLLÓ: VÁCZIÚT, A RÉGI VÁM KÖZELÉBEN.

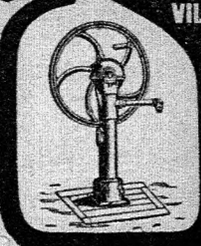



FELTÁRT PERU-GUANO

a trágyák királya, szavatolt 7% légeny, 10% vízben oldódó foszforsav, 2% káli 3 éves hatással.

G. & V. Moreels: Gand, Belgium.

Vezérképviselet Magyarország részére:

FRANKL ADOLF banküzlete

Budapest, Eötvös-utcza 19. :: Saját ház. ::

Telefon: 25—40. 800 Telefon: 25—40.

Most jelent meg!

PULYKATENYÉSZTÉS

IRTA:

HREBLAY EMIL

állattenyésztési m. kir. felügyelő.

II. teljesen átdolgozott kiadás.

148 oldalon 48 képpel.

Ára 3 kor. 20 fill. bérmentes küldéssel.

Nélkülözhetetlen minden tenyésztőnek

Megrendelhető a **"PÁTRIA" r.-társ. gazd. szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám.**

Dunántuli vármegyékben **örök áron vagy bérbe vesz**

földbirtokot

Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár r.-t. Szombathely, Király-utcza 19. 706

ELADÁS.

Bérlet feloszlatása miatt **Engel Jakabnál, Kömlő** (Heves megye) **vasuti állomás Füzesabony, eladó 1400 darab birka, 60 darab gulyabeli marha, 50 darab ökör, 12 darab igásló,** különféle **holtfelszerelések,** ugymint **vetőgépek, ekék, boronák, cséplőgarnitúrák, szekerek, kocsik.**

Érdeklődők fenti czimhez forduljanak; megtekintés czéljából, ha az érkezés eladóval közöltetik, vasuti állomáshoz kocsi küldetik ki a megtekintő elfogadására. 788

Van szerencsém a t. gyapjutermelő uraságokat értesiteni, miszerint folyó évi május hó l-ső napjától kezdve

Budán, Lágymányosi-ut 5.

szám alatt lakom.

Sommer Mór gyapju-ügynök

VI. kerület, Erzsébet-körut 34. szám. 607

Ajánljuk a következő leszállitott áru gazdasági kiadványok beszerzését:

Brümmer; **Takarmányozás**	K 4.—	helyett	**K 2·20**
Eisenmayer: **Törvényszéki állatorvostan**	K 2.80	„	**K 1.40**
Gothard: **Városi hulladékok értékesitése**	K 3.—	„	**K 1.50**
Kenessey: **Trágyakezelés**	K 1.—	„	**K —.60**
Kiss-Verner: **Apró jószágok tenyésztése**	K 2.40	„	**K 1.20**
Lázár: **Aratás és betakarítás**	K 3.60	„	**K 1.80**
Lecouteux: **A csalamádé**	K 4.—	„	**K 2.—**
Raiffeisen: **Hitelszövetkezetek**	K 2.—	„	**K 1.20**
Roboz: **Szénkéneg alkalmazása**	K 3.—	„	**K 1.50**
Rodiczky: **Kereskedelmi és ipari növények, I—II.**	K 4.80	„	**K 2.40**
Rovara: **Répatermelés**	K 5.20	„	**K 3.20**
Schmidt: **Jószágaink rendezése**	K 2.60	„	**K 1.30**
Sporzon: **Gazdasági számviteltan**	K 4.—	„	**K 2.00**
„ **Mezőgazdasági üzemtan**	K 5.60	„	**K 2.80**

Megrendelhetők a "PÁTRIA" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Párisi világkiállitás 1900. „GRAND PRIX".

Kwizda-féle SERTÉSPOR

Étrendi szer a hizás elősegitésére.

Kis doboz kor. 1·20, nagy doboz kor. 2·40.

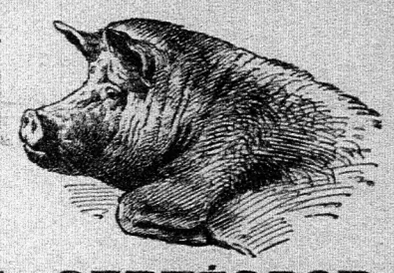



Kwizda-féle SERTÉSPOR

csak a mellékelt védjegygyel valódi. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára, Budapest, Király-utcza 12. sz. és Andrássy-ut 26. sz.** III

>>Prima, száraz<<
tengeri-moslék
száraz répaszelet
foszforsavas takarmánycsontmész 40—42%, különféle olajpogácsa jutányosan kapható: 343
Neubauer Adolf
gyári meghatalmazottnál
Győr.

Cséplőgép-tulajdonosok figyelmébe!

Százakra menő károktól mentheti meg gazdaságát, ha cséplőgépei kezelésénél Balassa Frigyes, most, 2-ik bővített kiadásban megjelent „Cséplőgépek kezelése" című kézikönyvének utbaigazításai szerint eljár. A nagym. földmivelésügyi miniszter ezen a könyvpiaczon egyedül álló szakkönyvet az összes gazdakörök figyelmébe ajánlotta. — A művet 6 kor. 30 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)





Zach József
Graz II.
„Janushof".
Legnagyobb sportfelszerelési üzlet Stájerországban.
Ajánl vihargallérokat, pelerineket, sport- és stájer kosztümöket a legjobb és legkifogástalanabb kivitelben mérték után, viharálló stájer lodenből.
Képes árjegyzékek és lodenminták ingyen és bérmentve
Szállítás kivánatra vámmentesen. 650
Legujabb „Trawles" vihargallér.

Istálló-mennyezetek
tökéletes páramentesitése,
nedves falak
gyökeres szárazzátétele, szab. „Kosmos" hornyolt asphaltlemezzel
kitünően bevált.
Felvilágositást ad:
Greif Antal mérnök
Budapest, VIII., Salétrom-utcza 10. (Telefon.)



Friss torma kapható állandóan a tőketerebesi uradalomban, kilónkint 42 fillérrel. Egy 5 kg.-os postacsomag bérmentes küldéssel 2 kor. 60 fill. Rendelések a „Tőketerebesi Uradalom"-hoz Tőketerebes, (Zemplén megye) intézendők. 4099

Különféle italok, szörpök és likőrök, pezsgő stb. elkészitése. Legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében szállitja a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Nincs többé bagós pipa, nikotinmérgezés, büzös dohányfüst. Használjunk szebadalmazott örök tiszta, uri pipaszárt. 65 cm. hosszu 3 kor. Helyi árak; utánvét mellett bárhová megküldi Horváth Flórián, Budapest, IX., Ráday-utcza 7. 4385

Mindennemü
zsák és ponyva
a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer**-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utcza 31—33. szerezhetők be. A **Fischer**-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vizhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló **Fischer**-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállitója. Pontos szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. Arjegyzék, minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Eladó bérház!
Budapesten (IX., Mester-u, 12. sz.) a Ferencz-körut közelében, 134 □ m. Villamos megálló. Felvilágositással ugyanott a háztulajdonos szolgál. — Ügynökök kizárva.

Fiedler János
lenfonógyára
Komárom
vesz
nyers lenkórót
szál-nyeréshez, valamint kaszált és **géppel csépelt**
lenszalmát,
tetszés szerinti mennyiségben és
elad
eredeti (pernaui)
orosz lenmagot.

" Préselt "
buzaszalmát
és
zabszalmát
szállit elsőrendü minőségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6808

Olcsó és jó!
3 pár czipő 5 korona. Nagyobb mennyiségü **czipőáru** bevásárlása folytán csak rövid ideig **petomáron** eladó **1 pár férfi, 1 pár női és 1 pár leány fűzős czipő,** erősen szegelt, tartós bőrtalppal, igen finom bőrborítással, igen elegáns, legujabb façon és erős. Nagyság czentiméterekben vagy szám szerint. **Mind a három pár czipő csak 5 korona.** Szétküldés utánvét mellett. Csere megengedve vagy a pénzt visszaküldöm.
H. Wachtel,
Krakau No. 95. 4449

SZÉNÁT, SZALMÁT
és mindennemü **szálas takarmányt** bármily nagy mennyiségben **veszünk és eladunk.** A fölpréseléshez legmodernebb gőz-, ló-, vagy kéziprést bocsátunk az eladó rendelkezésére. Ajánlatot az ár és föltételek megjelölésével kérünk. Közvetitőknek magas jutalék.
Szilasi és Társa
takarmánynagykereskedők
Budapest, Csokonay-utcza 3.
Telefon 69—64. 4414

Világhirü szabadalom 18 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga
kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.


Ujdonság! Ujdonság!
AZ OKSZERÜ BAROMFITENYÉSZTÉS, Irta: KÖVY JÓZSEF.
E nagyfontosságu szakkönyv magamagát ajánlja. Mindenkinek, aki kedvet érez a baromfitenyésztéshez s amellett anyagi függetlenségre is vágyódik, megbecsülhetetlen szolgálatokat fog tenni.
Ára füzve 3 K 60 fill., velinszürke vászonkötésben 5 K. Megrendelhető a "Pátria" részv.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Száritott: répaszeletet
junius — julius — augusztusi szállitásra a ánl 730
DUKES és HERZOG
Galgócz — Budapest,
V., VÁCZI-KÖRUT 74.

Mezőgazdasági :: kereskedelemtan.
Irta: **KROLOPP HUGÓ.**
Ezen mezőgazdasági szakirodalmunkban hiányt pótló mü hivatva van arra, hogy a gyakorlati gazdát a gazdasági termények és termékek beszerzési és értékesitési módjaival megismertesse. :: ::
Bolti ára 10 korona.
Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Maier Rikárd és Félix
kincstári szállitók
Wien, II., Kaiserjosefstr. 30.
vesznek és eladnak minden állomásról bármily mennyiségü
szénát, szalmát, burgonyát.
Préselés saját és legmodernebb gőzprésekkel. — A legnagyobb szolgáltatóképességü czég. 426

3500 holdas
uri birtok
kastély és elegendő gazdaság épületekkel kellően látva, prima buzatermő talaj, é ékes erdővel, 320 forintért hold a eladó. Csak komoly reális vevőnek közelebbit
Österreicher Bernátnál
Nagykanizsán. 615/I

Most jelent meg!
Andrássovich Géza:
Házinyultenyésztés és értékesités
harmadik, tetemesen bővitett kiadása.
Számos művészi képpel és egy mümelléklettel.
Ára bérmentes küldéssel 2 kor. 20 f.
Megrendelhető a „Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Eladó gazdasági magvak:
Nagyszemü canadai repcze,
Biborhere,
Nyulszapuka,
Fehér lóhere,
Chernel György gazdaságában
Tömörd, Vas megye. 4380

Szénát és szalmát
vesz és elad bármily mennyiségben
Ausch Frigyes
Budapest, Gabonatőzsde. 575

Szénát szalmát
muhart, zabosbükkönyt bármily mennyiségben
veszek és eladok.
783
Felpréseléshez modern gőz- és lópréseimet bocsátom eladó rendelkezésére.
SCHREIER BÉLA
takarmánynagykereskedő
Budapest, VII., Népszinház-utcza 22. Telefon 20—52.

Gazdák figyelmébe!!!
Most jelent meg:
A pinczegazdaság mellékterméke inek értékesitése.
Irta: **Szilárd Gyula,**
a gróf Esterházy-féle csákvári földmivesiskola tanára.
Tartalma: Pálinka- és cognacfőzés. A törköly és venyige mint takarmány. A borsóprü értékesitése. Borkőnyerés törkölyből és borsöprüből. Kék szőlő festőanyagának kivonása. Szőlőmagolaj-nyerés. Csersavoldat-készités. Ecetkészités.
1 korona 60 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a „PÁTRIA" r.-társ. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szabadalmazott
kosárbetétek
gőzcséplőgépek számára kaphatók a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.
A kosárbetétek ára:
4 lóerejü géphez 30 frt
6 „ „ 35 „
8 „ „ 40 „
10 „ „ 45 „
Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő.
Bajzát Ignácz
Székelyhidon.
701

Szeszszámitási táblázat
71%—97% erősségü szeszkeverékek alkoholtartalmának hektoliterfokokban való meghatározására, a szesz igazi fokából és literekben kifejezett igazi térfogatából. Összeállitotta Thiery Péter. Ára 1 korona, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

LEGYEK
konyhából, kamrából, mészárszékből, istállóból, vágóhidról biztosan elüzetnek, ha a falakat
LÉGY-BONODORRAL
meszeljük. Legjobb már kora tavaszszal. — Egy kiló elegedő 25 □-méterre, 5 klg. leirással 6 kor. franco utánvéttel. Megrendelhető
FODOR FERENCZNÉL
Budapest, VIII.,
Kisfaludy-utcza 40/H.
Számos elismerőlevél. 287

Vétel
Szénát és szalmát minden mennyiséget vesz és szállit Gombó Béla Temesvár. 4353

600—800 liter elsőrendü uradalmi tejet vennék október hó 1-ére. Schubert András Budapest, VIII., Szerdahelyi-utcza 8. sz., tejüzlet. 4402

Szénát, szalmát bármily mennyiségben megvételre keresek Szives ajánlatokat Deutsch Mór Budapest, VIII., Luther-utcza 1/B. czimre kérek. 4351

Nyerget, teljesen jó karban lévőt, kisebbszerüt megvételre keres Meisels Lajos Beregszászon. 4358

Naponkénti 300—500 liter lehetőleg urad. tejet keresek 1, esetleg több évi szerződéses megvételre. Árajánlatokat ab kecskeméti vasuti állomás e lap kiadóhivatalába „Tej 4413" jelige alatt kérek. 4413

Lenmagot
minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett
vásárol 775
KRAUSZ HUGÓ
terménykiviteli üzlete
Budapest, V. Szabadság-tér 6.
Csakis árakkal megjelölt követelésekkel ellátott ajánlatokat veszek tekintetbe.

Mindennemü és mennyiségü
szénát, szalmát
keresek megvételre,
a helyszinén folyóölenként átveszem és fizetem, közvetitőket dijazok.
KAUFMAN ÉS TARSA
TAKARMÁNY-SZÁLLITOK
BUDAPEST, VII., Szövetség-utcza II., I/2I. 778

URADALMI TEJET ÉS TEAVAJAT
megvételre keres
bármely mennyiségben
Szántó Adolf és Tsa
Budapest, VII., István-ut 67. 768

Szénát, szalmát
vásárol uradalmaktól (közvetités nincs kizárva) bármely mennyiségben. Számos és legujabb rendszerü préssel rendelkezik. 783
Kozlik Károly özvegye
széna- és szalmakiviteli czég
Moson. Alapittatott 1882

Bérlet
200 hold állattenyésztésre alkalmas bérletet keresek felszereléssel, lakással. Kovács, Dombegyháza, Csanád m. 4382

Bérletet keresek 1500 hold körül ujévi átadásra, mely tejgazdaságra alkalmas és dohánytermelése van. Szeszgyárral vagy homoki szőlővel biró előnyben. Feltétel: Őszi vetés, szalma, takarmány, illetményre, tavaszi vetésre szükséges magvak leltárilag és pénzül értékelve bérlőnek átadassék. Ügynök siker esetén dijaztatik. Ajánlatot kiadóhivatalba kérek **„Régi gazda 4386"** czimen. 4386

Mükertész, nős, ki a kertészettel ben nagy gyakorlattal bir, nagyobb uradalomban október 1-én vagy azonnal állást keres. Czim: Fuhrmann Pal Jász-Jákóhalma. 4331

Állatok

Bovány és húsolt sertéseket
legjobban értékesít és beszerez —
BAUER B. GYULA
sertésbizományos
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73.
TELEFON 79—41.
Minden felvilágositás díjtalanul készséggel adatik.

Eladó Csapó István pta-istvántelki gazdaságában létszámapasztás miatt 300 fejő s anyabirka, 10 kos, 60 jerkeapácza, 127 öreg ürü, 127 jerkebárány, 120 ürübárány, 5 kosbárány. Mind hazai fésüs jták. Levélbeli megkeresésre vevőt sápi állomáson kocsi várja. Levélczim: Istvántelki gazadság Földes, Hajdu m. 4322

Német vizsla 3 éves, jó fajtáju, eladó Havr.nek hadnagynál, Losonczon. 4298

Eladó néhai Bogyay István gazdaságából 21 db rendkivül szép, tenyésztésre kiválóan alkalmas magyar szilaj tehén és egy kb. 24 darabból álló felvér ménes. Zala-Hosszufalu, u. p. Zala-Apáti. 4376

Eladó Forster Elek gyulakeszi-i gazdaságában, Zalamegyében egy jól betanitott, hibátlan, angol-arabs félvér négyes, lovak közül kettő kancza, kettő herélt 163, 160, 165, 165 cm. magasak, betöltött 4 évesek, áruk 3600 korona. Egy db 7 éves, erős csontu, igen szép mozgásu, sárga herélt, 170 cm. magas hátasló, ára 1000 korona. Ugyanott 200 esetleg 300 db merino precose kosok után nevelt fiatal 3 éves, fésüs gyapjas tenyészanya és 150 db mustrabirka, valamint 30 db egy éves üsző és tinóborju kapható. Tupakozódni tulajdonosnál lehet. Posta helyben, vasutállomás Tapolczától 3 kilométer. 4375

Lür Rezső mehalai yorkshirei tenyészete ezidőszerint szállit folyó évben átvészet és orbáncz ellen ojtott: 2 db 13 hónapos ritkaszép **tenyészkant (versenypéldányok)**, 6 db 2—3 éves **hasas** kocát, 3 db 3/4 éves tenyészkant kilónként 1 kor. 20 fillér árban. Választott malaczok 30 kor.-tól 40 kor.-ig. 4372

Tehenészet eladás Szép tarka tehenek, tenyészbika, üszők eladók. Lajoshalmi gazdaság, posta, vasut, távirda Szarvas, Békés m. 4412

Vételre keresek 60 db 4—5 éves és 80 db 3—4 éves elsőrendü tarka tinót. Ajánlatok kéretnek Strasser Vilmos Muth-puszta, posta Felső-Iregh. 4410

Kecskék, 40 db nagyobbrészt fejős, félvér, Sannenthaliak, telivér bakokkal eladók. Fehér Orpington 2—3 hónapos csirkék 3—4 koronáért. Torkos Imréné Szécsénke, u. p. Két-Bodony. 4411

Jutányosan eladó egy 3 éves zimmenthali bika, kitünő fedező és egy majdnem uj Cormick-féle marokrakó-aratógép. Báró Puteáni István csaliti gazdasága, Balaton-Ederics. 4409

Tenyészmén-eladás. Lótenyésztés felhagyása miatt eladó egy db 8 éves angol telivér mén, neve Keménylegény, apja Kegyur, anyja Bakatelle, Kisbéröcsese, törzskönyvezve a Magyar Lovaregyletnél, versenyfuttatásokon első dijakat nyerte. Megtekinthető Kárpáti Károlynál, Pécs, Józsefmajos. 4400

Eladó tehenek. Budapesthez közel 30 elsőrangu tejelőtehén azonnal eladó. Czim: Jávorszky Sándor Budapest, V., Szabadság-tér 6. I. em. 4469

Takarmányhiány miatt jutányosan eladom két tüzesvérü, szép járásu, erdélyi pej kancza, és két almászürke tisztavérü, tipikai, rendkivül kitartó kocsilovamat. Dorner Béla, Székelyudvarhely. 4447

Eladó egy pár igen figuráns, szép járásu, hibátlan, 15½ markos, 5 éves, deres kancza, jukkerlő. Ára 850 forint. Fölsinger Ferenczné Atkáron. 4445

Törzsjuhászat Merino précoce kiváló nagytestü, szarvatlan, fésüs gyapjas husjuh, 30 anya, 20 jerke, 400 fiatal ürü, egészben vagy részben eladó Pajzs Gyula gazdaságában, Heves. 4452

Eladó czigája tenyészjuhok, 1 évestől 3 évesig, idei tenyészállatvásáron első állami anya- és kos-dijjal lettek kitüntetve. Ugyszintén 1 évestől 5 évesig **fehér bivalyok** eladók. Czim: Páskuj Antal Szilágysomlyó. 4446



Vöröstarka tinó és üsző
teljesen prima, 1—2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben **kapható olcsó áron.** Későbbi, ugyszintén **jármos és beállitási ökrök** szállitására vállalkozom.
Kitünő friss fejős tehenek
előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők **kötelezettség nélkül.** Vevő tetszése szerint választhat. 3684
Henrik Ignácz fia
Szalónak (Vasm.)

Muraközi hidegvérü (nori) igás tenyészlovak
és **tenyészmének** vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kivánatra szivesen küldöm. **Elsőrendü referencziák rendelkezésre állnak!**
Czimem:
idősb Heinrich Mór
lóvásárló ügynöksége
Csáktornya (Muraköz)
Sürgönyczim:
Heinrich Senior, Csáktornya. 5729



Elsőrendü eredeti
bonyhádi teheneket
hasasokat vagy borjasokat, bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árakon szállit
BAUER MÓR
tenyész- és haszonállatkereskedő, BUDAPEST.
Iroda: VI., Fe.sőerdősor-u. 1
Istálló Ujpest, Károlyi-u. 11.
Telefon 93—95.

Elsőrendü magyarfaju erdélyi jármosökrök,
ugyszintén 1 éves magyarfaju
erdélyi ökörborjuk
minden időben nagy választékban kaphatók
ALEXA MIKLÓS-nál
Szamosujvárt
Szolnok-Doboka megye. 317



Elsőrendü
Bonyhádi faj
vöröstarka
ökör- és üszőborjukat
1—2—3 éves korban, továbbá **hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket,** ugyszintén **hasas** vagy **friss fejős teheneket** a **legjutányosabb árban** egyezség szerint bármily mennyiség szállitására vállalkozik
Nalzer Antal, Dombovár
Tolna megye.

Szenttamási gazdaságban (Pestmegye), vasuti állomás: **Kunszentmiklós-Tass,** levél- és sürgönyczim: Kunszentmiklós, jutányos áron eladó legelsőrendü **hasas és szopós-borjas**
bonyhádi tájfajta tehenek és tarka jármos-ökrök.
Az idei tenyészállatkiállitáson teheneink elsőállami dijjal lettek kitünő tetve.
Előzetes megkeresésre Kunszentmiklós-Tass állomáson saját kocsink áll rendelkezésre. 588



Bonyhádi
friss fejős-tehenek és **tenyész-bikák** jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istállók Kispesten, Üllői-ut 24.
Telefon: Kispest 1.
Levél- és sürgönyczim:
Flaschner Sándor
4743 tehénkereskedő
Bpest, Ferencz-körut 40.



Legelsőrendü eredeti
bonyhádi tehenet
hasasokat vagy borjasokat és **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legolcsóbb árakon szállit:
Kohn Samu és József
tenyész- és haszonállatkereskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utcza 60.
Telefon 91—25.
Fiók: **Ujpest, Árpád-ut 99.**

Tenyészállatvásáron kitüntetett juhnyájamból az állomány redukálása miatt **eladó**
100 drb hazai fésüs anyabirka
páronként 15.— forintért és
130 darab egyéves jerketoklyó
páronként 13.— forintért. **Vécsei Pál,** Gyapáros, u. p. Mező-Peterd, Bihar megye. 4373



Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegü 1—2—3 éves
növendék-ökör és üszőborjakat
ugyszintén legprimább leköthető és
jármosökreit
legjutányosabb árakon ajánlanak!
Klein Testvérek
kereskedők
CZELLDÖMÖLK.
Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadtatnak.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai
megbizásokat elfogadnak
jármos ökrök, tinók,
sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetitik.
Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utcza 2-ik szám.
Telefon 311. 424

16 első dijjal és ezüstéremmel kitüntetett
KÁLLAI LAJOS motorgyárában
Budapest, VI., Gyár-utcza 28. sz.,
a leghirnevesebb ***benzinlocomobil cséplőkészletek*** kaphatók.



Teljes jótállás kitünő cséplésért
Ezen motorokat minden gazda **hatósági engedély nélkül** maga kezelheti szalmafödeles házak között is.
Kállai Lajos motorcséplőkészletei kitünő sikerrel müködnek az ország minden részében
többek között: Báró Kemeny József urnái Maros-Németi. Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán urnál Nagyenyed stb.
Olcsó árak részletre. **Árjegyzék ingyen.**

Orsz. törzskönyvezett számfeletti
telivér szimmenthali
tehenek és üszők
eladók **PAJZS GYULA** telivér törzstenyészetében, **Heves.** 801

Vegyesek

Gyógyszerszámlákat felülvizsgál Nussbaum László, Budapest, I., Pauler-utcza 22. 4324

Uri család kerttel biró fővárosi házában ellátást ad egy, esetleg két tanulónak. Iskolák szomszédban. Dr. V. Villam-u. 25. szám. 4384

Telelletésre elvállalunk 100—150 db 2—3 éves tinókat felébe. Czim megtudható a kiadóban. 4383

Eladás

Alkalmi zongoravétel
Bösendorfer Schweighoffer Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 frttól feljebb. Pianinók 160 frt, uj zongorák, vagy pianinó 250 frttól feljebb, minden árban. Zongora-, czimbalomhangolások helyben és idéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. **REMÉNYI MIHÁLY a Magy. Kir. Zeneakadémia szállitója, BUDAPEST, VI., Király-u. 58.** 5472

Badacsonyi hegyvidéki különleges borok 60, muskotály 80, asztali rizling 50 korona hektoliterenkint vevő hordójában esetleg önköltségen. **Berni fajtáju** üszők és tehenek, borjasak is napi árban, választott borjuk és hágó bikák, 8 db **erős fehér** jármos ökör, páronkint 740 koronáért eladó **Hertelendy** bérgazdasága, **Lesenczetomaj,** vasut, sürgöny, állomás. 4321

Vadászfegyver, Több kitünő vadászfegyver potom áron eladó. Köztük Toplewakuicsu Lancaster 20 frt. Előlfekvő lakatszerkezetü modern Hammerles 35 frt. Greneszáru Bücksflinte 40 frt. Snelleres Manlicher és több más jó puska. Radó Pál Egyetem-tér 5. Nehány Hammerles revolver, ismétlő pisztoly, régi kardok, kovás pisztolyok, flobert és czéllövő pisztoly és revolver. 4036

80 HP, **compound** gőzgép, hozzávaló vizcsöves kazánnal 77 m² tüzfelülettel, 10 légkörre, elsőrangu gyártmány, továbbá 14, 8, 6 és 4 HP fekvő benzinmotorok villanygyujtással; egy kettős balta és körfürész, használt, de gyárilag kijavitott állapotban, jutányosan és kedvező fizetési felté elek mellett kaphatók Heisler Sándornál. Budapest, VI., Dávid-utcza 15. 4378

50 db 1400 literes, 70 db 500—600, 1908. hitelesitett, kijavitott üres tölgyfa borosbordók, ajtósok, 8 db 2000 literes, kapható Fodor Mór Pécs. 4401

48" Ruston cséplőgép, fiatal, gyári javitással, olyan mint az uj, előrehaladott idény miatt minden elfogadható árban eladó Heisler Sándornál, Budapest, VI., Dávid-utcza 15. Ugyanott egy 4 HP. álló gőzlokomobil 8 légkörnyomásra, kisebb cséplőgép hajtásra vagy gazdaságban kiválóan alkalmas, szintén jutányosan kapható. 4379

Fagylaltok, krémek, parfaitek és kocsonyák elkészitése legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám.

Héviztől negyedóránylra gyönyörü helyen fekvő, lakás, vinczellérlakás és istállóval ellátott szőlő irtok haláleset miatt azonnal eladó. Özv. Tatarek Lajosné Keszthely, Erzsébet-u. 4436

Kastély (Biharmegyében) gyönyörüen berendezve, két melléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czim megtudható Mo se Rudolfnál, Budapest, Nádor-utcza 11. 789

Egy teljesen uj, kb. 35 tényleges lóerőt kifejtő, szántási, szállitási és cséplési czélokra egyaránt kiválóan alkalmas, eredeti angol Robey széleskerekü **magánjáró gőzmozgony** és egy 70—100 lóerőt kifejtő Schlick-gyártmányu **compound condensatios stabilgép** kedvező ár mellett eladó, azonnal szállitható és raktárombon megtekinthető. **Szücs Ödön,** Budapest, VI., Nagymező-utcza 66. 4453

Gyümölcsbefőzés és szörpök elkészitése. Legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilne. 70 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

8 HP lokomobil MÁV. gépgyárból eladó. Megtekinthető Mezőkomáromban. A Sióberki Társulat tulajdona. Bővebb felvilágositást ad Sárközy Imre Nagy-Bajom, Somogy m. 4452

Igen szép és tiszta vetőrozs (homokos talajra), továbbá Jánosnapi rozs 22 koronáért eladó. Királymajor, Csepel. 4448

Földbirtok Szepes-Körtvélyesen 406 kat. hold, melyből 289 hold szántó, 24 hold rét, 67 hold legelő, 19 hold erdő stb. szeszgyárral, 514 hektoliter kontingenssel, teljes berendezéssel (buza, rozs, árpa és zabtermésseel) élő és holt felszereléssel (300 juh, 5 pár ökör, 5 pár ló, 30—35 db tehén és növendékállomány (240.000) kétszáznegyvenezer koronáért azonnal eladó. Parczellázásra kiválóan alkalmas. Teőke Béla kir. közjegyző Késmárk. 4465

Boroshordó eladás, 12 db használatban levő és frissen kiüritett egyforma 50 hektoliteres ászokhordó **jutányosan** eladó. Schwarz Zsigmond Budapest, VII., Garay-utcza 5. szám. 4450

Uj ászokhordók eladása. 1000 hl. elsőrangu fehér tölgyfából készült **uj** ászokhordók, 1000 litertől 70 hektóig, fémcsavaros ajtókkal **eladók,** egyenkint is. Ára 9½ koronától kezdve. Megtekinthetők Haasz József kádármesternél Budafokon, Tóth-József-utcza 20. sz. 4451

A peronoszpora leghatékonyabb ellenszere a Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja!** A **burgonyavész** ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!

A **lisztharmat** legbiztosabb gyógy és óvszere a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

611

RÉZKÉNPOR

mely a szőlőt egyúttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kilogrammos	zsákban	kilogrammonkint	**bordói por 72**	fillér
10 és 5	„	„	**bordói por 76**	„
2	„	„	**bordói por 77**	„
50 kilogrammos	zsákban	kilogrammonkint	**rézkénpor 45**	fillér
10 és 5	„	„	**rézkénpor 49**	„
2	„	„	**rézkénpor 50**	„

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállitása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzetket a használati utasitásokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest V. ker. Alkotmány-utcza 31. szám.

A por ezenkivül kapható és megrendelhető: Gazdasági Egyesületnél **Arad;** Hanya szövetkezetnél **Budapest** (Boráros-tér); Szávoszt Eminél **Budapest** (Előtvös tér 2.); Jámbor Istvánnál **Békés-Gyula;** Konstsek Gézánál **Debreczen;** Vörös Józsefnél **Esztergom;** Keleti Lászlónál **Hatvan;** Mahr Károlynál **Miskolcz;** Városi és járási gazdakörnél **Nagykanizsa;** Kis Károlynál **Nagyvárad;** Hoffmann Adolfnál **Nyiregyháza;** Rukavina Nándornál **Szabadka;** Szücs Józsefnél **Szatmár;** Tóth Péternél **Szeged;** Kimmel Gyulánál **Temesvár;** Szemerey Jánosnál **Veszprém.**

Még mindig nincs Önnek



meszelő-, fertőtlenitő-, kátrányozó- és karbolineumozó gépe.

?

20—40-szeres munkateljesitmény az ecsetmunkával szemben!

●●●●●● Körülbelül **50%** anyag-megtakaritás!



?

Pontos és tiszta munka! Keresztülható fertőtlenités, ennélfogva a vész, illetve állatelhullás kitörésének megakadályozása.

Több mint 10,000 drb „Fix" van használatban!



☞ Fényes referencziák és kitüntetések! ☜
Ő Felsége I. Ferencz József király előtt működésben bemutatva. : : A 235. számu kimeritő katalógust ingyen és bérmentve küldi meg : : :

Krása Rudolf

Wien, VII., Kirchengasse 29.

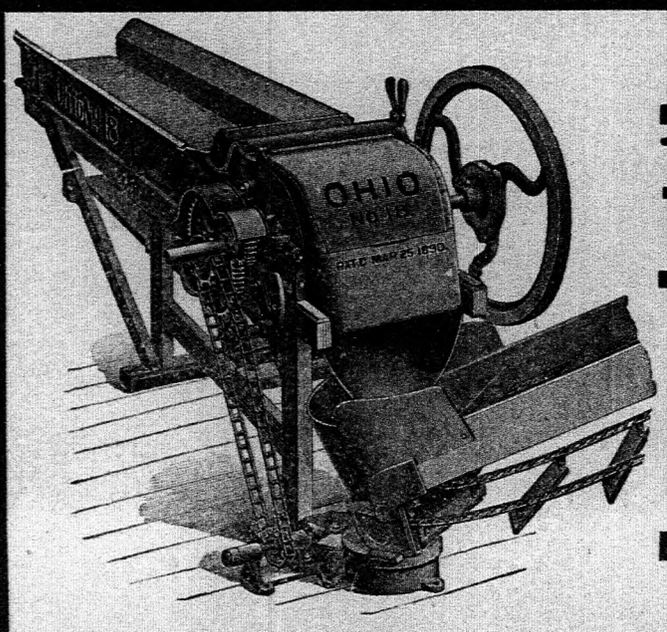

„OHIO" EREDETI AMERIKAI tengeriszár-tépő-,

zöldtakarmányapritó- és szalmaszecskázógép

a takarmányinség legbiztosabb leküzdője.

Mc CORMICK tárcsásborona

tarlóhántásra,
vetőszántásra,
rögapritásra stb. stb.

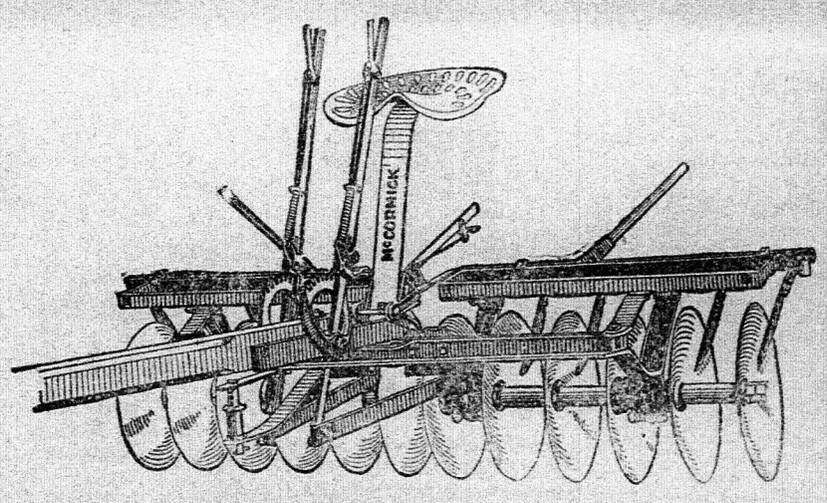

☞ **a gazda leghálásabb talajmivelő eszköze.**

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.
Igazgatósága és főraktára: Budapest, V., Alkotmány-utcza 12. szám.
J. E. KNECHT, igazgató.

Hirdetési ár 25 szóig 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betükkel minden szó 8 fillér beiktatásonként :: A legkisebb hirdetési dij 1 Korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szóig 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betükkel minden szó 8 fillér beiktatásonként :: A legkisebb hirdetési dij 1 Korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a **munkaadó birtokos vagy bérlő czimének kitételével közlünk.**
☞ **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.** ☜

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) felhivja a t. ***birtokos*** és ***bérlő*** urak figyelmét

állást közvetítő osztályára,

hol gazdatisztek a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jegyezve.

Az állásközvetítés ***teljesen díjmentes.*** **Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztet ajánl s a tulajdonosnak az illetők bizonyitványmásolatait és eddigi működésükre vonatkozó adatokat megküldi.**

Tisztelettel ***felkérjük*** a t. ***birtokos*** és ***bérlő urakat,*** hogy **gazdatiszti állások betöltése esetén *alulirott egyesület állás-közvetitő osztályát igénybe venni szíveskedjenek.***

A M. Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Kerestetik egy majorosgazda, erélyes, fiatal s a német nyelvet is beszélje. A gazdasági munkáknál szükséges kézipari dolgokban jártasak, mint pl. szijjártó, bognár, faragó stb. előnyben részesülnek. Fizetése évi 1000 korona (egyezer korona), 10 ürköbméter tüzifa, egy hold conventiós föld s lakás. Kismarton, 1908. julius 7. Esterházy herczeg kismartoni kerületi tisztartósága, Kováts Géza ker. tisztartó. 4399

Üszöghi gazdaság vaskapui pusztáján 1 évi október hó 1-ére intéző állás betöltendő. Csak nős egyének alkalmaztatnak. Pályázatok fizetési igények megnevezésével és bizonyitványmásolatokkal, melyek vissza nem származtatnak, Grosz Sándor és Imre, Üszögh czimre küldendők. 4369

Gazdatiszt kerestetik 3000 holdas gazdaságba október 1-én való belépésre. Megkivántatik, hogy folyamodni szándékozó a gazdaság minden ágában — tejgazdaság és dohánytermelésben is — teljes jártassággal birjon. Folyamodni szándékozók bizonyitványmásolatokkal fölszerelt folyamodványaikat — melyek vissza nem küldetnek — küldjék Haraszti Sándor czimére Békés-Csaba. 4429

Bognár kerestetik aug. 1-i belépésre. Fizetése: kézpénz 400 kor., rozs 8 hl., árpa 8 hl., ócsu 8 hl., 0·60 hl. borsó, 1 kat. hold föld, 2 tehéntartás, lakás, fütés, kis kert használattal. A bognár saját szerszámjával dolgozik, értenie kell a finomabb kocsi- és hintómunkához. Előnyben részesülnek, kik már nagyobb uradalomban szolgáltak és a tót nyelvet birják. Czim: Intézőség Keresztfalu, u. p. Szepes-Béla. 4411

Gazdaságomba keresek aug. 1-től okt. 1-ig a dinnye- és szőlőszállitási szezonra egy teljesen megbizható, ügyes keresztény fiatalembert, fizetés havi 40 korona és teljes ellátás, mosáson kivül, butorozott szoba ágynemü nélkül. Fényképpel ellátott pályázatok, bizonyitvány másolatokkal, melyek vissza nem adatnak, Félix László birtokosnak Tökön, Pest megye küldendők. 4432

Gömörmegyei béruradalomban kölcsönösen megállapitott fizetés mellett egy jobb segédtiszti állás azonnal, de legkésőbb augusztus 1-én betöltendő, olyan szakképzett, nőtlen, megfelelő korú fiatalemberek, kik a gazdaság minden ágában, ugy az irodai teendőkben is teljes jártassággal birnak, főleg azonban nagyobb tehenészettel egybekapcsolt gazdaságokban több évi gyakorlatot szereztek, küldjék be vissza nem küldendő bizonyitványmásolataikkal felszerelt folyamodványukat Fodor Gyula uradalmi intéző czimére, Toponár, Somogy megye. 4406

Keresek 1909. évre gazdaságomba egy béresgazdát, jan. 1-ei belépesre, fizetés megállapodás szerint, akik erre az állásra reflektálnak, küldjék bizonyitványaikat vagy másolatát alanti czimre, azok, kiknek több évi praxisuk van elsőbbséget kapnak és irjanak milyen fizetést kivánnak. Glück Salamon Kunszentmiklós, Pest megye. 4430

Kisegitőnek kerestetik toponári béruradalmunk részére 3—4 havi időre egy megbizható ügyes fiatalember, ki a gazdaság minden ágában, ugy az irodai teendőkben teljes jártassággal bir. Az állás azonnal, de legkésőbb augusztus 1-én elfoglalható. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok Fodor Gyula uradalmi intéző czimére Toponár, Somogy megye küldendők. 4407

Kertész kerestetik, ki több éven át nagyobb kertészetben mükertész mellett dolgozott, 1908 október 1-i belépéssel. Évi bére 300 korona pénz, 3 köböl tiszta buza, 12 köböl kétszeres, 2 véka főzelék, 40 kg. szalonna, 30 kg. só, 200 □-öl veteményföld, 100 □-öl tengeri föld, naponta 1 liter tej. Ajánlatok bizonyitványmásolatokkal Gyémánt Mihály Ándacs-puszta, u. p. Nagyszalonta küldendők. 4405

A Kisperkátai béruradalom ezuton tudomására hozza a cséplési ellenőri állásokra pályázóknak, kik megmeghivást nem kaptak, hogy azok betöltést nyertek. 4404

Pályázat főkertészi állásra. A magyar iz. kézmüves földmivelési egylet Budapest külterületén, Rákos vasuti állomás közeleben 30.000 négyszögöl területen egy konyha-, virág- és gyümölcskertészetet (méhészettel) szándékozik berendezni, melyben szegénysorsu ifjakat a kertészetre kiván kiképeztetni. Ez intézet vezetésére kerestetik a kertészet összes ágaiban elméletileg kiválóan képzett, gyakorlatilag tapasztalt és a kerti munkálatokban jártas főkertész; akinek feladata lesz a telep szervezésében közreműködni s a telepen elhelyezendő fiuknt gyakorlatilag foglalkoztatni valamint elméletileg is oktatni. Az állással járó illetmények: évi 2400—3600 kor. készpénzfizetés, megfelelő lakás, a szokásos természetbenni élvezmények s a jövedelemből való százalékos részesedés megegyezés szerint. A pályázók felkéretnek, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket, nyelvismeretüket és előéletüket feltüntető okmányaikkal felszerelt pályazati kérvényeiket f. é. aug. hó 20-ik napjáig a fentnevezett egyesület titkári hivatalához (VII., Damjanich-utcza 48. sz. a., tanonczmenhely) küldjék be. 4444

Gazdasszony, feltétlenül megbizható, erkölcsös, k tünően főző, előkelő házakból hosszu bizonyitványokkal, gyermektelen uri párhoz Budapestre, szeptember 1-ére felvételik. Kauczióval rendelkezők előnyben részesülnek. Ajánlatok bizonyitványok másolatával és fényképpel ellátva kéretnek Neuwirth Róza Ecséd, u. p. Hort, Heves megye. 4443

Gazdatiszt, nős, nagyobb gyakorlattal október 1-ére felvételik. Bizonyitványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, Kishorgosi Bérgazdaság, Horgos czimzendők. 4441

Kertész, ki a szőlőkezelés, konyha- s virágkertészetben jártas felvételtetik a Kishorgosi Bérgazdaságban, Horgos. 4442

Gazdaságomba egy gazdasági vagy földmivelési iskolát végzett gyakornok azonnali belépésre kerestetik. Schwarz Ferencz, Puszta Fancsika, u. p. Ugra. 4410

Szerény igényü, nős, vagy nőtlen ispán kerestetik szeptemberre elsejére. Megkivántatik hosszabb működés tehenészetben, intenziv bel- és külgazdaságban próbatő Bizonyitványmásolatok Bakofai bérgazdasághoz Vas-Szentkereszt küldendők. 4439

Majorgazda, béresgazda megbizható, tapasztalt, erélyes, Fejérmegyében állást nyerhet. Czim: Grünwald Sándor, Budapest, V., Árpád-u. 9. 4466

Pályázat. Báró Springer Gusztáv őméltósága vágvölgyi uradalmaiban nőtlen **segédtiszti** állás betöltendő. Csak oly egyének pályázhatnak, kik magyar honpolgárok, magyar gazdasági tanintézetet végeztek, a tót és német nyelvet legalább némileg birják. Ajánlatok **Pálmai Emil jószágigazgato Bucsány,** Nyitra megye czimére küldendők. 4438

Kulcsárnő kereste ik augusztus 1-ére, havi 40 korona fizetéssel és teljes ellátással. Ki már hosszabb ideig ilyen állásban volt, küldje bizonyitványmásolattal és fényképpel ellátott folyamodványát az uradalmi titkárságnak, Alberti-Irsa, Pest megye. 4437

Állást keresők

Mérnök nagyobb uradalmak összes müszaki ügyeit (épitkezés, tervezés, földmérés stb.) elvállalja évi dijazás mellett. Czim: A. K. A. Budapest, **(Köztelek, IX., szerkesztősége.)**

Számvevő, intéző vagy főügyelői állást keres azonnali belépés mellett: egy 48 éves róm. kath. vall., okl. gazdatiszt, aki a mai modern mezőgazdasági szaktudományok minden ágában elméletileg és gyakorlatilag kiválóan képezve van és aki a ló-, sertéstenyésztés, szőlő- és pinczekezelés, az egyszerü és kettős számadások vezetése és azok felülvizsgálásában valóságos mester. Az illető kiváló referenciákkal rendelkezik. Ajánlatok **„Uradalmi számvevő 4078"** jelige alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 4078

Uradalmi mükertész, szakember, kertészeti szakiskolát Prágában végezte, több évi kitünő gyakorlati bizonyitványnyal, a szőlészet, gyümölcsészet, rózsatenyésztés, disznövények, konyhakertészetben és kereskedelmi kertészetben teljesen jártas, állást keres mielőbbi belépésre. Elvállalja bármily nagy kereskedelmi kertészet vezetését vagy uj kert létesitését. Czime **„M. mükertész 4144"** jel a att a kiadóhivatalban. 4144

Gazdatiszti vagy ispáni állást keres földmivesiskolát végzett, gazdatiszti vizsgát tett, 45 éves, szorgalmas gazdász, állattenyésztés és növénytermelés összes ágaiban nagy gyakorlattal bir, igényei szerények. Czim a kiadóhivatalban. 4362

Ajánlkozom gazdaságba kulcsárnak, magtárosnak nyári cséplésre, tejesgazdának, melyekben jártas vagyok. 8 évi gyakorlattal, jó bizonyitványokkal, nős, gyermektelen, azonnal belépnetek. S. S. Budapest, Peterdi-utcza 12. II. 13. 4397

Földmivesiskolát végzett, gyakorlati vizsgázott, 37 éves, nős, gyermektelen gazdatiszt, 17 évi gyakorlattal, a gazdaság minden ágában kellő jártassággal bir s jelenleg is egy nagyobb gazdaságot intenziven, önállóan kezel, beszél magyarul, románul és keveset németül, megfelelő állást keres esetleg perczentuátióra is. Szives ajánlatok zárt levélben a kiadóhivatalban tudható czimre kéretnek. 4 98

Gépészi állást keresek, több nagy uradalomtól jó bizonyitványokkal rendelkezem, éves vagy cséplésre. Kursinczki Sándor gépész Bajj, u. p. Csegőd, Bihar megye. 4 95

Földmivesiskolát és sárvári tejgazdaságot végzett 27 éves nőtlen fiatalember 6 évi gyakorlattal irnoki vagy botosispáni állás: keres rögtöni belépéssel. Mező Dénes Hodász, u. p. Vasnádasd. 4417

Házvezetőnői állást keres uradalomba, pusztára vagy magányos urhoz, ugy a jó fozésben, mint baromfi és kert kezelésében teljesen gyakorlott, lelkiismeretes, szolid, jó családból származó, megbizható, 36 éves, intelligens nő. Szives ajánlatot kérek a kiadóhivatalba „Özvegy gazdatisztné" jeligére. 4426

Egy 32 évi gyakorlattal biró 48 éves, nős, izr., gyermektelen, erélyes, megbizható, szorgalmas gazdatiszt, ki jelenleg is 5 év óta egy nagyobb nógrádmegyei gazdaságot önállóan kezel, ahol czukorrépa, dohány, szőlőtermelés, tehenészet, sertés- és marhatenyésztés ugy hizlalással egybe van kötve, a birtok eladása folytán októberre esetleg ujévre szerény igényekkel állást keres. Eredeti bizonyitványokkal bármikor személyes bemutatásra megjelenek. Czim a kiadóhivatalban. 4392

Gazdatiszti állást keres esetleg azonnali belépésre 14 évi gyakorlattal biró fiatalember, ki a gazdaság minden ágában, valamint erdészetben, halászatban, szőlészetben teljes jártassággal bir, elfogad rosszul jövedelmező birtokot a legnagyobb rentabilitásra csekély fizetés és perczent mellett is. Beszél magyarul, németül és horvátul. Czim megtudható a kiadóban. 4390

A komáromi m. kir. földmivesiskolát augusztusban több — részben katonakötelezettségének már eleget tett — növendék végzi. A végzett növendékek egyszerü, szorgalmas, komoly fiatalemberek, kik nagyobb vagy kisebb birtokra gazdáknak, munkafelügyelőknek, béresgazdáknak stb. a legmelegebben ajánlhatók. Szives megkeresések a komáromi m. kir. földmivesiskola czimére kéretnek. 4387

Gazdatiszt 10 évi gyakorlattal, jó bizonyitványokkal, nős, gyermektelen, jártas kertészetben, tejgazdaságban, elvállal esetleg istállómesteri állást is. Czim a kiadóban. 4427

Intéző gazdatiszti állást óhajt betölteni Keszthelyt végzett, 16 évi gyakorlattal biró gazdász, amely időt két intenziven kezelt uradalomban töltötte el, kitünő bizonyitványnyal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 2444

Azonnali belépésre kisegitői állást is elfogad 12 évi gyakorlattal biró gazdatiszt, izr. vallásu. Szives leveleket „Szorgalmas" alatt Tenzer Gyula hirdető irodájába Szervita-tér 8. 4425

Kezelőtiszti állást keres egy 9 évi gyakorlattal biró segédtiszt, ki 7-ik éve egy nagyobb alföldi uradalomnál van állásban. Állását nősülés czéljából akarja változtatni. Szives megkeresést e lap kiadóhivatalába „Kezelő iszt 4428" jelige alatt kér. 4428

Nőtlen 28 éves szakképzett kertész uradalomban állást keres augusztus elsejére, esetleg szeptember 1-re, a kertészet összes ágaiban jártas, a legnevezetesebb uradalmakban szerzett 10 évi gyakorlattal, jó bizonyitványokkal ellátva Leveleket a kiadóhivatal „Józan 28" jeligével továbbit. 4423

Számvevői vagy intézői állást keres azonnali belépésre 10 évi kitünő gyakorlattal biró, 32 éves, okl. gazdatiszt, ki a mezőgazdasági munkák minden ágában, ugyszinte az egyes és kettős könyvvitelben teljes jártassággal bir. Szives megkereséseket a kiadóhivatal **„Szorgalmas 4422"** jelige alatt továbbit. 4422

Gazdaságot kezelésre elvállalok **fizetés nélkül** 9%-ra, parczellázást pedig külön dijazás mellett. Pataky intéző Szakadát, Bihar m. 4433

Mükertész a kertészet összes ágaiban tökéletesen jártas állást keres. Czim a kiadóhivatalban 4435

38 éves, gazdatiszti vizsgát tett és földmivesiskolát végzett, 15 évi gyakorlattal biró nős gazda, a gazdaság minden ágában jártas, alkalmazást keres. Leveleket a kiadóhivatal továbbit. 4434

Számtartói, pénztárnoki, vagy hasonló bizalmi állást keres 30 éves nőtlen egyén, mérlegképes könyvelő, 13 évig fővárosi pénzintézetnél működött, kauczióképes. Beszél és ir magyarul, németül. Megkeresést „Existenczia 4418" jelige alatt kér a kiadóba, hol czime megtudható. 4418

Kezelőtiszti állást nagyobb gyakorlattal biró gazdatiszt, ki a nagyobb arányu czukorrépatermelés, mavei vasut és tehenészet körül is teljesen otthonos, róm. kath., 40 éves, nős, szakvizsgázott, birja a magyar, német és tót nyelveket. Czim: Gazdasági intéző Hadas, u. p. Donány. 4420

Gazdatiszti állást keres kesztvánnyal rendelkező, 32 éves, ref. vallásu, nős, családtalan egyén, kinek 14 évi gyakorlata van, négy évet egy fölvidéki 1500 holdas gazdaságban, hat évet egy somogymegyei 4000 holdas intenziven kezelt bérgazdaságban töltött mint intéző, jelenleg egy 5500 holdas intenziven kezelt bérgazdaságnak mint kezelőtisztje. Az összes kulturnövények termesztésében, valamint az összes háziállatok tenyésztésében s hizlalásában, tejkezelésben, szőlő- és erdőmivelésben teljes alapos jártassága van. 8000—10,000 kor. kauczióval rendelkezik. Állását a birtokban előforduló változások miatt szept. vagy okt. 1-én hagyhatja el. Czim **„Alkudó 4461"** jelige alatt a kiadóhivatalba kéretik. 4461

Földmivesiskolát kitünő sikerrel végzett, 8 évi gyakorlattal, r. kath. vallásu, 34 éves gazdatiszt, nős, egy gyermek atyja, jártassággal bir a gazdaság minden ágában, czukorrépa, mák, dohány, kender, len, olasz czirok termelésben, ugy az állattenyésztés, tenyészet, hizlalás, valamint a gazdasági könyvvitelben, miről kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, jelenleg Dunán innen háromezerötszáz holdas grófi uradalomban mint főügyelő négy év óta van alkalmazva. Három évig ezernyolczszáz holdas bérgazdaságban mint kezelőtiszt volt Dunán tul. Kezelőtiszti állást keres, biztositékkal rendelkezik. Szives megkereséseket e lap kiadóhivatalába megtudható czimre zárt levelekben kér 1874. szám alatt. 4467

Gyakorlati vizsgával biró, 40 éves, r. kath. vallásu, 20 évi gyakorlattal biró, szerény igényü, ispáni állást keres, jártas a gazdaság minden ágában, valamint növénytermelés, állattenyésztés, hizlalás, nagymennyiségü tej kezelés, egyszerü gazdasági könyvvezetésben, betöltendő állást ez év október 1-én is elfoglalhatja. **„G. 4460" alatt a kiadóban.** 4460

Debreczenben jól végzett, 4 éves gyakorlattal rendelkező, jelenleg egyéves vadászönkéntes, katholikus, ép, egészséges, szerény, 22 éves, okl. gazdász októberre megfelelő állást keres. Szives megkeresését kér Korább János, cinj. Freiwilliger Trient, Madruzzo-Kaserne, Tirol. 4463

Bármikori belépésre ispáni állást keres egy több évi gyakorlattal biró, 30 éves, nőtlen, földmives, tejgazdaságot és a kassai szeszfőzdei tanfolyamot végzett, beszél és ir magyarul, németül. Czim: A. M. Temesvár, Gyárváros, III., Királyutcza 18. 4455

Uradalmi főtiszt, gazdasági akadémiát végzett, 36 éves, ág. ev. vallásu, nőtlen, ki jelenleg is Magyarország északnyugati részén egy nagy uradalomban van hasonminőségben felmondatlan állásban alkalmazva, 16 évi kitünő gyakorlattal, bizonyitványokkal, a tulajdonos családviszonyaiban beállott változás miatt állását óhajtja változtatni. A gazdaság minden ágában tökéletesen jártas. **Perczentualis fizetést is elfog d.** Szives megkeresést **„Uradalmi főtiszt 4468"** jel alatt a kiadóhivatalba kér. 4468

Földmivesiskolát végzett, gazdatiszti vizsgát tett, erélyes, nős, keresztény fiatal gazda, 11 évi gyakorlattal, a gazdaság minden ágában kellő szakismerettel, oly állást keres, hol jövőjét szorgalma és szakismerete folytán megállapithatná, j lenleg is nagyobb birtokot 6 év óta önállóan kezel a a legnagyobb megelégedésre; állása felmondatlan, amelyet csakis családi okok miatt óhajt változtatni. Megkereséseket kér Somogymegyei czim alatt a kiadóhivatalba. 4454

A „KIS HIRDETÉSEK" folytatása az 1571. oldalon van.



DÉNES MANÓ

Gazdasági szekérhidmérleg- és marhamérleg-gyár.
:: **Alapitva 1889. évben.** ::
Gyárt a gazdaságok részére az országban kitünőnek elösmert

Marhamérlegeket!

Erős vaskorláttal 1500 kilogramm horderőre a legerősebb szerkezettel,

Szekér - Hidmérlegeket

szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszu, 2 m. széles, a legerősebb kivitelben.

Raktári - mérlegeket!

pontos kivitelben minden mérleg törv. hitelesitve, 2 évi jókarbantartás mellett.

☞ **Árjegyzék és elsőrendü referencziák.** ☜

Iroda és raktár:
VII., Dohány-u. 92.
Gyártelep:
Gizella-ut 53—55.
(Csömöri-ut sarok). 318
Budapest,
Javitások eszközlése czéljából szerelőt azonnal küldök.
Telefon és interurbán 88 30.

Kezelőtiszti állást keres szerény igényekkel, alföldi intenziv gazdaságokban szerzett 12 évi gyakorlattal, fiatal, kisebb családu, intelligens, felmondatlan állásban lévő gazdatiszt. Czim a kiadóhivatalban. 4459

Kezelőtiszti állást keres okt. 1-re 22 évi középbelterjes gyakorlattal, vizsgázott, szerény igényü, 38 éves, kiscsaládu, izr. gazdatiszt, 10 év óta 2000 holdas gazdaságot kezel. „Szerény 4457" czimre megkeresést kér a kiadóhivatalba. 4457

Végzett vizmester és mükertész, kinek földmivesiskolája is van, állást keres. Levélbeni szives megkereséseket kér Borbély Pál czimre, Kerekegyházn, Pest vármegye. 4458

Gazdatiszt, r. kath., nős, kisebb családu, ki 2000 holdas gazdaságot önálóan vezetett, állást keres mielőbbi belépésre. Teljesen jártas a gazdaság minden ágában és teljesen megbizható és szorgalmas gazda. Ajánlatokat **„Gazda 4287"** alatt a kiadóhivatal továbbit. 4287

Földmivesiskolát jelesen végzett 26 éves, róm. kath. vall., 5 évi gyakorlattal biró, megbizható, szorgalmas és józanéletü egyén október 1-ére nős ispáni vagy kulcsári állást keres. Jártas a gazdaság minden ágában. Tehenészet önálló vezetését és állatgyógyászatot kitünően érti. 2 év óta egy nagy grófi uradalomban mint irnok működik felmondatlan állásban. Czim a kiadóban. 4456

GŐZEKÉKET,
GŐZ-UTIHENGEREKET
&
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT
a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. **BUDAPEST—KELENFÖLD**

a budaörsi-uton, a vasutállomással szemben.

Sürgönyczim: **„Szivattyár Budapest“** Telefonszám: **72—08. v. 72—09.** Alapittatott: **1858. évben.**

Gyártott fecskendők száma: 17.000.

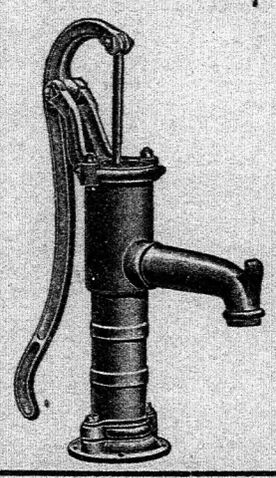

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvénytársaság
BUDAPEST, VI. ker., Váczi-ut 69. szám.

Gyártási ágazatok:

Gőzgépek, légsüritők, vacuumszivattyuk, keretfürészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegitők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok.

Vas- és fémöntvények. Vasuti fordifókorongok. Mindennemü forgó- és futódaruk kézi- és villamoshajtásra.

Rostélyvasak aczélozott felülettel. — Közlőmüvek.

Szivattyuk — Tüzfecskendők.

Tüzoltósági segédeszközök. — Közegészségügyi szerek. Köztisztasági eszközök.

Árjegyzéket, valamint „Gyártási ágazatokról“ prospektust kivánatra. 525

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Szabad. ÁSVÁNYI-féle
kukoriczaszártépő
1908. évi tökéletesitett uj kivitelben

Kizárólagos gyártási és elárusitási jog:

„Nicholson“

gépgyár - részvénytársaságnál

BUDAPEST, VI., Váczi-ut 17.

Szaktekintélyek és számos előkelő gazda által, akik ezen szártépőket használják, minden gazdaságban nélkülözhetetlen takarmánykészitő-gépnek nyilvánitva. :: ::

Ismertetésekkel és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

„RAPID“
kézi mütrágyaszóró-készülék.

41715. számu szabadalom.



szabályozható szóró-kanállal.

Ezen mütrágyaszóró-készüléket Fischl V. gazd. intéző ur szakszerü kisérletezés után találta fel. A régi szokásos **kézi szórással** szemben **előnye**, hogy a **munkás kezét és ruháját nem támadja**; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az **olcsó ár**, egyszerü kezelés s hogy **1 ember naponkint 7—8 holdat** vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. A beállitható szórókanál által az **elszórandó mennyiség pontosan szabályozható.** ::

Ára Budapesten darabonként

60 korona.

Bővebb felvilágositással szivesen szolgálok 685

Weisz Jakab
a szabadkai mütrágyagyár képviselője

V., Lipót-körut 7. szám.

DEHNE Fr.
gőzekegyára, HALBERSTADTBAN. Magyarországi képviselete **TIMÁR EDE** czégnél, **BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 28.**

Ajánlja **compound szabadalmazott legujabb 20-as gőzeke-készleteit**, azonnali szállitás mellett.

A Dehne Fr. gőzeke-készletei, melyek az eddigiek között felülmulhatatlan előnyökkel birnak, Németországban legnagyobb előszeretettel vásárolják,

---

REICHEL ÉS HEISZLER
vegyipari gépgyára.

rézáru-, gőzkazángyár és fémöntöde.

:: Budapest, X. ker., Noszlopy-utcza 1. szám. ::

Magyarország legrégibb speciális gyára, mezőgazdasági szeszgyárak berendezésére.

Szeszfőzdék, finomitók és élesztőgyárak teljes gépfelszerelése, a legujabb rendszerek alapján, az anyag legnagyobb kihasználásával. Fennálló gyártelepek felülvizsgálata, átalakitása, egyes gépek és készülékek szállitása, átalakitása és javitása, hiányok kipuhatolása és pótlása szakavatott közegeink által pontosan és jutányosan eszközöltetik. — **Tervek és költségvetések, szükség esetén kiküldetések dijtalanul. — Gyümölcs, szőlőtörköly és borsepró feldolgozásához kitünő rendszerü pálinkafőző-üstök. — Számos kiállitási érem, diszoklevél.**

Cséry-féle SZEMÉTTRÁGYA
nyári szállitásra különösen mérsékelt áron kapható.

Részletes felvilágositással és ismertetéssel szolgál:

Bayerthal és Lévy
Budapest, V., Bálvány-utcza 26. szám.

„Pátria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. — Az Első Magyar Papir-Ipar r.-t. papirosán.